

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 14 januari justerades.

§ 2 Anmälan om kompletteringsval

Förste vice talmannen meddelade att Moderaternas riksdagsgrupp anmält Elisabeth Svantesson som ersättare i riksdagsstyrelsen.

Förste vice talmannen förklarade vald till

ersättare i riksdagsstyrelsen

Elisabeth Svantesson (M)

§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2020/21:332

Till riksdagen

Interpellation 2020/21:332 Gränskontroll för test av covid-19
av Magnus Jacobsson (KD)

Interpellationen kommer inte hinna besvaras inom tidsfristen.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Interpellationen kommer att besvaras den 12 februari 2021.

Stockholm den 3 februari 2021

Justitiedepartementet

Mikael Damberg (S)

Enligt uppdrag

Jenny Kvarnholt

Expeditionschef

Interpellation 2020/21:381

Till riksdagen

Interpellation 2020/21:381 Avverkningsanmälningar
av Magnus Oscarsson (KD)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 mars 2021.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.
Stockholm den 2 februari 2021

Näringsdepartementet

Jennie Nilsson (S)

Enligt uppdrag

Annica Sandberg

Expeditionschef

Interpellation 2020/21:382

Till riksdagen

Interpellation 2020/21:382 Rapportering till nötkreatursregistret
av Magnus Oscarsson (KD)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 mars 2021.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.
Stockholm den 2 februari 2021

Näringsdepartementet

Jennie Nilsson (S)

Enligt uppdrag

Annica Sandberg

Expeditionschef

Interpellation 2020/21:387

Till riksdagen

Interpellation 2020/21:387 Ökad svensk matproduktion
av Sten Bergheden (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 2 mars 2021.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.
Stockholm den 2 februari 2021

Näringsdepartementet

Jennie Nilsson (S)

Enligt uppdrag

Annica Sandberg

Expeditionschef

Interpellation 2020/21:395

Till riksdagen

Interpellation 2020/21:395 Säkerheten vid vägarbeten
av Thomas Morell (SD)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 23 februari 2021.

Skälet till dröjsmålet är tidigare inbokade resor och arrangemang.
Stockholm den 2 februari 2021
Infrastrukturdepartementet
Tomas Eneroth (S)
Enligt uppdrag
Fredrik Ahlén
Expeditionschef

Prot. 2020/21:76
4 februari

§ 4 Svar på interpellation 2020/21:268 om föräldrapåverkan och föräldraalienation

*Svar på
interpellationer*

Anf. 1 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Runar Filper har frågat mig om jag har sett problemet med föräldrapåverkan och att det kan förekomma i dagens Sverige att barn splittras från sina föräldrar på ett felaktigt sätt, och om jag i så fall vidtar några åtgärder. Han har vidare frågat mig om jag kan ta initiativ till att se över rättsförhållandet mellan barn och föräldrar i föräldrabalken, liksom direktiv och rekommendationer från myndigheter som styr hur familjerättsliga ärenden hanteras.

Jag har nyligen besvarat en liknande riksdagsfråga från Runar Filper, så mitt svar i dag kommer han, i mångt och mycket, att känna igen.

Barnets bästa är avgörande för alla beslut om vårdnad, boende och umgänge. Vid bedömningen av vad som är bäst för barnet ska barnets behov av en nära och god kontakt med båda föräldrarna beaktas särskilt. Som utgångspunkt är det i de flesta fall bäst för barnet att båda föräldrarna är delaktiga och tar ansvar för barnet. Barnets rätt till båda sina föräldrar får dock inte innebära att barnet måste leva eller umgås med en förälder under alla förhållanden.

Vid bedömningen av barnets bästa ska hänsyn alltid tas till barnets vilja med beaktande av barnets ålder och mognad. Att ett barn har rätt att framföra sina åsikter innebär inte att barnet ska tvingas att välja mellan sina föräldrar.

2014 års vårdnadsutredning har lämnat en rad förslag i syfte att ytterligare stärka barnperspektivet i mål om vårdnad, boende och umgänge. Utredningen föreslår bland annat att barnets rätt att få information ska tydliggöras och att barnet inte behöver uttrycka en bestämd uppfattning för att få sina åsikter beaktade. Utredningen föreslår också att socialnämnden ska få höra barnet även om vårdnadshavarna motsätter sig detta. Det pågår nu ett arbete inom Regeringskansliet med att ta fram en lagrådsremiss som bygger på utredningens betänkande. Planeringen är att lagrådsremissen ska beslutas inom kort.

Anf. 2 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Jag tackar Morgan Johansson för svaret.

Det är mycket viktigt och självklart att barnets bästa följs. Men när det handlar om föräldrapåverkan och föräldraalienation, när man starkt påverkar barnets ställningstagande, kan det leda till barnets sämsta.

En vårdnadstvist startar oftast när kärleken tar slut i ett förhållande. Ovänskap om vårdnad, boende och umgänge styr. Kanske träffar den ene föräldern en ny partner. Till slut vill kanske föräldern att barnet ska kalla den nya partnern för pappa eller mamma. Familjerätten startar en vårdnadsutredning eftersom föräldrarna inte kommer överens. I familjerättens utredning kan det stå att barnet inte vill träffa pappa, men det kan i själva verket vara mamman som inte vill att barnet ska träffa pappan.

I närapå samtliga fall dömer tingsrätten utifrån familjerättens skriftliga vårdnadsutredning, som är huvudsakligt material för domstolen: Min pappa är konstig och gör konstiga saker, eller min mamma bryr sig inte om mig. Barnet kan vara så påverkat av boendeföräldern att det säger sådant som det matats med eller förväntas säga av en kontrollerande förälder, så kallad föräldrapåverkan eller föräldraalienation, att pappan framställs som en alien, en udda och skrämmande person. Jag vill poängtera att även mammor drabbas av pappor som påverkar deras barn.

Anledningen till min interpellation är att justitieministern levererade ett icke-svar på min skriftliga fråga. Ingenting nämns om föräldrapåverkan. Det här är först och främst ett rop på hjälp från alla de föräldrar och deras barn där den andra föräldern använt barnen som redskap i bittra vårdnadstvister. Vårdnadsreformen från 2006 ser till barnets bästa och är absolut en förbättring jämfört med tiden innan. Självklart ska de som skadar sina barn *inte* träffa dem.

Men vad reformen inte tog höjd för är att en förälder som vill smuts-kasta den andre föräldern inför barnet kan vara med och vinna med hjälp av det tillvägagångssättet. Problemet som jag beskriver rör inte minst påverkan av barn som befinner sig i spannet över tio år där barnets vilja ska tas i beaktande i takt med barnets mognad och ålder.

Föräldrabalken säger att om barnet har nått en sådan ålder och mognad att dess vilja bör beaktas får verkställighet inte ske mot barnets vilja utom då rätten finner det nödvändigt av hänsyn till barnets bästa. Det är såklart bra och jätteviktigt, och det vill jag starkt poängtera. Det är såklart inte den delen jag ifrågasätter och kritiserar, utan det är föräldrars påverkan av barnet. Jag försvarar självklart inte föräldrar som skadar sitt barn fysiskt, psykiskt, sexuellt eller på annat nedvärderande sätt. De föräldrarna ska såklart inte ha vårdnaden.

Jag säger detta så att ministern inte passar på att samla billiga poäng och försöker skjuta budbäraren. Ett barn som ständigt matas med negativa signaler om sin ena förälder, allt från ständig klagan till rutinmässiga suckar och kontrollfrågor om hur det egentligen är hos pappa, blir förvirrat i sin lojalitet och känner press att ta ställning i föräldrarnas konflikt – påverkad av en förälder, alienerad.

Att ett barn påverkas och tar ställning mot en av sina föräldrar kan drabba både mammor och pappor. Barn berättar vad som förväntas av mamman i samtal med sociala myndigheter och familjerätten som gör vårdnadsutredningen.

Anf. 3 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! När jag läste interpellationen kände jag att det var lite svårt att få grepp om vad Runar Filper egentligen ville, men när jag hör honom

här blir det klart vad han vill. Det framgår också i hans skrivningar att han anser att jag borde se över rättsförhållandet mellan barn och föräldrar i riktning att jag ska ändra lagstiftningen så att barn i ökad utsträckning i så fall måste träffa föräldrar de inte vill träffa. Det är vad detta i slutändan rinner ned till. Då kan jag rakt upp och ned säga att en sådan översyn tänker jag inte göra.

Vi har inget pappaperspektiv i de här frågorna. Vi har inte heller något mammaperspektiv i de här frågorna. Vi har ett barnperspektiv i de här frågorna. Det är barnets bästa som ska vara avgörande, och då ska också barnets röst väga tungt i förhandlingarna. Utgångspunkten ska inte vara föräldrarnas rätt till barnet utan barnets rätt till sina föräldrar.

Om ett barn inte vill träffa den ena föräldern måste det på ett eller annat sätt faktiskt respekteras. I vissa fall kan vi tycka att det är helt självklart, till exempel när den ena föräldern har begått ett övergrepp mot barnet, som Runar Filper tar upp. Min bestämda uppfattning är att inga barn ska behöva träffa sina förövare. På den punkten tycker jag faktiskt att lagstiftningen bör bli ännu tydligare. Vi behöver nog göra en översyn i den riktningen, men det är i så fall tvärtemot vad Runar Filper vill. Han vill öppna ett utrymme så att barn i ökad utsträckning ska behöva träffa föräldrar de inte vill träffa. I det avseendet menar jag att diskussionen om föräldraalienation leder fel. Den lägger i grunden skulden på barnet.

Min uppfattning är att det är föräldrarnas ansvar, den vuxnes ansvar, att bygga en relation med barnet så att barnet vill träffa föräldern, alldeles oavsett vad den andra föräldern säger om sin före detta. Det är den vuxnes ansvar att se till att bygga en sådan relation med sitt barn att barnet vill träffa sin förälder, alldeles oavsett vad den andra föräldern säger. Så måste det vara.

Hur man än vänder och vrider på detta är det i alla händelser väldigt svårt, för att inte säga omöjligt, att lagstifta i en fråga som i grunden handlar om hur föräldrar pratar med sina barn.

Vår utgångspunkt, återigen, är barnets bästa, men också barnets rätt att bli hörd i dessa ofta väldigt svåra situationer. Barnets åsikt ska också tas på allvar och beaktas. Den utgångspunkten tänker jag inte rubba, och därför tänker vi inte göra någon sådan översyn som Runar Filper är ute efter.

Anf. 4 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Tack för svaret, Morgan Johansson!

I den bästa av världar, Morgan, fungerar det så som du säger. Men detta handlar inte om det som du pratar om. Det handlar om situationer där barn felaktigt separeras från sina föräldrar på grund av stark påverkan av en förälder, som sociala myndigheter, familjerättshandläggare eller domstolar inte lyckas identifiera. Det handlar om manipulation, inte bara av barnet utan också av domstol, rättsväsen och utredare. Det har visat sig att det lönar sig att ljuga i sådana här vårdnadstvister.

Det är också ofta, om än inte alltid, boendeföräldern som vinner på detta, för barnet är i en beroendeställning gentemot den det bor hos. Då uppstår en stor lojalitetskonflikt. Man hamnar i kläm och mår väldigt dåligt.

Jag tycker inte alls att du svarar på min fråga, Morgan. Det är lätt att manipulera barn till att tro på felaktiga saker. Om detta pågår under tio år går det nästan inte att misslyckas. Vid tio elva tolv års ålder, när barn kan anses ha uppnått den mognad som krävs för att viljan ska beaktas, är barnet, om det påverkats under många år, än mer färgat.

Tingsrätterna dömer nästan alltid som familjerätternas vårdnadsutredningar föreslår. Har barnet uttryckt att det inte vill bo hos den andra föräldern, eller ens träffa denne, har den föräldern en näst intill omöjlig uppförsbacke. Anser då rätten att samarbete mellan föräldrarna inte är möjligt, vilket den påverkande föräldern självklart påpekar och ser till – boendeföräldern kan göra allt för att sabotera, men rätten kommer ändå oftast att föreslå denne – tilldöms denne ensam vårdnad.

Detta kan betyda att barnet aldrig mer får träffa sin förälder, beroende på hur långt gången påverkan är, eftersom den andra föräldern har utsatt barnet för stark påverkan och barnet känner press och är i en beroendeställning. Så enkelt är det i dag, med den lagstiftning som finns.

Om kontakten bryts avbryts också kontakten med hela nätverket på den sidan av släkten. Barnet mister tragiskt nog den ovärderliga kontakten och kärleksbanden med sin farmor och farfar, ibland kanske mormor och morfar, på grund av kunskapsluckor hos beslutande myndigheter och rättsväsen.

Det finns en frustration där ute hos föräldrar som på märkliga grunder har förlorat kontakten med sina barn. Barnet kan, då det är i en beroendeställning till boendeföräldern, ta ställning av överlevnadsmässiga skäl, som jag sa. Dessa barn mår dåligt. De riskerar livslång ångest, dålig självkänsla, psykiska problem och kanske missbruk. Det är ett trauma för varje barn som separeras från sin ena förälder under tidig barndom.

Det måste sättas stopp för föräldrar som medvetet saboterar barnets möjlighet att umgås med, eller ens kontakta, den andra föräldern. Man slänger brev från den andra föräldern, barnet får inte ta hem presenter från den andra föräldern, man saboterar julaftnar, födelsedagar och allt som den andra föräldern gör för att barnet ska ha roligt. Det pågår i årtal, utstuderat och strategiskt, för att vinna över barnet.

Om utbildade föräldrar och närstående ser och upplever detta bör det ställas krav på även beslutande myndigheter, beteendevetare, rättsväsen och vetenskap att kunna identifiera problematiken och se detta som ett stort samhälleligt problem i stället för att bara prata runt problemet, som när katten går kring het gröt, och rutinmässigt säga att det är barnets bästa som är avgörande för alla beslut om vårdnad, boende och umgänge.

Det finns en advokat som har skrivit en riktigt bra bok som heter *Sveket*; Bertil Begander heter han. Expressen hade en stor artikel om honom, där han säger att domstolarna många gånger separerar barn från deras föräldrar i onödan, på grund av lögner och föräldrapåverkan. Han framförde stark kritik mot familjerättssystemet i Sverige.

Anf. 5 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag vill påminna ledamoten om att vi pratar genom talmannen och inte använder ”du” eller ”ni” till den man replikerar till.

Fru talman! Jag håller inte med Runar Filper om att jag inte svarar på hans frågor. Jag gör ju faktiskt det. Han frågar om jag tänker ta något initiativ till att se över rättsförhållandet mellan barn och föräldrar i föräldrabalken – det är huvudtemat för denna debatt. Mitt svar på den frågan är nej, något sådant initiativ tänker jag inte ta. Någon sådan översyn tänker jag inte göra. Runar Filper är missnöjd med det svaret, men jag svarar likväl på frågan.

Jag skulle snarare vilja säga att vi går i den andra riktningen i den politik vi för. Vi stärker snarare barnets rättigheter. Om vi skulle göra som Runar Filper vill skulle vi, som sagt, tvinga barn att i ökad utsträckning träffa föräldrar som de inte vill träffa.

Vi går snarare i andra riktningen. Inom kort kommer ett nytt lagförslag om vårdnad, umgänge och boende. Där stärker vi barnets rätt till information i samband med vårdnadstvister. Vi stärker också möjligheten att höra barnets åsikt. Socialnämnden ska kunna höra barnet även om vårdnadshavaren motsätter sig det så att man verkligen kan klarlägga vilken barnets inställning egentligen är, om detta går att göra. Vår ingång är att barnets åsikter ska beaktas, men barnet ska förstås aldrig tvingas att välja mellan sina föräldrar.

Jag tror att det finns väldigt mycket att göra för att förebygga vårdnadstvister innan det går så pass långt som Runar Filper beskriver. Därför finns det också, i den utredning vi nu arbetar med, förslag om att man innan man i dessa fall går till en tvisteförhandling ska ha obligatoriska samtal, som socialnämnden ska organisera. På så sätt kanske en del konflikter kan lösas innan man går till domstol. Det tror jag är en bra väg att gå framåt.

Detta är väldigt svårt att lagstifta om, som vi har varit inne på. Vi kan inte lagstifta om hur föräldrar pratar med sina barn. Där går liksom gränserna för politiken. Man måste ändå ha en grundläggande hållning. Vad är det vi ska beakta och vad är det som är viktigt när en sådan här tvist uppkommer? Barnets röst ska, menar jag, väga väldigt tungt.

Till syvende och sist är det trots allt den vuxnes ansvar att bygga en sådan relation med sitt barn att barnet vill träffa den vuxne, oavsett vad den andra föräldern tycker eller säger. Det är den vuxnes ansvar att göra detta. Mycket längre tror jag faktiskt inte att politiken kommer i dessa frågor.

Sedan kommer det alltid att uppstå konflikter som ofta är väldigt infektionerade och svåra; det förstår jag också. Men då är det trots allt barnets bästa som ska gälla, och barnets röst ska väga tungt.

Anf. 7 RUNAR FILPER (SD):

Fru talman! Det handlar om redskap, forskning och vetenskap för att kunna identifiera detta. Det finns mycket forskning på detta område, tyvärr inte i form av svensk litteratur, men väldigt mycket engelsk. Detta saknas inte, men det är inget Socialstyrelsen har varit intresserad av att implementera här i Sverige.

Slutsatsen måste bli att ministern inte svarar på mina frågor. Jag har inte hört ett enda ord om föräldrapåverkan. I hans värld verkar detta inte

existera. Om det beror på ovilja eller på okunskap om denna problematik kan man undra.

Att skiljas från en förälder under barndomen är som sagt ett trauma. Föräldrapåverkan är ett mycket allvarligt tillvägagångssätt, ett redskap för att få monopol och kontroll över sitt barn. Ett barn som helt mister kontakten med den ena föräldern mister också halva sitt nätverk av släktingar på den alienerade förälderns sida. Barnet mister resurser i form av släkt, vänner och pengar. Det kanske bidrar till kommande fattigdom i livet för att man i sin start i livet bara har ett ben att stå på vad gäller släkten.

Sociala myndigheter är bakbundna av att Socialstyrelsen inte erkänner parental alienation, som det heter på engelska. Ministern måste se över rättsförhållandet mellan barn och föräldrar i föräldrabalken, liksom direktiv och rekommendationer från myndigheter som styr hur familjerättsliga ärenden hanteras. Sverige är långt efter många andra länder, där man nu börjat förstå den roll som parental alienation kan spela i sammanhanget.

Det är med dagens instrument och instruktioner alltför lätt att lura handläggare och utredare, som inte förstår att barnet är utsatt för stark föräldrapåverkan och inte vill något hellre än att också vara med sin andra förälder men känner en oerhörd press.

Avseende kunskap, forskning och annan information som redan finns tillgänglig är vi minst 20 år efter i Sverige. I ett flertal länder har föräldrapåverkan till och med kriminaliserats. Irland är senast i raden. Även flera stater i USA har kriminaliserat.

Anf. 8 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Det är klart att det i sådana här situationer alltid förekommer olika former av föräldrapåverkan. Man står i en ständig relation med sina barn, särskilt i de infekterade situationer som det handlar om här.

Men att baserat på detta säga att vi ska göra om lagstiftningen, så att barn i ökad utsträckning ska behöva träffa de föräldrar som de inte vill träffa, eller att man ska gripa in i relationen på ett sådant sätt är för mig att gå för långt. Jag säger tvärtom: Det är trots allt alltid den vuxnes ansvar att se till att bygga en sådan relation att barnen vill träffas. Längre än så kommer man inte i den frågan.

Det är klart att jag svarar på interpellationen. Frågan var om vi tänker oss att göra en sådan översyn, och jag säger nej. Det tänker jag inte göra. Jag tycker inte att det finns skäl för det. Snarare går vi i andra riktningen, det vill säga att vi stärker barnets rätt att bli hörd.

Det förslag som nu finns i utredningen, att socialnämnden ska kunna höra barnet även om någon av vårdnadshavarna är emot det, innebär att man faktiskt får ett rum där man kan klarlägga barnets inställning och där det kanske är lättare att prata öppet om situationen. Vi stärker därmed också barnet och minskar kanske riskerna för just den typ av påverkan som Runar Filper pekar på.

Återigen tack för debatten! Men jag tänker som sagt inte göra en sådan översyn som Runar Filper efterfrågar.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Anf. 9 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Jonas Andersson har frågat mig om jag är nöjd med de konsekvensanalyser som har gjorts i Migrationskommitténs betänkande och den kompletterande promemorian till betänkandet.

Den 15 september 2020 tog regeringen emot Migrationskommitténs betänkande *En långsiktigt hållbar migrationspolitik* (SOU 2020:54). Betänkandet har remitterats och bereds för närvarande inom Regeringskansliet. En promemoria med kompletterande förslag har även tagits fram inom Justitiedepartementet. Även den har remitterats och bereds inom Regeringskansliet.

En kommitté ska i enlighet med kommittéförordningen och förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning ange kostnadsberäkningar och andra konsekvensbeskrivningar. Det har Migrationskommittén också gjort. Om möjligt ska en kommitté också kvantifiera de samhällsekonomiska effekterna av de förslag som läggs fram samt beskriva viktiga ställningstaganden i utformningen av förslagen.

Migrationskommittén har presenterat en utförlig konsekvensanalys av sina förslag i betänkandet. Kommittén har tagit hjälp av bland annat Migrationsverket i fråga om beräkningar. Även den kompletterande promemorian som regeringen remitterat innehåller en konsekvensanalys.

När det gäller den asylrelaterade invandringens effekter på pensionsystemet gör kommittén bedömningen att det framför allt påverkas av hur väl integrationen fungerar och hur snabbt nyanlända etablerar sig på arbetsmarknaden.

Enligt kommittén bedöms förslagen i betänkandet leda till att migrationens inverkan på pensionssystemet begränsas eftersom antalet nyanlända förväntas bli lägre än vid en återgång till utlänningslagen. Utöver det kan det i sammanhanget nämnas att Sverige sedan 2007 har EU:s högsta sysselsättningsgrad. Det är en god förutsättning för våra framtida pensioner.

Sedan vi fick regeringsmakten har det skett en successiv förbättring av nyanländas inträde på arbetsmarknaden. Tidigare har det tagit åtta till nio år innan minst varannan nyanländ hade arbete. Den tiden halverades för dem som togs emot under 2014. Dessutom har regeringen sett till att statsfinanserna har stärkts, och mottagandet av ekonomiskt bistånd har minskat.

I den fortsatta beredningen av Migrationskommitténs betänkande och den kompletterande promemorian kommer regeringen att beakta de remissvar som inkommit. Regeringen kommer att redovisa en samlad konsekvensanalys i den kommande propositionen. En ny lagstiftning ska träda i kraft när den tillfälliga lagen upphör att gälla i juli i år.

Anf. 10 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD):

Fru talman! Tack, migrationsministern, för svaret! Låt mig börja med att tala lite om de fakta som Morgan Johansson nämner i sitt svar.

Sysselsättningsgraden i Sverige är en av de bästa i världen. Men – det kommer ju alltid ett ”men” – det är stor skillnad mellan inrikesfödda och

Svar på
interpellationer

utrikesfödda. De inrikesfödda ligger på runt 85 procent i sysselsättningsgrad, medan de utrikesfödda landar på runt 67 procent. Eller för att uttrycka det på ett annat sätt: Hade de utrikesfödda varit ett EU-land hade de varit bland de absolut sämsta i EU när det gäller sysselsättning.

Samma förhållande föreligger när det gäller arbetslösheten. Majoriteten av alla arbetslösa – och en absolut majoritet av alla långtidsarbetslösa – är utrikesfödda, och så har det varit i många år. Trots alla miljarder som har östs ned i olika integrationssatsningar fortsätter gapet att vara enormt.

Man ska ha klart för sig att sysselsättning och arbete inte är vad ministern försöker få det att låta som rent statistiskt. Det räcker med att arbeta en enda timme under en enda vecka för att vara i arbete, och här räknas även olika typer av bidragsjobb in. Om man i stället tittar på hur många som faktiskt kan försörja sig själva utan bidrag från skattebetalarna är siffrorna helt annorlunda.

Forskning från både Entreprenörskapsforum och Handelns Forskningsinstitut visar att skillnaden är enorm mellan sysselsättning och självförsörjning. Även om det bara tar i genomsnitt fyra till fem år innan hälften av de utrikesfödda kommer i arbete tar det från 12 till 15 år innan hälften av dem uppnår självförsörjning. Den andra halvan blir i praktiken aldrig självförsörjande.

Om man tittar lite noggrannare på de fakta som migrationsministern presenterar ser man att de alltså i bästa fall är naiva och i värsta fall medvetet missvisande. Det är precis detta som gör att regeringens konsekvensanalys är ihålig och undermålig. Man väljer bort fakta som inte passar in i den bild man vill måla upp.

Det finurliga med regeringens konsekvensanalyser i dag, som Morgan Johansson hänvisar till, är att man enbart jämför med vad en återgång till den gamla utlänningslagen skulle innebära. I praktiken betyder detta att så länge vi inte tar emot fler än 160 000 asylsökande, som vi gjorde under 2015, är allt frid och fröjd. Märk väl, fru talman, att detta är något som även flera remissinstanser har anmärkt på.

Sverige är det land i Europa, ja, kanske rent av i världen, som under 2010-talet har gett asyl åt flest per capita. Enligt Eurostats uppgifter har vi så att säga vunnit guld i denna medaljliga tre gånger, silver fyra gånger och brons en gång. År 2019 var första gången på ett decennium som vi hamnade utanför prispallen, och då hamnade vi på plats 8 av 27.

Samtidigt lägger den svenska regeringen fram förslag till nya uppluckringar av migrationspolitiken. Det räcker alltså inte med de nivåer som har cementerats under åren före corona på mellan 20 000 och 25 000 asylsökande, och då är förstås den stora kategorin anhöriga inte inräknad.

Fru talman! Det är inte svårare än så här: Ökar pulleffekterna för asylrelaterad invandring kommer den asylrelaterade invandringen att öka. Den fråga som Morgan Johansson måste svara på är hur mycket den kommer att öka med regeringens förslag och vilka praktiska konsekvenser detta kommer ge i ett redan splittrat och segregerat Sverige.

Anf. 11 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Man hör här att Jonas Andersson är tillbaka i sitt favoritämne: att skrämman folk för invandrare. Detta återkommer ständigt i diskussionerna från det hållet. Nu handlar det om att så misstro om våra kon-

sekvensanalyser. Man vill på något sätt måla upp en bild av att det kommer att öka, att det blir fler och att kostnaderna kommer att öka.

Kanske Jonas Andersson ibland borde fundera över sin egen förmåga att analysera och förutspå framtiden. Den har ju inte varit så bra.

För fem år sedan var vi mitt uppe i en flyktingkris. På ett år kom då 163 000 asylsökande, precis som Jonas Andersson säger. Som mest kom det 10 000 i veckan. Vi vet att detta ledde till stora påfrestningar. Vi fick strama åt reglerna, vilket vi ju gjorde, så att vi skulle kunna få kontroll. Det gjorde vi, och nu är vi i en situation där vi i Sverige har det minsta antalet asylsökande på 20 år.

Vi ha alltså kommit igenom flyktingkrisen, och jag säger att vi inte ska tillbaka dit. Men jag glömmar inte heller vad domedagsprofeterna i Sverigedemokraterna sa 2015 och 2016. Då stod ni och sa: Nu kommer statsfinanserna att haverera. Nu kommer arbetslösheten att öka. Nu kommer socialbidragstagandet att raka i taket. Det var så ni sa då.

Nu, efter fem år, vet vi hur det verkligen gick. Förra mandatperioden sjönk arbetslösheten. Förra mandatperioden sjönk socialbidragstagandet. Förra mandatperioden sjönk statsskulden med 130 miljarder kronor. Vi gick ur förra mandatperioden med den lägsta statsskulden sedan 1979. Så var det trots flyktingkrisen.

Inget av det som vi hörde Sverigedemokraterna förutspå för fem år sedan slog alltså in. Det som Jonas Andersson nu försöker säga kommer inte heller att slå in.

Ni hör aldrig någon sverigedemokrat prata om detta: att arbetslösheten har sjunkit, att socialbidragstagandet har sjunkit och att statsskulden har sjunkit. För Sverigedemokraterna handlar det alltid bara om att svartmåla, svartmåla och svartmåla Sverige. Jag påstår att det inte finns något parti som talar så illa om Sverige som Sverigedemokraterna gör. Ni gläder er aldrig över våra framgångar. Det är till och med så att ni gärna deltar i internationella högerkampanjer mot Sverige.

Vi har nu tagit kontroll över migrationen. Vi kommer inte att släppa den kontrollen. Det förslag som vi nu arbetar med kommer inte att innebära att vi på något sätt tappat den kontrollen, tvärtom. Det lagförslag som vi arbetar med nu innebär att vi går över från permanenta uppehållstillstånd som huvudregel till tillfälliga uppehållstillstånd. Efter tre år kommer det att finnas möjlighet att ansöka om permanent uppehållstillstånd om man kan försörja sig, om man kan svenska, om man har grundläggande kunskaper i hur det svenska samhället fungerar och om man inte har begått några allvarliga brott.

Detta i sig innebär att vi kommer att få den stramaste lagstiftningen på migrationspolitikens område på nästan 40 år. Det var i mitten av 80-talet som man gick över från tillfälliga uppehållstillstånd till permanenta uppehållstillstånd. Man får alltså söka sig tillbaka ända dit.

Man kan även jämföra med andra EU-länder. Detta innebär faktiskt att vi kommer att ligga under EU-genomsnittet när det gäller viktiga parametrar, till exempel uppehållstillståndens längd. Detta innebär att vi med den nya lagstiftningen kommer att ligga ungefär på och till och med något under EU-genomsnittet. Det borgar för, fru talman, att vi inte igen kommer att hamna i en sådan kris som vi tog ut Sverige ur för några år sedan. Jag var inte med om att ta Sverige ut ur flyktingkrisen för att därefter lägga

Prot. 2020/21:76
4 februari

Svar på
interpellationer

fram förslag som skulle föra oss in i en ny kris. Det kan jag garantera både Jonas Andersson och alla andra som lyssnar på denna debatt.

Anf. 12 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD):

Fru talman! Tack, migrationsministern, för detta föga upplysande men väldigt fantasifulla svar! Allt som fattas är lite enhörningar och regnbågar. Jag blev inte speciellt mycket klokare av det, måste jag säga.

Alla siffror som jag presenterade i mitt förra anförande är naturligtvis officiell statistik. Vem som helst kan alltså kolla upp dem.

Låt mig återgå till verkligheten och den logik som regeringen och Morgan Johansson har presenterat tidigare.

Regeringen stöttar alltså Migrationskommitténs betänkande trots att det innebär en slappare migrationslagstiftning än den tillfälliga lagen. Konsekvensanalysen är: Eftersom den fortfarande är tuffare än den gamla utlänningslagen före 2015 spelar volymerna i övrigt ingen roll. Sedan lade regeringen fram ytterligare förslag om uppluckringar, då man inte ansåg att Migrationskommitténs förslag var tillräckligt slapppt. Konsekvensanalysen nu är: Eftersom Migrationskommitténs betänkande är tuffare än den gamla utlänningslagen spelar ytterligare ökade volymer inte heller någon roll.

EU släppte sitt nya förslag till migrationspakt. Det innehöll också ett par punkter som gjorde att både vi inom Sverigedemokraterna och en del andra partier höjde på ögonbrynen. Dels skulle familjebegreppet utvidgas så att även vuxna syskon skulle kunna komma på grund av anknytning, dels skulle det vara avgörande var man har sina anhöriga när det ska bestämmas vilket EU-land som ska ansvara för asylprocessen. Plötsligt skulle det alltså bli möjligt för en vuxen man att stå på gränsen till Grekland och söka asyl i Sverige för att hans storebror finns här.

Regeringens konsekvensanalys av detta är icke-existerande. Det är alldeles för osäkert för att man ska kunna dra några slutsatser om hur det skulle kunna påverka volymerna, menar man.

Fru talman! Konsekvensanalyser är ingen exakt vetenskap; det vet alla. Det finns många faktorer som spelar in, vissa mer osäkra än andra. Men det får aldrig användas som en ursäkt för att inte göra detta så grundligt som man kan. Vissa saker följer av rent logiskt tänkande, och man behöver inte vara raketforskare för att dra vissa slutsatser.

Fru talman! Förra veckan hade vi snöstorm i Skellefteå. Eftersom jag höll dörren stängd snöade det inte in. Det hade varit annorlunda om jag däremot hade öppnat dörren på glänt. Jag behöver inte räkna ut det exakta antalet snöflingor som singlar in för att veta att det kommer att bli en snöhög på golvet. Ju mer jag öppnar dörren, desto mer snö kommer jag att få på golvet. Så är det också med migrationspolitiken. Ju fler incitament det finns för att söka sig till just Sverige, desto större andel kommer att göra det. Ju mer öppen dörren är, desto fler kommer att komma.

Återigen är frågan, som migrationsministern gärna får svara på och utveckla: Hur mycket kommer den asylrelaterade invandringen att öka med regeringens förslag? Vad kommer det att kosta svenska skattebetalare? Hur kommer det att påverka det svenska pensionssystemet? Hur kommer det att påverka bostadsbristen? Var ska alla bo?

Över 80 procent av befolkningen i Kista har utländsk bakgrund. I Rosengård är det ännu fler. Vad ska man integreras in i när alla svenskar har

flyttat ut? Nära hälften av befolkningen i både Botkyrka och Södertälje är utrikesfödd. Hur ska skolorna fungera om det inte finns någon infödd svensk kvar i klassrummen? Hur ska vården fungera om alla behöver tolk för att prata med varandra? Var finns den praktiska konsekvensanalysen?

Prot. 2020/21:76
4 februari

Svar på
interpellationer

Anf. 13 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Först av allt: Människor är inte snöflingor. Människor är människor som lever och andas, och de är en del av det svenska samhället. Det är faktiskt så. Man kan inte föra debatten på ett sådant här sätt.

Sedan kriget i Syrien bröt ut 2011 har Sverige tagit emot 180 000 människor och gett skydd åt dem. Jag måste säga att jag i grunden är väldigt stolt över det, för det är 180 000 människor som annars mycket väl hade kunnat gå under i någon bombkrevad i Hums eller i Aleppo.

Men för Jonas Andersson spelar detta ingen roll. Han struntar fullständigt i det. För Jonas Andersson finns det ingen som helst skyldighet eller plikt – eller något ansvar – att över huvud taget hjälpa någon som behöver fly från någonting. Han betraktar det bara som snöflingor, och han måste omedelbart stänga dörren. Nej, så ser inte jag på det.

Sedan pratar Jonas Andersson om att arbetslösheten påverkas och att pensionssystem påverkas. Ja, men ju bättre vi är på att få in människor i arbete, desto högre kommer våra pensioner att bli. Det är därför som jag i mitt interpellationssvar lyfter fram att vi under förra mandatperioden nästan halverade tiden som det tar för minst hälften av de nyanlända att komma i arbete. De kom alltså snabbare i arbete under förra mandatperioden än vad de gjorde under tidigare regeringar. Så var det eftersom vi hade ett gott tryck i ekonomin och en hög tillväxt.

Jonas Andersson stod då och pratade om hur det skulle gå för Sverige. Ingen av hans domedagsprofetior slog in – inte när det gällde statsskulden, inte när det gällde arbetslösheten och inte heller när det gällde socialbidragstagandet.

Det är klart att det tar längre tid för nyanlända att komma in på arbetsmarknaden än vad det tar för oss som är födda i Sverige. Det tar tid att lära sig svenska. Man behöver ha kontakter som ofta knyts på arbetsmarknaden, så att man kan få jobb och så vidare. Det tar lite längre tid.

Men glöm inte i denna situation, när vi är mitt uppe i en pandemi, att 34 procent av våra läkare är födda i ett annat land. 39 procent av våra vårdbiträden är födda i ett annat land. 30 procent av våra undersköterskor är födda i ett annat land. Vi kan se på den totala arbetskraften. 20 procent av alla människor i Sverige som vaknar på morgonen och går till jobbet varenda dag är födda i ett annat land. Det är nästan 1 miljon människor.

Dessa människor pratar Jonas Andersson aldrig om, de som jobbar och sliter och går till jobbet varenda dag. De bidrar till det svenska samhället och till välbefindandet i vårt land. Jonas Andersson rycker bara på axlarna åt dem – man ska inte räkna med dem. Det är 1 miljon människor som är födda i ett annat land och som är med och bygger upp den svenska välfärden. Det tycker jag faktiskt att Jonas Andersson ibland ska tänka på.

Ni pratar om att nu blir det en slapp lagstiftning och så. Nej, det blir det inte. Det här blir den stramaste lagstiftningen på nästan 40 år, till och med stramare än EU-genomsnittet. Den kommer inte längre att medverka till att en större andel av asylsökande söker sig till Sverige. Detta säger

också siffrorna. När jag tillträdde för sex år sedan var det 12 procent av alla asylsökande som kom till EU som kom till Sverige. I dag är det 3 procent. Andelen har alltså minskat.

Men det spelar nog ingen roll. Vilket lagförslag jag än hade överlämnat till riksdagen skulle Sverigedemokraterna ha sagt på precis samma sätt, det vill säga att lagstiftningen är för slapp. Först när vi hermetiskt har stängt alla gränser och lämnat alla internationella organisationer och regelverk kanske Sverigedemokraterna är nöjda.

Anf. 14 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD):

Fru talman! Tack, Morgan Johansson, för ytterligare ett fantasifullt svar!

Jag tänker lämna alla de osakliga påhoppet därhän. Jag förstår att det är jobbigt när det kommer människor från verkligheten in i den här politikerbubblan där det trängs människor som aldrig haft ett riktigt jobb utanför politiken.

Under den tid som Morgan Johansson har suttit i regering, därefter i opposition och sedan i regering igen jobbade jag med flyktingar och migranter i 15 år, på golvet. Det är där man lär sig hur lagar och förordningar fungerar i verkligheten och hur samhället ser ut på riktigt. Det är där man i praktiken får se konsekvenserna av den politik som förs.

Jag förstår varför ministern helst undviker att tala om sakfrågan. Det kan inte vara lätt att försöka försvara en omöjlig position: dels vara stolt och nöjd över minskade nivåer, dels lägga fram förslag som utan tvekan kommer att öka nivåerna.

Jag vet inte om ministern känner till begreppet ”dubbeltänk” från en bok som heter *1984* av George Orwell. Om inte annat kan det vara ett bra boktips. Jag trodde tidigare att det var en fiktiv roman, men jag har mer och mer börjat förstå att det är någon typ av dokumentär om Socialdemokraterna. Ministern har ju för vana att använda sitt sista inlägg till det som i boken kallas tvåminutershat. Vi får väl se hur det går i dag.

Faktum är i alla fall att Morgan Johansson är den migrationsminister som har släppt in flest asylsökande och invandrare över huvud taget i Sveriges historia. Under de första åren i sin ministerroll lyfte han inte ett finger för att minska invandringen. Han var stolt över den och vägrade diskutera eventuella konsekvenser – de konsekvenser som sedan gjorde att regeringen i ren panik under hotet om en systemkollaps gråtande tvingades vidta åtgärder för att minska söktrycket.

Nu vill Morgan Johansson öppna upp igen. Han är stolt över invandringen och vägrar att diskutera konsekvenserna. Cirkeln är kanske sluten. Att lära sig av sina misstag verkar tyvärr inte finnas i denna regerings vokabulär.

Anf. 15 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! I det ena andetaget pratar Jonas Andersson i Skellefteå om att jag har hoppat på honom, och sedan ägnar han sitt sista inlägg åt någonting som inte är mycket annat än just personliga påhopp. Det får vi trots allt bortse från i det här läget, tycker jag.

Nu uttalar sig Jonas Andersson återigen om att nivåerna utan tvekan kommer att öka. Vad bygger han det på? Inte på Migrationskommitténs

betänkande och den konsekvensanalys som finns där i vart fall och inte heller på de verkliga effekterna. Jonas Andersson har år efter år sedan 2015 sagt att antalet asylsökande snart kommer att öka. Varje gång har jag sagt: Sitt ned och ta det lugnt! Det kommer inte att bli så.

Varje gång har jag fått rätt och Jonas Andersson i Skellefteå fått fel. Sedan 2016 har vi ju haft kontroll över situationen, och jag kan garantera Jonas Andersson att vi inte kommer att lägga fram några förslag som rubbar den kontrollen.

Är jag då stolt över antalet människor som vi tog emot från kriget i Syrien? Ja, det är jag faktiskt, och det står jag för. Här har vi ungefär 180 000 människor sedan 2011 – män, kvinnor och barn – som annars mycket väl hade kunnat gå under. De kom hit och bad om skydd och en ny start i livet. Jag tycker faktiskt att det är vår skyldighet att hjälpa dem som behöver hjälp i de här situationerna, för om ingen hjälper dem kommer de att gå under.

Detta står jag för. Det är helt enkelt en del av en socialdemokratisk solidaritetspolitik.

Sedan måste varje land hantera sin migration på ett sådant sätt att landet klarar av situationen. Det var precis därför vi stramade åt 2015. Vi sa att även om Sverige är bra är vi inte så bra att vi klarar av att ta emot 10 000 i veckan. Det är helt omöjligt. Då stramade vi åt och fick ned antalet till hanterliga nivåer igen. Den kontrollen kommer vi att behålla.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 6 Svar på interpellation 2020/21:304 om ordningen i svenska domstolssalar

Anf. 16 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Boriana Åberg har frågat mig vilka konkreta åtgärder jag avser att vidta för att det ska råda ordning i Sveriges domstolssalar och om jag avser att initiera några lagändringar för att störningar i rättssalen ska leda till mer kännbara straff.

Det är viktigt att domstolarna kan genomföra sammanträden under ordnade och säkra former. Parter, målsägande och vittnen ska fritt och sanningenligt kunna lämna sina berättelser utan att känna sig hotade, störda eller utsatta för påtryckningar. För domstolens anställda och för de personer som i övrigt besöker domstolen är det naturligtvis också viktigt att sammanträdena präglas av ordning och säkerhet.

För att säkerställa att det finns en effektiv och tydlig lagstiftning som är anpassad till de ordnings- och säkerhetsproblem som domstolarna ställs inför i dag har regeringen beslutat om propositionen *Stärkt ordning och säkerhet i domstol*. Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2019 och innebär bland annat att möjligheterna att ingripa mot en person som utsätter en förhörsperson för påtryckningar har stärkts. En åhörare som stör ordningen eller utsätter en förhörsperson för påtryckningar kan inte längre bara utvisas från rättssalen utan numera även avvisas helt från domstolens lokaler. Elektronisk utrustning som åhörare har med sig i rättssalen ska som huvud-

regel vara avstängd och undanstoppad. Straffet för den som bryter mot fotograferingsförbudet i rättssalen har också skärpts.

Det är rättens ordförande som ansvarar för ordningen i rättssalen och som meddelar de ordningsregler som behövs. Genom de lagändringar som regeringen har tagit fram har ordföranden fått en starkare roll och bättre förutsättningar och verktyg för att ingripa mot uppkomna ordningsproblem.

Flera av de händelser som kan utgöra en allvarigare ordningsstörning är redan kriminaliserade med möjlighet till kännbara straff. Det handlar till exempel om hot mot tjänsteman och övergrepp i rättssak. Regeringen har nyligen skärpt minimistrafket för grovt hot mot tjänsteman till ett års fängelse. Regeringen har också gett en särskild utredare i uppdrag att bedöma om straffskalan för övergrepp i rättssak bör skärpas.

Regeringen har alltså vidtagit flera åtgärder för att säkerställa att det finns förutsättningar att på ett effektivt sätt ingripa mot ordningsstörningar. Det är av största vikt för regeringen att sammanträden i våra domstolar kan bedrivas under trygga och säkra former. Av en enkätundersökning som TT nyligen har genomfört med landets tingsrätter framgår också att samtliga som besvarat enkäten bedömer att ordningen vid förhandlingarna generellt är mycket god eller god. Jag följer dock utvecklingen på området noga.

Anf. 17 BORIANA ÅBERG (M):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret!

Sverige plågas av kriminalitet och gängbrottslighet. Känslan att rättsstaten är på reträtt och att kriminella gäng tagit över gator och torg är påtaglig.

Brott som stölder, inbrott och personrån utreds inte ens och leder sällan till konsekvenser för förövarna. Det finns även en del grova brott som aldrig klaras upp, eftersom det saknas teknisk bevisning eller för att vittnen inte vågar ställa upp. Detta undergräver förtroendet för rättsstaten.

Denna debatt handlar dock inte om dessa fall som inte går att lagföra utan om de fall där rättskedjan håller och rättsprocessen avgörs i domstol. Det är ingen tvekan om att det är av central betydelse för rättskipningen att domstolarna kan genomföra sammanträden under säkra och ordnade former. Därför måste rapporterna om respektlöst uppträdande i rättssalen tas på allra största allvar.

Ministern refererar till propositionen *Stärkt ordning och säkerhet i domstol*, som trädde i kraft den 1 juli 2019. Incidenterna som jag syftar på i min interpellation och som har upprört och oroat åklagare, nämndemän, vakter, allmänheten med flera skedde under 2020, alltså ett år efter ikraftträdandet. Detta betyder att lagändringarna uppenbarligen saknar effekt.

Jag ska ge ministern några exempel. Han får gärna kommentera om han tycker att det handlar om rättegångsförseelser som borde ha fått konsekvenser. Exempelen är tagna ur dokument som åklagarkammaren har skickat till Helsingborgs tingsrätt angående målet mot tolv gängmedlemmar åtalade för grovt narkotikabrott. Där står följande:

De tilltalade har under förhör med kallade vittnen framkallat olika ljud som är ägnade att skrämma, provocera och störa vittnen under deras vittnesförhör. Enligt uppgift har en av de tilltalade fört ett finger över halsen och även satt händerna runt sin egen hals som ett tecken och hot riktat till

ett vittne under ett förhör. Man har ätit och druckit under själva förhandlingen. En av de tilltalade har även fått spendera sin tid i förhandlingssalen liggandes på en madrass på golvet. De tilltalade har även haft påslagna mobiltelefoner samt datorer med sig i rättssalen.

Ingen av ovan nämnda incidenter har lett till att ordföranden har utfärdat sanktioner. Detta har gjort att de tilltalade hela tiden har flyttat fram sina positioner. Och gradvis har både situationen och stämningen i rättssalen försämrats.

Jag vill därför fråga ministern: Är det så här det ska gå till i svenska rättssalar? Och vad tänker ministern göra för att det ska råda ordning och säkerhet, enligt intentionerna i propositionen *Stärkt ordning och säkerhet i domstol* och som stipuleras i de lagändringar som därefter trädde i kraft?

Anf. 18 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! När det gäller de exempel som Borian Åberg ger vill jag först säga att rättens ordförande har befogenhet och möjlighet att ingripa i dessa lägen. Vi har till och med stärkt dessa möjligheter och befogenheter så sent som för bara något år sedan då ny lagstiftning kom på plats.

Jag kan inte vara på plats i alla tingssalar varenda dag och försöka styra upp saker och ting. Det måste faktiskt ordföranden, den som är domare, göra. Dessa befogenheter har domarna nu i större utsträckning än tidigare.

Samtidigt tror jag att det är viktigt vilken ton man har i denna debatt. Om man försöker ge en bild av att det är kaos och oordning i domstolarna, och denna bild sedan visar sig vara fel, är det enda som man uppnår med det att skrämma allmänheten, så att människor till slut kanske inte vågar medverka i rättsprocesser. Det är denna bild som Borian Åberg försöker ge här. Jag påstår att den i grunden är falsk.

Jag kan börja med ordningsstörningarna. Vi hade 110 ordningsstörningar förra året i svenska domstolar, bland annat i huvudförhandlingar. År 2019 hade vi 179, 2018 hade vi 142, 2017 hade vi 109. Återigen: Titta på siffrorna! Det är ingen ökning av antalet ordningsstörningar de senaste fyra åren.

Vi hade, som sagt, 110 ordningsstörningar förra året. Vet Borian Åberg hur många huvudförhandlingar som domstolarna håller varje år? Det är 60 000 huvudförhandlingar. Och vi hade alltså 110 ordningsstörningar. Det är nästan överraskande att det inte händer mer med tanke på de brott och de mål som vi klarar av under ett år. Så långt ordningsstörningar.

Om vi tittar på andra incidenter, bland annat våld i samband med rättegångar, hade vi 5 fall 2020. Det har inte skett någon ökning sedan 2017. År 2020 hade vi 20 fall av trakasserier. Det är ingen ökning sedan 2017. År 2020 hade vi 87 fall av hot. Det är ingen ökning sedan 2017, snarare en minskning.

Det som har ökat är antalet beslag av olika saker som man inte får lov att ta med sig in på rättegångarna. Men det hänger också ihop med att vi har storsatsat på larmbågar. Numera har ungefär hälften av alla domstolar larmbågar. Man kan då i ökad utsträckning plocka av personer sådant som de inte får lov att ta med in.

Vi har också fördubblat antalet ordningsvakter, så att man har större möjlighet att hålla ordning om något försiggår som inte borde försiggå.

Prot. 2020/21:76
4 februari

Svar på
interpellationer

Den svarta bild som Boriana Åberg försöker måla upp har inte heller något stöd om man frågar domstolarna. TT ställde den frågan till tingsrätterna. Då sa 72 procent av tingsrätterna att ordningen är mycket god. Det var deras bedömning. Resten, alltså 28 procent, sa att ordningen var god. 100 procent av alla domstolar som svarade sa att ordningen antingen är mycket god eller god. Och 90 procent sa att ordningen är på ungefär samma nivå som tidigare, det vill säga att det inte har skett någon ökning av antalet incidenter.

Fru talman! Den bild som Boriana Åberg ger stämmer faktiskt inte. Det är klart att man alltid kan hänvisa till enskilda exempel på incidenter och sådant som inte bör förekomma. Men man ska inte måla upp en bild av att detta är allmänt förekommande. Det finns då en risk att allmänheten tror på det, och då är det i sig skadligt. När man av populistiska skäl nu försöker skrämman människor och blåsa upp denna fråga skadar man faktiskt både rättsväsendet och brottsbekämpningen, eftersom det blir svårare att få människor att vara med och klara upp brott. Det tycker jag faktiskt att Moderaterna ska sluta med.

Anf. 19 BORIANA ÅBERG (M):

Fru talman! Jag vill uppmana ministern att inte skjuta budbäraren. Det är inte den som slår larm om missförhållanden i svenska rättssalar som skrämmer vittnen, utan det är de kriminella. Det är verkligheten runt omkring som är så påtaglig med skjutningar varje dag, med gängmord och med rån av ungdomar. När dessa fall väl kommer till domstolarna uppträder dessa brottslingar på ett väldigt förkastligt sätt.

Här står ministern och läser statistik gällande hur antalet ordningsstörningar har minskat. Ministern borde ta kontakt med åklagarkamrarna eller med Kriminalvårdens anställda som tjänstgör vid dessa domstolar. Alla dessa människors upplevelser kan inte vara felaktiga. Man kan också ta kontakt med nämndemannaföreningarna. Nämndemän har också väldigt starka synpunkter på hur det fungerar.

Ministern säger att det bara handlar om enstaka fall. Det må vara så. Det är positivt att det finns rättegångar som fortskrider som planerat och att det är ordning under sammanträdena. Det är så det ska vara. Men alla de avvikande fallen är väldigt stötande.

Helsingborgsfallet är inte det enda fallet. Jag kan även hänvisa till målet vid Södertörns tingsrätt där de tilltalade kallade polisvittnena för nazister och skrek och vrålade könsord utan att det fick några konsekvenser.

Ännu värre var att rättens ordförande uttalade att det handlade om unga personer som har suttit häktade under lång tid och att det då är ganska självklart att de vill yttra sig och säga sin uppfattning.

Att skrika, vara vulgär och förolämpa i rättssalen ingår inte i yttrandefriheten. Det faktum att man har suttit häktad innebär inte några förmildrande omständigheter eller att man får några särskilda rättigheter.

Ministern säger att han följer utvecklingen. Att följa utvecklingen är en mycket passiv hållning som inte på något vis förbättrar situationen i rättssalen. För att det ska ske någonting krävs det en aktiv handling.

Jag föreslår att ministern börjar med att titta bakåt för att se vad som har lett till denna utveckling. Det är den totala gränslösheten och bristen på konsekvenser.

Varför uppträder åtalade respektlöst och vrålar könsord vid förhandlingar? Det gör de för att ingen säger ifrån, för att det inte får några konsekvenser och för att de under hela sin uppväxttid har lärt sig att ingen säger stopp. Det börjar redan i skolan när man slåss och stökar runt. Men det är läraren som säger ifrån som får skulden och anses ha gjort fel.

Sedan hotar man socialtjänsten, och ingenting händer. Och när man är fullfjädrad brottsling och uppträder respektlöst mot polis, åklagare och domare händer fortfarande ingenting för att det finns en ängslighet i Sverige för att inte kränka någon. Det är en oerhört farlig utveckling när myndigheterna, i detta fall representerade av rätternas ordförande, inte vågar använda de lagar som finns. Då är Sverige inte längre en rättsstat.

Att hota vittnen under pågående rättegång borde straffas betydligt hårdare. Det är extremt svårt att få människor att vittna mot kriminella med stort våldskapital.

Anf. 20 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Ja, den senare delen håller jag med om. Vi behöver skärpa straffen för övergrepp i rättssak. Som Boriana Åberg säkert vet har vi en översyn som ser över straffrätten just i den frågan. Vi kommer att få ett betänkande om det lite senare under våren, och vi kommer att gå vidare till riksdagen med sådana förslag. Det tror jag är viktigt.

Med det inte sagt att Borianas Åbergs svartmålning av svenska domstolar är korrekt. Den är snarare falsk, påstår jag, och Boriana Åberg verkar vara helt faktaresistent. Här redovisar jag den incidentrapportering som finns, det vill säga vad man faktiskt har rapporterat in. Enligt den har ordningsstörningarna i domstol inte ökat. Våldet har inte ökat. Trakasserier har inte ökat. Hoten har snarare minskat. Det är den rapportering som svenska domstolar gör, och de gör på samma sätt nu som de alltid har gjort.

Dessutom: När man går ut och frågar domstolarna vad deras bild är, som TT har gjort, får man svaret att ordningen är antingen mycket god eller god.

Det här verkar Boriana Åberg inte alls vilja ta till sig, utan hon fortsätter med sin retorik som utgår från att allt är oordning och kaos trots att hon inte har några som helst belägg för den bilden.

Nämndemännen tar Borianas Åberg upp. Hur vanligt är det att nämndemän trakasseras? Jag skulle vilja säga att det är extremt ovanligt. Vi har naturligtvis tagit in uppgifter på det också. Mellan 2012 och 2020, alltså nio helår, rapporterades det in 19 fall av hot, 7 fall av trakasserier och 0 fall av våld mot nämndemän. Nio helår, alltså. Under de åren måste nämndemän ha tjänstgjort vid hundratusentals rättegångar, och vi hade 19 fall av hot. Det är alltså extremt ovanligt att det sker.

Allra sist: Det finns inga som helst olika uppfattningar om vem det är som ska bestämma i rättssalen. Det är rättens ordförande, och det är precis därför vi har gett rättens ordförande ökade befogenheter att styra upp saker och ting och säga till och även avvisa människor som inte beter sig på ett korrekt sätt i rättssalen. Den lagändringen gjorde vi så sent som för bara något år sedan, då vi ytterligare stärkte rättens ordförandes ställning.

Jag tror som sagt att om Boriana Åberg och Moderaterna fortsätter driva den här frågan på det här sättet, då snarare skadar de rättsväsendet och brottsbekämpningen. Det kan ju finnas människor som faktiskt tror på

vad Boriana Åberg och Moderaterna säger, det vill säga att det är stor oro och kaos i domstolarna. Då kommer de att dra sig för att medverka till att klara upp brott. Sätter man den bilden, då skadar man brottsbekämpningen. Därför tycker jag att Moderaterna och Boriana Åberg gör bäst i att sluta med det.

Anf. 21 BORIANA ÅBERG (M):

Fru talman! Jag hoppas att ministern inte menar att det faktum att människor i förorter som styrs av kriminella klaner inte vågar vittna är på grund av min interpellation. Ministern vet hur svårt det är att få människor att vittna mot kriminella som besitter stort våldskapital. Att samhället inte förmår att skydda vittnen är knappast en anledning till att jag inte ska kunna ifrågasätta ordningen i rättssalarna när den fallerar.

Tycker ministern att de incidenter som jag har räknat upp är acceptabla i en rättssal? Har han något svar på varför ordförande inte har agerat?

När det gäller sanktioner för de kriminella som betar sig illa i rättssalen: De har inget att förlora. Det högsta straffet de kan få i dag är 4 000 kronor i böter – föga avskräckande för någon som endast har svarta inkomster och kan dra in mångdubbelt det beloppet på sina kriminella aktiviteter på några timmar.

Vi moderater har föreslagit att ordningsstörande beteende ska kunna ge en månads fängelse. Hur ställer sig ministern till det?

Ordningsstörningarna i rättssalen är ett problem med många bottnar. Det handlar om skyddet av vittnen, om arbetsmiljön för de inblandade och ytterst om demokratin – som hotas när den som besitter störst våldskapital tillåts diktera reglerna och trotsa lagen.

Det måste råda nolltolerans mot ordningsstörningar i svenska domstolar. De som betar sig förkastligt och saknar respekt för rättsstaten och dess representanter ska få möta kännbara konsekvenser.

Anf. 22 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Kännbara konsekvenser, säger Boriana Åberg och föreslår en månads fängelse. Tror Boriana Åberg att de här gängkriminella bryr sig om det?

Det är knappast så vi kommer åt de här människorna. Det gör vi bara genom att se till att det finns starka möjligheter för rättens ordförande att ingripa när de här incidenterna inträffar – och att man också gör det. Det är precis det som vi har stärkt genom den nya lagstiftning som nu finns.

Det är självklart att rättens ordförande hela tiden ska ha både de befogenheter och de möjligheter som man behöver ha för att kunna hålla ordning i rättssalen. Men jag påstår att i de allra flesta fall finns det inga typer av ordningsstörning. Vi hade alltså 110 fall av detta förra året, och vi hade 60 000 huvudförhandlingar. Det tycker jag säger en del om storleksordningen på det här problemet.

När problemen uppstår är det klart att man måste ingripa och göra det med kraft. Det är faktiskt rättens ordförandes skyldighet att göra det och skapa en trygg miljö så att alla vågar vittna och säga vad som har hänt. Det är viktigt för att man ska kunna klara upp brott.

Men Boriana Åberg har inga som helst belägg, varken i den här debatten eller i sin interpellation eller någon annanstans, för att de här proble-

men har ökat på senare år. Jag har här redovisat siffror som pekar på att det snarare ligger still eller på något område till och med har minskat. När Borian Åberg kan visa på en ökning kan vi ha en ny diskussion, men om hon och Moderaterna fortsätter på det här sättet snarare skadar de möjligheterna att klara upp brott eftersom det skrämmar allmänheten helt i onödan.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Prot. 2020/21:76
4 februari

Svar på
interpellationer

§ 7 Svar på interpellation 2020/21:353 om utvisningar till Inre Mongoliet

Anf. 23 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Lotta Johnsson Fornarve har frågat mig om jag avser att ta några initiativ för att säkerställa att landinformation och beslut hos Migrationsverket tar de återkommande kränkningarna av grundläggande mänskliga rättigheter i Kina i beaktande.

Inledningsvis vill jag klargöra att jag inte får ingripa eller påverka ansvariga myndigheter i deras handläggning av enskilda ärenden. Jag kan alltså inte kommentera de enskilda ärenden som berörs i interpellationen.

Jag vill däremot framhålla att alla personer som söker asyl i Sverige ska få en rättssäker individuell prövning. Det är Migrationsverkets uppgift att efter en sådan prövning i varje enskilt fall ta ställning till om det enligt utlänningslagen finns risk för kränkningar av mänskliga rättigheter eller något annat hinder för beslut om utvisning. Vid denna prövning gör Migrationsverket en bedömning av situationen i det aktuella landet och de individuella skäl som den asylsökande anför. Migrationsverket har här en omfattande utredningsskyldighet.

Migrationsverket har därför tillgång till många olika informationskällor som rör förhållanden i andra länder. En viktig källa är Migrationsverkets rätts- och landinformationssystem, Lifos, som har till uppgift att förse Migrationsverkets handläggare och beslutsfattare med landinformation som är relevant, aktuell och tillförlitlig. Det handlar bland annat om analyser och landrapporter från utlandsmyndigheter och organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter men även om lagstiftning och nyhetsrapportering som är relevant för handläggningen av asylansökningar. Migrationsverkets funktion för land- och omvärldsanalys, som ansvarar för att samla in och analysera landinformationen, publicerar även egna rapporter. Utredningsresor görs också till länder där händelseutvecklingen är särskilt viktig att följa. Det mesta av innehållet i Lifos är tillgängligt för allmänheten via Migrationsverkets hemsida.

Den asylsökande har i asylprocessen också möjlighet att själv eller genom sitt offentliga biträde tillföra relevant landinformation, både till Migrationsverket och till migrationsdomstolarna. Eftersom fri bevisprövning gäller hos domstolarna finns inga begränsningar av vad som får åberopas av parterna. Man kan alltså åberopa den landinformation som man anser är relevant.

Jag vill i sammanhanget också hänvisa till mitt svar på en fråga av interpellanten i samma ämne den 16 december 2020. Jag vidhåller den upp-

fattning som jag då framförde – att den ordning vi har för asylprövning i Sverige har effektiva garantier för att säkerställa en rättssäker process, inklusive principen om non-refoulement. Jag har fullt förtroende för den prövning av riskerna vid ett återvändande som Migrationsverket och domstolarna gör och anser att det inte är lämpligt eller ändamålsenligt att regeringen detaljstyr vilken landinformation som krävs vid handläggningen av asylansökningar.

Jag ser därför inte att det finns behov av något initiativ i det avseende som efterfrågas men fortsätter att noggrant följa frågan om rättssäkerheten i asylprocessen.

Anf. 24 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V):

Fru talman! Tack, ministern, för svaret på min interpellation!

Jag är glad för att ministern understryker vikten av att stå upp för asylrättens grundläggande princip om non-refoulement, det vill säga att ingen som riskerar att sättas i fängelse eller förföljas för sitt politiska engagemang i hemlandet ska utvisas. Jag är dock inte helt nöjd med svaret i övrigt.

Sverige har en lång tradition av att stå upp för de mänskliga rättigheterna i världen, inklusive asylrätten. Det är därför med bestörtning och förvåning som jag konstaterar att Sverige nu hotar att utvisa personer till Kina trots att de riskerar att sättas i fängelse och förföljas. Att skicka tillbaka en person till ett land där hen riskerar att avrättas, torteras eller utsättas för andra allvarliga kränkningar av sina mänskliga rättigheter strider mot både FN-konventionen om de mänskliga rättigheterna och Europakonventionen.

Kina är en stenhård diktatur som systematiskt kränker en lång rad fundamentala mänskliga rättigheter såsom yttrandefriheten, föreningsfriheten och religionsfriheten. Situationen när det gäller de mänskliga rättigheterna i Kina har under president Xi Jinping förvärrats ytterligare.

Den kinesiska regimens övergrepp och kränkningar drabbar alla delar av det kinesiska samhället, men de etniska och religiösa minoriteterna i Kina är särskilt utsatta. Tusentals uigurer har exempelvis tvångsflyttats till koncentrationslägerliknande omskolningsläger och slavarbete. Tortyr används systematiskt.

Mindre känt är det växande förtrycket i Inre Mongoliet. Inre Mongoliet är nu på väg att bli ett nytt Tibet eller ett nytt Xinjiang. Den kinesiska regimens politik går ut på att utrota det mongoliska språket och de mongoliska traditionerna. De som protesterar förföljs, trakasseras och fängslas. Enligt Southern Mongolian Human Rights Information Center har mellan 8 000 och 10 000 mongolkineser gripits av polis bara under augusti och september 2020. Väldigt få av dem har blivit offentligt arresterade.

En person som flydde från Inre Mongoliet för tio år sedan har nyligen fått beslut om utvisning från Sverige. Han ska tillsammans med sin familj, inklusive två barn, utvisas till Kina. Detta ska ske trots att han i Sverige aktivt kritiserat den kinesiska regimen, något som man enligt kinesisk lag inte får göra.

Ett annat exempel är en man som flydde från Inre Mongoliet och fick flyktingstatus via UNHCR 2021 men som sedan utvisades från Sverige till Kina, där han fängslades.

Ytterligare ett exempel är de två uiguriska flyktingar som deltog i fredliga protester utanför den kinesiska ambassaden i Stockholm 2012 och som sedan utvisades. Efter att de återvänt till Kina försvann de omedelbart och har sedan dess inte hörts av.

Dessa fall utgör konkreta exempel, bland flera, på hur systemet brister. De kan fungera som utgångspunkt för en mer övergripande diskussion.

Att utvisa någon som riskerar att sättas i fängelse eller förföljas för sitt politiska engagemang strider mot den i asylrätten grundläggande principen om non-refoulement. Därmed ska en sådan utvisning inte vara möjlig i Sverige. Den enda rimliga förklaring jag kan se till Migrationsverkets beslut är brist på tillräckligt fyllig landinformation om situationen i Kina och Inre Mongoliet i synnerhet. Om så är fallet måste detta rättas till. Ingen som riskerar fängelse eller förföljelse ska utvisas från Sverige.

Anf. 25 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Där är Lotta Johnsson Fornarve och jag ense. Det är ju detta som hela asylpolitiken går ut på – om man har ett skyddsbehov ska man också få skydd. Sverige är ett av de länder som gett flest människor skydd i förhållande till olika internationella konflikter de senaste tio åren. Jag påstår också att Sverige är ett av de länder som har den mest rättssäkra processen av alla.

Då är frågan vem det är som ska besluta om detta. Det är nu snart 20 år sedan vi i Sverige gick över till den modell som vi i dag har med att man överklagar till en domstol. Innan dess gjordes prövningen av Migrationsverket, och sedan gjordes den slutliga prövningen av en politiskt tillsatt utlänningsnämnd.

Vi gjorde om hela systemet för 20 år sedan och såg till att det är domstolar som i slutänden beslutar om dessa överklaganden. Vänsterpartiet var vid den tidpunkten starka tillskyndare av en sådan ordning. Man sa att man ville få bort politiken från de enskilda ärendena. Man ville också se till att få bort politiken från hur enskilda länder skulle bedömas; det borde i stället ligga på domstolarna. Jag tycker att det fanns en poäng i detta. Det är en rimlig ordning att det är domstolar som sätter praxis i dessa för människor ofta väldigt ingripande beslut.

Vi ändrade detta system. Av det följer dock också att politiken inte kan överpröva förvaltningsbeslut eller domstolsbeslut, det vill säga hur domstolarna ser på olika situationer i länder. Vänsterpartiet och Lotta Johnsson Fornarve kan ju inte i ena andetaget säga att politiken ska bort från dessa beslut och läggas över till domstolar och sedan i nästa andetag angripa domstolarna för deras beslut och för hur de ser på olika länder. Det hänger i så fall inte ihop; då återtar politiken det ansvar som man menade att man inte skulle ha.

Migrationsverket och migrationsdomstolarna har tillgång till en bred landinformation – mer än någonsin tidigare, vill jag påstå. Dessutom har vi fri bevisprövning så att den sökande kan komma med vilken information som helst till Migrationsverket och till domstolen och få den granskad och prövad.

Jag påstår att vi i grunden, som jag sa, har en rättssäker process i Sverige – faktiskt en av de mest rättssäkra. Av det följer att jag inte kan lägga

mig i enskilda ärenden och beslut, och det tycker jag inte att Lotta Johnsson Fornarve heller ska göra.

Sedan kan jag konstatera att andelen asylsökande från Kina som får bifall på sin asylansökan ser ut att ha ökat på senare år. År 2018 var det 66 sökande från Kina, varav 12 fick uppehållstillstånd. År 2019 var det 65 sökande, varav 22 fick uppehållstillstånd – alltså ungefär en tredjedel. År 2020 var det 56 sökande, varav 24 – alltså knappt hälften – fick uppehållstillstånd. Man ska naturligtvis inte dra för långtgående slutsatser av detta, för det är väldigt små tal, men det kan ju tyda på att myndigheterna och domstolarna nu bedömer att läget i Kina har blivit allvarligare. Det kan vara ett av skälen till att beviljandegraden ser ut att öka.

Varje fall bedöms dock individuellt, och det är det individuella skyddsbehovet som man ska ta hänsyn till. Det är också den sökande som har bevisbördan och som ska visa domstolen att den har ett skyddsbehov. Den landinformation som man vill hänvisa till kan man som sagt, med den fria bevisprövning vi har, ta till domstol och få granskad.

Anf. 26 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V):

Fru talman! Jag vill inte ändra på den ordning som Sverige har i dag när det gäller asylrätten, men det är uppenbart att det finns brister i hanteringen av ett antal fall och att Migrationsverket inte har fått tillräcklig information när det gäller de mänskliga rättigheterna i Kina och i synnerhet inte när det gäller Inre Mongoliet.

Jag håller också med om att varje asylfall självklart måste bedömas från fall till fall och att vi inte ska diskutera enskilda fall i kammaren, men vi kan diskutera de övergripande principerna och grunderna för asylrätten.

Ett tydligt exempel på Migrationsverkets bristande information angående Inre Mongoliet visas i en artikel i Dagens Arena där myndigheten hänvisar till Inre Mongoliet som en självstyrande provins. Detta är helt missvisande – självstyre finns bara på papperet. I själva verket är det den kinesiska regimen som har total makt och kontroll.

Just nu ser vi samma utveckling i Inre Mongoliet som i Xinjiang-regionen, där behandlingen av uigurer betecknas som folkmord av bland andra USA. Den kinesiska regimen politik går ut på att helt assimilera befolkningen och utrota det mongoliska språket och de mongoliska traditionerna. De som protesterar förföljs, trakasseras och fängslas.

Migrationsverket har uppdaterat sin information när det gäller situationen i Xinjiangregionen, vilket lett till att uigurer inte längre utvisas. Men en liknande uppdatering angående Inre Mongoliet har uppenbarligen inte skett. Det är den enda rimliga förklaring jag ser till de utvisningsbeslut som jag hänvisat till.

Jag anser att Sverige bör använda sig av försiktighetsprincipen i samband med utvisningar. Om det finns minsta risk för att en person kommer att fängslas, trakasseras och förföljas på grund av sitt politiska engagemang bör personen inte utvisas. Delar inte ministern den uppfattningen?

Vi har många exempel på vad som kan hända den som öppet vågar kritisera den kinesiska regimen. Den i Kina fängslade svensk-kinesiske bokhandlaren Gui Minhai är ett tydligt exempel på det.

Det existerar ingen yttrandefrihet i Kina. Den kinesiska lagen har nyligen reviderats och gjort ryktesspridning till ett brott med långa fängelsestraff. Allt kan vara ett rykte. Det är uppenbart att den nya lagstiftningen

är genomförd för att användas mot politiskt oliktankande och för att stärka partiets kontroll över informationsflöden.

Det råder heller ingen tvekan om att den kinesiska ambassaden här i Stockholm har total kontroll över vad som sägs och skrivs om Kina i Sverige, inklusive de personer med kinesisk bakgrund som lever här, engagerar sig för mänskliga rättigheter och uttalar kritik mot den kinesiska regimen. Ambassaden kontakter även svenska journalister för att kommentera vad de har skrivit. Även politiker som uttalar sig kritiskt får ta emot hotfulla brev och mejl från kinesiska ambassaden i Stockholm. Jag är själv en av dem.

Att utvisa en person som aktivt uttalar sig kritiskt mot Kina i offentliga sammanhang innebär med stor sannolikhet att den personen hamnar i fängelse – en uppfattning som delas av en lång rad organisationer för mänskliga rättigheter världen över med koppling till Kina.

I ett öppet brev beskriver dessa organisationer även hur politiska fångar ofta utsatts för extra hård och omänsklig behandling med systematisk mental och fysisk tortyr, samtidigt som de nekats grundläggande medicinsk behandling och grundläggande rättigheter. Ingen som riskerar en sådan behandling ska utvisas från Sverige.

Anf. 27 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Vi är förstås återigen ense om den grundläggande hållningen att den som behöver skydd ska få skydd. Men problemet är ibland att kunna göra dessa bedömningar, och de ska göras individuellt, det vill säga att varje enskilt fall måste betraktas för sig.

I dag har vi ordningen att Migrationsverket fattar beslut, som man sedan kan överklaga till en migrationsdomstol. Om man också får avslag där kan man i vissa fall överklaga till en migrationsöverdomstol.

Denna ordning inrättade vi för 20 år sedan. Det var ett sätt att se till att politiken inte längre skulle bestämma detta, utan att domstolarna skulle göra det. Det tycker jag i grunden är rätt. Därför vill jag inte gå tillbaka igen till en ordning där det är politiken som ska fatta beslut om detta. Men det som jag upplever att Lotta Johnsson Fornarve med sina frågor far efter är att vi här i riksdagen eller regeringen ska fatta beslut utifrån enskilda länder huruvida man ska få stanna eller inte. Det gör vi inte av skälet att vi tycker att det är bäst att domstolarna hanterar detta.

Den som behöver skydd ska få skydd. Men det är den sökande som har bevisbördan, och så är det i alla asylärenden. För att kunna visa att man behöver skydd tillämpar vi det som vi kallar för fri bevisbörda, det vill säga att man kan hänvisa till egentligen vilken information som helst kring landet för att belägga att man behöver skydd. Det finns inga gränser för detta, utan man kan hänvisa till olika former av information. I Sverige har vi dessutom ett bra system när det gäller juridisk hjälp för alla asylsökande. Sammantaget har Sverige ett rättssäkert system, vill jag påstå.

När det sedan gäller just Kina hänvisar jag här bara till att beviljandegraden de senaste åren ser ut att ha ökat, från ungefär 20 procent 2018 till drygt 30 procent 2019 och till knappt 50 procent 2020. Det kan vara ett tecken på att myndigheterna och domstolarna nu ser på läget i Kina på ett annat sätt, att det har blivit allvarigare.

Prot. 2020/21:76
4 februari

Svar på
interpellationer

Det är svårt att dra några långtgående slutsatser, för det kan vara så att de som har kommit till Sverige de senaste åren har personliga bakgrunder som gör att de i ökad utsträckning fått asyl. Men det kan ändå vara en fingervisning.

Jag vill inte tillbaka till den ordning där politiken bestämmer om sådant här, utan det måste trots allt domstolarna göra. Något som också Vänsterpartiet en gång drev väldigt hårt var nämligen att vi skulle ha en domstolsprocess här. Då kan man inte i ena andetaget säga detta och i nästa andetag kritisera Migrationsverket och domstolarna för de beslut som de fattar, utan då måste man respektera politikens gränser i de enskilda fallen.

Återigen: Jag kan konstatera hur läget ser ut just nu. Jag ser ingen anledning till att vi ska ändra några lagstiftningar i det här avseendet på grund av detta.

Anf. 28 LOTTA JOHNSON FORNARVE (V):

Fru talman! Tack, ministern, för den här debatten!

Jag håller naturligtvis med om att det är domstolarna som ska besluta när det gäller asylrätten. Ministern säger också att den som behöver skydd ska få skydd. Det är mot den bakgrunden som jag blir upprörd och förvånad över att det tydligen brister i Migrationsverkets hantering av fallen från Inre Mongoliet, för det är tydligt att Migrationsverket inte har fått tillräckligt bra landinformation. Detta är ändå något som man måste kunna diskutera och se till att myndigheten får en tillräckligt bra, grundläggande landinformation när det gäller de mänskliga rättigheterna i Kina och Inre Mongoliet i synnerhet.

Att skicka tillbaka en person till ett land där hen riskerar att avrättas, torteras eller utsättas för allvarliga kränkningar av sina mänskliga rättigheter strider ju mot FN-konventionen och Europakonventionens skrivningar om de mänskliga rättigheterna och mot asylrättens grundläggande principer.

Jag anser att Sverige bör använda sig av försiktighetsprincipen i samband med utvisningar. Här tror jag också att regeringen kan vara tydligare, för om det finns minsta risk för att en person kommer att fängslas, trakasseras eller förföljas på grund av sitt politiska engagemang bör personen inte utvisas.

Jag hoppas att de brister som jag kan se finns inom Migrationsverket när det gäller information om Kina och Inre Mongoliet i synnerhet kommer att rättas till. Det är helt nödvändigt om vi menar allvar med att stå upp för de mänskliga rättigheterna och garantera en rättssäker asylprocess.

Anf. 29 Justitie- och migrationsminister MORGAN

JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag kan nog ändå inte se att det finns belägg för att det finns brister i hanteringen från Migrationsverkets sida.

Det är klart att det ibland kan vara väldigt svårt att göra de här bedömningarna. Men om man är missnöjd med den landinformation som Migrationsverket har står det i så fall den sökande helt fritt att hänvisa till egen information och få den granskad och bedömd.

Dessutom är det så att om man får ett avslag från Migrationsverket kan man överklaga beslutet till domstolen. De fall som Lotta Johnsson Fornarve menar präglas av brister antar jag har blivit överklagade och att dom-

stolen i så fall har bekräftat avslaget. Sedan kan man i vissa fall gå ytterligare ett steg, till Migrationsöverdomstolen.

Jag vidhåller nog att den ordning vi har med domstolar, med juridisk hjälp och med fri bevisprövning i grunden är rättssäker. Jag vill påstå att det är ett av de mest rättssäkra system som finns i världen. Innebär det att det aldrig görs några fel? Nej, det går självklart aldrig att garantera. Men man ska se till att ha så mycket information som man behöver ha för att göra bedömningar i det enskilda fallet. Det gäller både Migrationsverket och domstolarna.

Återigen: Den som behöver skydd ska få skydd. Det är viktigt att vi alltid har den utgångspunkten.

Tack för den här debatten! Som sagt fortsätter jag naturligtvis att följa de här ärendena väldigt noga.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Prot. 2020/21:76
4 februari

Svar på
interpellationer

§ 8 Svar på interpellation 2020/21:363 om uppföljning av elevernas kunskapsutveckling under pandemin

Anf. 30 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Roger Haddad har frågat mig om jag och regeringen har ett pågående arbete för att kartlägga konsekvenserna av pandemin när det till exempel kommer till undervisningstid och hur elevernas kunskapsutveckling påverkas, om regeringen avser att dra tillbaka beskedet att de nationella proven inte kommer att genomföras under vårterminen 2021 samt vilka konkreta initiativ som jag och regeringen vidtagit för att operativt stötta huvudmännen för att mildra konsekvenserna av pandemin för skolans verksamhet.

Skolan är avgörande för elevernas framtid. Vi vet att skolan är viktig för barns och elevers lärande, trygghet och hälsa. Regeringen arbetar därför kontinuerligt för att stödja skolorna under pandemin och för att kartlägga hur pandemin påverkat utbildningen.

Regeringen har gett Statens skolverk i uppdrag att genomföra stödjande insatser med anledning av covid-19-pandemin samt följa upp dess konsekvenser och utvärdera de åtgärder som vidtagits. I uppdraget ingår att ta fram specifikt stöd för att underlätta delar av utbildningen som är särskilt svåra att genomföra under pandemin.

Statens skolinspektion ska granska den fjärr- och distansundervisning som bedrivits och bedrivs samt undersöka vilka konsekvenser den undervisningen får för elevers förutsättningar att nå målen och för deras hälsa.

Jag har kontinuerliga dialoger med berörda myndigheter, huvudman-naorganisationer, fackliga organisationer och elevorganisationer om konsekvenserna av pandemin. Därtill har jag den senaste veckan genomfört möten med huvudmän, rektorer, lärare, studie- och yrkesvägledare samt elevhälsans personal från olika skolformer. Vid dessa tillfällen diskuteras bland annat vilka problem som pandemin kan ha inneburit för elevers möjligheter att nå målen och hur eventuella kunskapsluckor ska identifieras och tas igen.

När det gäller de nationella proven vill jag poängtera att det är Skolverket som fattar beslut om proven ska genomföras eller inte. Skolverkets

beslut att ställa in de nationella proven är inte önskvärt men nödvändigt. Skolverket bedömer att det med anledning av stor frånvaro och smittskyddsaspekter inte finns tillräckliga förutsättningar att genomföra proven på ett sådant sätt att syftet med dem uppnås.

Det är en svår avvägning att besluta om att ställa in viktiga tillfällen för bedömning av elevers kunskapsutveckling. Samtidigt är det orealistiskt att kräva av lärare och elever att proven ska genomföras som vanligt i en tid när i princip ingenting annat är som vanligt.

Undervisningen måste få stå i fokus. Skolverket har sett till att skolorna får tillgång till betygssstödjande bedömningsstöd som lärarna kan använda sig av utan att behöva känna sig pressade av att proven måste göras vid ett visst datum. Jag har inte fått någon indikation på att Skolverket avser att ändra sitt beslut.

Utbildning är avgörande för elevernas framtid. Därför kommer jag att fortsätta att noggrant följa konsekvenserna av pandemin och hur den påverkat elevernas kunskapsutveckling. Svenska elever har inte haft samma goda förutsättningar för sitt lärande under den här tiden. Men de kommer inte att lämnas ensamma att hantera den bördan. Vi måste se till att deras kunskapsinhämtning kommer i kapp.

Anf. 31 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Jag tackar utbildningsminister Anna Ekström för svaret på min och Liberalernas interpellation.

Det har under snart ett år pågått en diskussion om pandemins effekter. Pandemin har påverkat hela samhället, men vi menar att den särskilt har påverkat barn och ungdomar. Det går inte en dag utan att man hör om konsekvenserna av frånvaron eller om påverkan på det sociala området och den psykiska hälsan, vilket allt fler ungdomar ger uttryck för i och med att en stor del av exempelvis gymnasieundervisningen bedrivs på distans. Och går man lägre ned i åldrarna och går över till distansundervisning i till exempel högstadiet kommer det givetvis att påverka undervisningens kvalitet och den kunskap dessa elever har rätt till.

Jag har ställt tre frågor. Dels undrar jag om regeringen har ett pågående arbete för att kartlägga konsekvenserna av pandemin när det gäller specifikt kunskapsutvecklingen och undervisningstiden.

Dels handlar det om de nationella proven, och jag noterar att statsrådet hänvisar till Skolverket. Men min fråga är riktad till regeringen: Är regeringen beredd att riva upp beslutet?

Det pågår en allmän diskussion om ett kunskapstapp, men vet statsrådet och regeringen hur detta kunskapstapp ser ut, så att vi vet vad vi pratar om och inte bara ägnar oss åt allmänt tyckande och spekulationer? Det är viktigt att veta detta för att kunna planera åtgärder, oavsett om det handlar om politiska eller ekonomiska initiativ.

När det gäller min fråga om att operativt stötta huvudmännen har jag fått tydliga besked. Det sker genom konkreta möten, dialog, stöd och utvärderingar.

Fru talman! Skolan är den viktigaste bildningsinstitutionen i vårt samhälle, och vi är angelägna om att alla elever även under pandemin ska få den undervisning de har rätt till. Alla politiska partier i riksdagen har sagt att skolundervisningen ska fortsätta – på distans om en skola stänger ned.

Man får vara försiktig med vad man tar bort för att underlätta för lärarkår och rektorer. Det är en stor skillnad på administrativ börda och de nationella proven. De senare är ett viktigt instrument och ett av få verktyg på nationell nivå för att följa upp kunskapsutvecklingen, bedöma likvärdigheten och, inte minst, motverka och förebygga betygsinflation i skolan.

Tittar vi på de resultat som redovisades av Skolverket i somras gällande förra vårens grundskolebetyg ser vi att betygen inte påverkades negativt utan fortsatte gå upp, om än marginellt. Samtidigt talas det om ett kunskapstapp. Då blir det särskilt viktigt att vända sig till regeringen och efterfråga hur man konkret har gjort för att bedöma detta kunskapstapp.

Anf. 32 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Låt mig inleda med att beklaga att det inte kommer att ges nationella prov i svensk skola i vår. Skälet till att jag beklagar det är att jag tycker att de nationella proven är bra. De är utmärkta instrument för att värdera elevernas kunskaper i förhållande till de krav som ställs för att man ska uppnå vissa betyg. Faktum är att det huvudsakliga syftet med de nationella proven är att stödja lärarnas betygsättning, och det är ett viktigt syfte.

Det Roger Haddad är intresserad av i denna interpellationsdebatt är dock något annat, nämligen det viktiga i att följa elevernas kunskapsutveckling över tid. Men så är inte de nationella proven designade. Jag hoppas dock att vi med en ökad digitalisering av de nationella proven kan nå ett läge där vi framöver också kan använda de nationella proven till att följa kunskapsutvecklingen över tid. Det vore väldigt bra. Så här långt har de nationella proven dock inte haft det syftet, och så har det varit under ett ganska stort antal år i svensk skola.

Ett viktigt sätt att mäta elevernas kunskapsutveckling över tid är våra internationella undersökningar. Men här ställer pandemin återigen till det. Pisaundersökningen, som är så viktig för vår bild av hur de svenska eleverna presterar över tid, påverkas i allra högsta grad av den pandemi som går över hela vår värld.

Lite problematiserande får jag säga till Roger Haddad att liksom tidigare år och sannolikt även nästa år har jag svårt så här i början av februari att uttala mig om huruvida svenska elever kommer att ha lärt sig lika mycket i år som förra året. Den svenska skolan mäter inte resultat på det sättet.

Betygen är relaterade till kunskapskrav, och betygen sätts av lärarna. För lärarna är de nationella proven ett bra och viktigt stöd, men det är inte det enda stödet.

Åtminstone när det gäller årskurs 9 täcker det som betygen beskriver ett större tidsspänn än bara den tid under vilken pandemin har härjat i vårt land och påverkat vår skola.

Fru talman! Jag beklagar att läget är sådant att det är svårt att ge nationella prov i år. Jag önskar att vi hade kunnat göra det. Men med tanke på att de nationella proven har rollen att vara betygsstödjande har jag förståelse för Skolverkets beslut att ställa in dem. Jag bedömer att det är nödvändigt men beklagligt.

Skälet är att det är svårt att tänka sig att alla Sveriges elever i en och samma årskurs på en och samma tidpunkt ska sätta sig i skrivsalar och skriva samma prov. Jag har mycket svårt att se hur proven skulle kunna

genomföras på det rättssäkra sätt vi vill och hur vi skulle kunna undvika till exempel fusk.

Får jag också tillägga, fru talman, att vi tack vare Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering har fått en otroligt viktig rapport, som kom alldeles i dagarna och som tar ett grepp om coronapandemins långsiktiga konsekvenser för skolan. Det är en rapport som kommer att ge oss väldigt god information när det gäller hur vi ska agera framöver.

Anf. 33 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Om man inte genomför de internationella Pisamätningarna är det ett stort bekymmer, men det blir ännu värre när man ställer in de nationella proven och också säger att det finns en risk att vi inte riktigt vet hur kunskapsutvecklingen ser ut och att vi även riskerar ökad betygsinflation. Den kopplingen gör vi i Liberalerna. Nationella prov är ett av flera instrument för att kunna bedöma avvikelser mellan betygsresultaten och de nationella provresultaten och den vägen försöka få en bild av utvecklingen i landet. Jag tycker absolut att det har relevans.

Det blir inte bättre av att Skolverket och regeringen på en gemensam presskonferens i december meddelade att bedömningsstödet i årskurs 1 också tas bort, vilket jag tycker är anmärkningsvärt eftersom det är en viktig del av att tidigt i lågstadiet och grundskolan bedöma vilka typer av insatser en elev behöver för att uppnå målen.

Jag vidhåller min kritik. Det är fel att de nationella proven har ställts in. Jag tycker inte att man endast ska hänvisa till Skolverket, utan regeringen kan självfallet göra ett eget ställningstagande och påpeka det för sina skolmyndigheter. Det gör man ju i andra sammanhang. Dessutom var det regeringen som meddelade det före generaldirektören på samma presskonferens, även om Skolverket formellt har fattat beslutet. Jag tror absolut inte att Skolverket går fram med ett sådant ingripande beslut utan att fått uppdragsgivarens välsignelse.

Jag frågade i interpellationen om det har skett något slags kartläggning för att kunna bedöma vad som har gått förlorat under pandemin, och jag får intrycket att regeringen inte riktigt vet hur problemet med så kallat kunskapstapp ser ut. Vi hade generaldirektören för Skolverket hos oss i utbildningsutskottet i dag i ett annat ärende, och då berörde han detta indirekt. Han sa att man inte vet. Staten och Skolverket har ingen nationell bild av hur kunskapsutvecklingen och det så kallade kunskapstappet ser ut. Det tycker jag är oerhört allvarligt. Därför vidhåller jag hemställan till regeringen där jag frågar om den tänker ta initiativ till ett sådant arbete, i avsaknad av internationella mätningar och i avsaknad av nationella prov.

Vi såg i maj när lärarfacken presenterade sina enkäter att tre av fyra lärare gjorde bedömningen att pandemin har en negativ inverkan på skolans utveckling och att man riskerar ett kunskapstapp. Det finns alltså all anledning att fortsätta att bevaka denna fråga. Jag har läst uppdraget till Skolinspektionen, som frågade 247 rektorer i höstas. Även i Skolinspektionens rekommendationer, fru talman, kan jag läsa att det är viktigt att fortsätta att arbeta för att hitta former för att följa upp dels frånvarons inverkan på skolarbetet, dels elevernas kunskapsutveckling. Behovet av att följa upp elevernas kunskapsutveckling bekräftas alltså. Det låter enkelt,

men det är oerhört svårt. Och det blir ännu svårare om vi inte tar tag i det nu.

Prot. 2020/21:76
4 februari

Anf. 34 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag kan bara hålla med Roger Haddad om att detta är komplicerat, men det är också väldigt viktigt. Trots att vi har en pandemi som ställer till med mycket elände för många människor i vårt land och som också påverkar skolan, eleverna och skolans personal väldigt mycket är utgångspunkten att de elever som går i skolan i år ska ha lika goda livschanser som sina storasyskon och, så småningom, sina småsyskon.

Det är också viktigt, fru talman, att komma ihåg att för de elever som går på till exempel gymnasieskolans yrkesprogram är det fullkomligt nödvändigt att få med sig de yrkeskunskaper som står formulerade i de olika styrdokument som finns. Jag skulle åtminstone inte känna mig särskilt trygg om en hel generation rörmokare inte får samma utbildning i hur rördragningar ska hanteras som andra generationer.

Många av de kunskaper vi får med oss från skolan är sådana kunskaper som vi behöver för livet framöver. Detta, fru talman, föranleder mig att påminna om att det kommer att vara viktigt framöver att se till att vi, i den mån kunskapsluckor har uppstått, måste ha ett utbildningssystem som ger en andra och en annan chans och som ser till att de elever som kommer ut från skolan och behöver komplettera på olika sätt får goda möjligheter att göra detta.

Regeringens satsning på Kunskapslyftet kommer förstås väldigt väl till pass här, med den rätt till komvux som finns när det gäller behörighetsgivande ämnen och med den stora utbyggnad av komvux som har skett och som säkerligen kommer att vara mycket viktig framöver, inte bara för de elever som går i gymnasiet och grundskolan i dag och som kan få kunskapsluckor som måste täppas igen utan också för de stora grupper som går ut gymnasieskolan till en otroligt tuff arbetsmarknad. Jag skulle tro att för den genomsnittliga gymnasieeleven är oron över vad man ska göra efter gymnasiet minst lika stor som oron över om man får lära sig allt man behöver i skolan.

Fru talman! Allt detta måste tas på mycket stort allvar. Det allra viktigaste vi kan göra i dag är att se till att Skolverket har ett uppdrag att följa utvecklingen och komma med förslag på stödjande insatser och se till att ta del av de rapporter som görs av till exempel IFAU och ta del av de europeiska erfarenheter som vi får och som är väldigt lika våra svenska erfarenheter, nämligen att det så här långt har varit störst problem för de elever som behöver skolan allra mest och att likvärdigheten dramatiskt har påverkats av den pandemi som råder i alla våra europeiska länder.

Sedan blir det förstås viktigt att göra vad vi kan för att, precis som Roger Haddad sa, avlasta skolan från allt som inte har med undervisning att göra. I dag har regeringen fattat beslut om att skjuta på implementeringen av de kursplaner som vi – jag och Roger Haddad – gemensamt har tagit fram inom ramen för januariavtalet.

Jag måste säga att det var tråkigt att vara med och presentera nyheten att de nationella proven ställs in, men det känns ännu mer i hjärtat för mig att skjuta på implementeringen av kursplanerna. De är bättre än de som vi har i dag, de är framtagna med starkt stöd av lärare och de är efterlängtrade av många lärare. Men samtidigt är signalerna från skolans värld så tydliga

Svar på
interpellationer

att vi, för att minimera och undvika ett kunskapstapp, måste se till att skolan får chans att satsa på kärnuppgifterna. Därför är det med sorg i hjärtat som jag kan meddela att vi skjuter på implementeringen av de efterlängtnade kursplanerna, för att ge arbetsro att fokusera på undervisningen i svensk skola och därmed se till att eleverna kan undvika kunskapstapp.

Anf. 35 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Jag vill ändå fråga utbildningsminister Anna Ekström om hon är beredd att ge Skolverket ett uppdrag att kartlägga vad som går förlorat under pandemin för att få ett bättre grepp om kunskapstappet. Det räcker inte att vi använder det begreppet, utan vi måste ta reda på hur det faktiskt ser ut. Då räcker det inte att ringa 200 kommuner eller sätta sig ned och prata med de fackliga och med elevråden, utan Sveriges regering och Statens skolverk måste ha ett bättre grepp om hur kunskapstappet ser ut på riktigt.

Det blir ännu mer allvarligt när regeringen ställer in de nationella proven, även om det är Skolverket som har fattat beslutet. Jag säger det igen: Jag står inte bakom detta beslut. Självfallet kan regeringen återkalla eller fatta ett annat beslut och ge ett annat uppdrag till sin skolmyndighet.

Det finns risk för att elever inte får den kunskap som de har rätt till. Moment ställs in, och undervisningen påverkas. Men betygen fortsätter att stiga. Man behöver inte vara betygsexpert för att börja ifrågasätta eller kanske vara lite skeptisk till utvecklingen, om den fortsätter. Då är det extra viktigt att vi har instrument, till exempel nationella prov. Argumentet att lärarna får mer tid har flera lärare avfärdat, för de har i alla fall fullt upp med att göra alternativa prov. Och likväl ska de bedöma och sätta betyg på sina elever så småningom.

Med det perspektivet tror jag inte på detta motiv. Vi har massor av konferensanläggningar och tomma universitetslokaler som i dag skulle kunna användas om man väl bestämmer sig för att genomföra ett nationellt prov.

Anf. 36 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Under pandemin har rektorer, lärare och annan personal i Sveriges skolor gjort ett stort arbete. Man har sett till att den svenska skolan kunnat finnas där för eleverna. I stor utsträckning har undervisningen, framför allt på gymnasiet men också delvis i andra skolformer, fått ske på distans. Jag är glad över att vi har kunnat ge förutsättningar till skolorna att se till att så mycket undervisning som bara går kan ges som närundervisning. Jag är också glad över att vi har kunnat hitta ett läge där vi i gymnasieskolan kan blanda fjärrundervisning och närundervisning. För elevernas skull är det bättre att vara inne i skolorna ibland än att tillbringa all tid hemma.

De stora insatser som Sveriges lärare och annan personal har gjort matchas mer än väl av de stora insatser som Sveriges elever har gjort i den pandemi vi lever under. Sveriges elever har ställt upp på ett helt beundransvärt sätt. Jag vill att alla arbetsgivare som i framtiden läser ett cv från en elev som gått i svensk skola under pandemin också ser det som ligger bakom betygen: det stora ansvarstagande som eleverna har ställt upp med och det fantastiska sätt på vilket eleverna tagit ansvar inte bara för sig

själva och sina studier utan också för hela vårt land. Eleverna har tagit sin roll som vuxna i pandemin på ett sätt som väcker beundran.

Prot. 2020/21:76
4 februari

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

*Svar på
interpellationer*

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 13.51 på förslag av förste vice talmannen att ajournera sammanträdet till kl. 14.00, då frågestunden skulle börja.

Återupptaget sammanträde

Sammanträdet återupptogs kl. 14.00.

§ 9 Frågestund

Frågestund

Anf. 37 TREDJE VICE TALMANNEN:

Jag vill hälsa statsråden välkomna. Frågor besvaras i dag av infrastrukturminister Tomas Eneroth, justitie- och migrationsminister Morgan Johansson, utrikesminister Ann Linde och statsrådet Matilda Ernkrans. Infrastrukturminister Tomas Eneroth svarar på såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde.

Förslag om arbetskraftsinvandring

Anf. 38 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Fru talman! Min fråga går till justitie- och migrationsministern.

I december sa Morgan Johansson till Sydsvenskan att han ville riva upp systemet för arbetskraftsinvandring och återinföra regler där Sverige bara tillåter invandring av kvalificerad arbetskraft, som ingenjörer och läkare, efter en prövning av om det finns behov i landet.

Vi har nu precis fått ett delbetänkande från en utredning om arbetskraftsinvandring. Inga förslag där kommer att leda till det som migrationsministern vill ha. Nu har vi gjort det väldigt enkelt för migrationsministern. Vi kommer att lägga fram en rad förslag för att lösa just detta, samtidigt som vi lägger fram förslag för att stoppa fusk och kriminalitet kopplat till arbetskraftsinvandring.

Då blir det enkelt för Socialdemokraterna att driva den politik som de driver på debattsidorna. Kommer de att rösta ja till Moderaternas förslag?

Anf. 39 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag välkomnar att Moderaterna äntligen har vaknat i den här frågan. Det var Moderaterna som en gång för tio år sedan drev igenom världens mest liberala regler när det gäller arbetskraftsinvandring. Jag tror att Sverige är det enda land i hela världen som har arbetskraftsinvandring

också i yrken där det inte finns någon brist. Det var ett rent beställningsverk från arbetsgivarsidan.

Det har lett till så mycket fusk, fiffel, människoexploatering och problem på arbetsmarknaden. Detta skyddade Moderaterna i alla år och brydde sig inte om. Jag tror att vi socialdemokrater var nästan de enda som pratade om detta. Nu ansluter sig Moderaterna till detta, och det tycker jag är bra.

Jag tycker att man ska anta det förslag som vi fick i tisdags. Det är den första delen av en åtstramning av systemet som vi kommer att gå till riksdagen med så fort som möjligt. Det gäller bland annat försörjningskrav för arbetskraftsinvandrare men också ökade kontrollmöjligheter.

Därefter inväntar vi slutbetänkandet som kommer i november för att se på ytterligare förslag. Där hoppas jag att Moderaterna backar upp också dem.

Anf. 40 MARIA MALMER STENERGARD (M):

Fru talman! De förslag som kom i tisdags innebär inget höjt lönekrav. Det kommer att räcka med 13 000 kronor i lön för att få komma hit. Det är inget stopp för arbetskraftsinvandring till personlig assistans, som utnyttjas av kriminella, och inget stopp för spårbyte, som är tydligt förknippat med ett missbruk av vårt asylsystem. Det kommer inte heller att komma några sådana förslag i november med tanke på hur direktiven är utformade.

Därför gör vi det väldigt enkelt för Socialdemokraterna. Det är bara att rösta för Moderaternas förslag. Kommer ni att göra det?

Anf. 41 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Moderaterna har en tendens att slinka hit och dit i debatten. Ena dagen tycker de ena saken, andra dagen kan de tycka någonting annat. Vi får väl se efter att arbetsgivarorganisationerna har slagit klorna i Moderaterna om de fortfarande står fast vid sina förslag. Det beror väl lite grann på dagsformen vilken politik som Moderaterna i praktiken har.

Vi kommer att fortsätta vår politik. Den går ut på att strama åt reglerna på ett sådant sätt att vi kommer åt fusk, fiffel och människoexploatering så att vi äntligen kan göra någonting åt det eländiga system som Moderaterna införde för tio år sedan.

Gängkriminalitet och ansvaret för slutna ungdomsvård

Anf. 42 ADAM MARTTINEN (SD):

Frau talman! Den gängkriminalitet som statsminister Stefan Löfven årligen har sagt sig ska krossa vid sina sex år vid makten har i själva verket blivit värre för varje år. En allvarlig konsekvens av det är att allt yngre involveras alltmer i gängkriminalitet. Det är inte ovanligt att unga tonåringar har blivit tungt kriminellt belastade. Till följd av det har vi kunnat se stora brister i den slutna ungdomsvården med rymningar och fritagningar om vartannat.

I tisdags röstades ett tillkännagivande fram i justitieutskottet där Centerpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna och Moderaterna tillsammans

med Sverigedemokraterna i en skarp formulering vill se ett tilläggsdirektiv till den aviserade utredningen om den slutna ungdomsvården.

Vi vill att utredningen ska syfta till att Kriminalvården med större kompetens att hantera tungt kriminella ska ta över ansvaret för den slutna ungdomsvården. Vi vill också att det tydligt ska framgå att straffskärpningar är aviserade för den här typen av brottslingar.

Min fråga till justitieminister Morgan Johansson är om regeringen tänker tillgodose tillkännagivandet på de punkterna.

Anf. 43 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag vill först se vad tillkännagivande blir. Det är såvitt jag förstår inte justerat eller beslutat än.

Vi har precis aviserat en utredning som ska se över formerna för LSU, lagen om slutna ungdomsvård. Det handlar om att stärka kvaliteten och stärka säkerheten. Det handlar också om att se över vårdtiderna, som vi menar inte har hängit med för att hantera den typ av brott som vi nu talar om.

Sedan får vi se i övrigt vad riksdagen kommer att säga i de här frågorna. Vi är angelägna om att ha en bra dialog med riksdagen i detta. Allmänt sett vill jag säga att man ska komma ihåg att det nog inte finns någon regering som har gjort mer mot gängkriminaliteten än vad vi har gjort.

Det har skett en stor expansion på polissidan. Det är fler poliser än någonsin tidigare. Det är hårdare straff än tidigare i modern tid. Det är bättre verktyg för polisen att kunna följa och klara upp dessa brott. Det gäller bara att se till att fortsätta de satsningarna på punkt efter punkt och helt enkelt bura in en efter en av de mest brottsaktiva individerna.

Anf. 44 ADAM MARTTINEN (SD):

Frau talman! En mer ärlig jämförelse än att jämföra sig med sig själv år från år är att jämföra med den opposition som har funnits samtidigt som regeringen har suttit vid makten. Där kan vi konstatera att regeringen alltid har satsat minst pengar på rättsväsendets alla utgiftsområden samt har haft de lägsta straffskärpningarna i förslagen när vi har debatterat dem här i kammaren.

Min konkreta fråga gällde det tillkännagivande som justitieutskottet fattade beslut om i tisdags där en väldigt bred riksdagsmajoritet står bakom förslaget om att ge Kriminalvården ansvar för den slutna ungdomsvården. Tänker regeringen tillgodose det tillkännagivandet?

Anf. 45 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Vi får se hur det tillkännagivandet blir. Vi är angelägna om att ha en bra dialog med riksdagen om detta. Återigen: Det finns ingen regering som har gjort mer än vad vi har gjort. Vi kommer att fortsätta att sätta av resurser och ge poliser och åklagare de verktyg de behöver för att komma åt gängkriminaliteten. Det handlar inte bara om att se till att vi burar in dem som begår de många brotten. Det är inte minst viktigt att försöka bryta nyrekryteringen till de kriminella gängen.

Anf. 46 LINDA MODIG (C):

Fru talman! Min fråga går till utrikesministern. Den handlar om regeringens arbete med att stärka det nordiska samarbetet i gränshindersfrågor i pandemins tidevarv.

Naturligtvis förstår jag och bejakar varje lands behov, rätt och skyldighet att skydda sina medborgare för att förhindra smittspridning. Samtidigt har samarbetet på regeringsnivå mellan Sverige och våra närmaste grannländer karaktäriserats av ett splittrat och oförberett agerande utan samordning. Regeringarna har inte uppträtt samlat och samordnat, utan man har tvärtom genom ensidiga drakoniska och drastiska beslut öppnat och stängt sina gränser hipp som happ.

Det här har skadat tusentals gränspendlare i Öresundsregionen, i min hembygd Tornedalen och utmed den svensk-norska gränsen. Det har också skadat Åland och senast Bornholm.

Vilken dialog har regeringen haft med sina norska, danska och finska regeringskollegor som har föregått den senaste tidens svenska inreserestriktioner?

Anf. 47 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Tack så mycket för frågan! När det gäller den nordiska relationen under pandemin kan man säga att det är två olika delar.

Det har varit en mycket nära relation på central nivå där ministrarna under långa perioder har haft möten varje vecka, vilket bland annat har lett till ett gemensamt nordiskt agerande för att få hem 9 000 svenskar med 400 flighter. Detta hade inte gått utan ett utmärkt nordiskt samarbete.

Å andra sidan har vi haft stora problem i gränsområdena som har drabbat människor väldigt, väldigt hårt. Det har hela tiden varit en nära dialog mellan de olika ministrarna, utrikesministrarna, de nordiska ministrarna och inrikesministrarna, men vi har valt väldigt olika sätt att hantera pandemin.

Jag tror att detta kan få stora konsekvenser i regionerna som har drabbats, och det måste vi gemensamt se till att försöka göra någonting åt.

Anf. 48 LINDA MODIG (C):

Fru talman! De nordiska samarbetsministrarna aviserade i september att man skulle dra lärdom av erfarenheterna från pandemin genom att just ha ett ökat proaktivt informationsutbyte mellan regeringarna.

Trots detta har människor farit illa. Människor har till och med utsatts för omänsklig och ovärdig behandling. Dödssjuka människor har inte fått ta emot besök av sina anhöriga för att de har råkat bo på fel sida av Sundet. Människor har nekats eller fått avbryta sin skolgång i Norge för att de bor på fel sida av gränsen.

Vad tänker regeringen göra för att förnya och gjuta nytt liv i det nordiska samarbetet?

Anf. 49 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! En av de saker som jag tror är de allra viktigaste är just att Linda Modig och andra som har egna erfarenheter av hur hårt detta har

slagit i gränsområdena vittnar om det. Bland annat har vår Nordenminister och statsminister haft möten med människor som bor i gränsområdena och fått direkt information om hur hårt detta har slagit.

Vi har också från svensk sida föreslagit att man ska ha ett mycket närmare samarbete, och ett systematiskt samarbete, innan man fattar beslut. Jag hoppas att det kan bli verklighet.

Prot. 2020/21:76
4 februari

Frågestund

Stöd till taxibranschen

Anf. 50 JESSICA THUNANDER (V):

Fru talman! Min fråga går till Tomas Eneroth. Taxibranschen har drabbats nästan lika hårt som flyget av coronakrisen och har tappat 80 procent av sin omsättning.

Taxi är en bransch med små marginaler och hög överetablering i storstäderna. Stöden – utom specialstöden till flygbranschen – är utformade för helt andra verksamheter såsom industri och annan produktion med höga fasta kostnader och högre marginaler, vilket taxibranschen inte har. Dessutom fungerar kontrollerna av stöden för taxi väldigt dåligt, vilket ger stort utrymme för fusk. Vi är mycket oroliga för att de seriösa och ärliga företagen kommer att slås ut till förmån för de oseriösa och oärliga.

Jag undrar om regeringen planerar ett nytt stöd utformat för taxibranschen och andra branscher där stöden inte fungerar som de ska i dag.

Anf. 51 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack, Jessica Thunander, för en viktig fråga! Taxinäringen har, precis som stora delar av transportnäringen när det gäller persontransporter, drabbats väldigt hårt under pandemin både till följd av de restriktioner som vi gemensamt här har beslutat om och till följd av att människor följer de riktlinjer som finns om att minska resandet för att begränsa smittspridningen.

Det är också ett av skälen till att vi har gjort omfattande ekonomiska insatser, både generella i sjuklöneansvar och i uppskjutna skatter och, inte minst, i företagsstöd som taxinäringen har kunnat ta del av. Jag tror att över 5 000 taxiföretag har kunnat ta del av och söka de företagsstöd som nu finns. Det är vårt sätt att hitta möjligheter för den seriösa delen av taxibranschen att klara den kris som pandemin innebär.

Men jag utesluter definitivt inte att vi kan behöva återkomma med mer insatser – i huvudsak generella, för det är väldigt svårt att hitta specifika insatser. Men jag utesluter naturligtvis som sagt inte heller detta.

Anf. 52 JESSICA THUNANDER (V):

Fru talman! Tack, Tomas Eneroth, för det svaret! Det gläder mig att ni inte utesluter att hitta sätt att hjälpa taxinäringen.

Jag upprepar att stöden enligt taxibranschen själv ofta inte fungerar ultimatum för just taxi eftersom branschen inte fungerar som till exempel fysisk produktion eller industriproduktion. Seriös verksamhet riskerar verkligen att slås ut, och oseriös blir kvar.

Jag undrar: När skulle ett sådant förslag till stöd kunna tänkas komma?

Anf. 53 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag tror att det viktiga är att se till att vi verkligen utformar stöden på ett sätt som gör att seriösa åkare och seriösa i branschen kan få stöd men också resurser och förutsättningar att utvecklas.

Vi har haft en utveckling i branschen där det har varit mycket oseriös aktivitet, och där vi från regeringens sida nu har gått in med både taxameterkrav och en helt annan reglering för att få en sundare utveckling i taxi-branschen. Alla förslag som bidrar till detta välkomnar jag.

Sveriges stöd till Taiwan

Anf. 54 HAMPUS HAGMAN (KD):

Fru talman! Demokratien hotas på många platser i världen. Det upplever inte minst invånarna i Taiwan, därför att Kina ökar trycket. Retoriken har skärpts kraftigt, det militära hotet ökar och kinesiska makt demonstrationer sker allt oftare.

Taiwan är en fullvärdig demokrati med fria val, pressfrihet och en stark rättsstatsprincip. För snart två år sedan blev Taiwan först i Asien med att tillåta könsneutrala äktenskap.

I utrikesdeklarationen har regeringen sagt att stödet för det öppna samhället, pressfrihet och arbetet för hbtq-personers rättigheter ska stärkas.

När det kinesiska trycket mot Taiwan nu ökar vill jag fråga utrikesministern hur Sveriges regering agerar för att allt detta ska bevaras i Taiwan.

Anf. 55 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Tack, Hampus Hagman, för frågan! Det är väldigt beklagligt att Kina försöker begränsa Taiwans rörelseutrymme.

Regeringens utgångspunkt är att vi verkar för ett så brett och heltäckande deltagande som möjligt i det internationella samarbetet för Taiwan. Både Sverige och EU har ett intresse av att Taiwan deltar, och därför har vi bland annat stött att Taiwan ska delta till exempel i Världshälsoorganisationens arbete i anledning av pandemin.

Sverige har en ett-Kina-politik, och det gör att vi inte kan erkänna Taiwan fullt ut. Men vi arbetar för att Taiwan ska delta så mycket som möjligt i alla internationella sammanhang.

Jag kan också meddela att forskningsminister Matilda Ernkrans tog emot sin motsvarighet från Taiwan under förra året.

Anf. 56 HAMPUS HAGMAN (KD):

Fru talman! Det gläder mig verkligen att Matilda Ernkrans tog emot sin motsvarighet. Det är viktigt att Sverige står upp för demokratin.

Vi är i dag representerade genom Business Sweden i Taipei, och flera europeiska länder har liknande lösningar. Men allt fler byter också namn på sina kontor för att stärka relationerna. Storbritannien, till exempel, kallar numera sitt kontor där för British Office. Detta markerar ett stöd för demokratin.

Jag undrar om Sverige är berett att göra motsvarande namnbyte.

Anf. 57 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Som det är i dag med Business Sweden-kontoret fungerar det mycket bra.

Jag tror att det finns en fördel i att vi har samma benämning runt om i hela världen på Business Swedens kontor och dem som arbetar där. Namnet är väl känt, inte minst bland de företag som uppskattar och använder Business Sweden även i Taiwan. Jag tror att den ordning vi har nu fungerar väl, och det är ingenting som säger emot att vi stöder Taiwans deltagande.

Förmånsvärdet för miljöbilar

Anf. 58 HELENA GELLERMAN (L):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Eneroth.

Hela samhället håller på och ställer om för att nå klimatmålen. Transporterna står för en tredjedel av utsläppen, och här står persontransporterna för det mesta.

Elektrifiering är det som Liberalerna tror är svaret när det gäller att möta utsläppen. Förra året stod laddbara bilar för 30 procent av all nybilsförsäljning. Företagen står för 75 procent av nybilsförsäljningen och står därmed för större delen av kostnaden för de laddbara bilarna i omställningen.

Nu har ett förslag om ändrade förmånsvärden varit ute på remiss, och remissvaren visar att man är kraftigt negativ till förändringarna ur miljösynpunkt. Min fråga till statsrådet är: Hur ser statsrådet på förmånsvärdet ur miljösynpunkt?

Anf. 59 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag tackar Helena Gellerman för en jätte viktig fråga. Vi står inför en utmaning där transportsektorn, som står för en stor del av utsläppen, har en ganska tuff resa att göra med att minska utsläppen, både genom biobränsle – reduktionsplikten – och genom elektrifiering. Vi påskyndar nu snabbt elektrifieringen, inte minst tack vare Elektrifieringskommissionens arbete. Det handlar också om att öka transporteffektiviteten.

Sverige är det land inom EU som har störst andel laddhybrider och elbilar i nybilsförsäljningen. Vi ligger alltså väl till. Men det är sant att vi också måste hitta skatter och styrmedel som långsiktigt bidrar till omställningen. När det gäller det som har varit ute på remiss pågår nu ett arbete i Regeringskansliet med att bereda förslagen för att återkomma.

Jag tror att historiken hittills visar att vi har varit framgångsrika i att både stimulera försäljningen av laddhybrider och elbilar och samtidigt påskynda utvecklingen av inte minst laddinfrastruktur så att vi ska kunna bli världens första fossilfria välfärdsland.

Anf. 60 HELENA GELLERMAN (L):

Fru talman! Jag får tacka för svaret.

Jag vill samtidigt passa på att ställa en fråga om syntest. För ett år sedan kom det i denna kammare ett tillkännagivande till regeringen om att bilförare som inte klarar syntestet ska kunna göra körning i simulator eller på verklig väg för att kunna återfå körkortet. Min fråga är: När kan vi se resul-

Prot. 2020/21:76

4 februari

Frågestund

tatet av det tillkännagivandet? Det har gått ett år nu. När kan dessa personer få en andra chans att behålla körkortet?

Anf. 61 TREDJE VICE TALMANNEN:

Det här var inte en kompletterande fråga till den första frågeställningen utan en ny fråga.

Anf. 62 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Detta är också ett väldigt viktigt ställningstagande. Självklart finns det alla skäl i världen att utveckla tekniken när det gäller syntest. Det pågår nu ett utredningsarbete hos våra myndigheter för att vi ska kunna återkomma med ett bra beredningsunderlag. Jag tror att det är oerhört viktigt, inte minst nu under pandemin, att vi säkerställer att de syntest och synfältsundersökningar som görs kan vila på vetenskaplig grund. Vi påskyndar det arbetet, för det är angeläget.

Utredningsförslag om arbetskraftsinvandring

Anf. 63 EMILIA TÖYRÄ (S):

Fru talman! Min fråga går till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson.

Under sin regeringsperiod införde den dåvarande alliansregeringen den mest generösa politiken i världen för arbetskraftsinvandring, en politik som innebär att staten inte alls bryr sig om vilka som kommer till Sverige för att jobba. Det är alltså upp till enskilda arbetsgivare att bestämma vilka som får komma hit, oberoende av om den svenska arbetsmarknaden verkligen har behov av den kompetensen. Detta riskerar att leda till både lönedumpning och utnyttjande av människor.

Just därför har regeringen tillsatt en utredning som tidigare i veckan har lämnat ett delbetänkande på just det här området. Vad säger migrationsministern om förslagen som levererades i tisdags?

Anf. 64 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Till att börja med är jag glad att det äntligen är fler än bara vi socialdemokrater som talar om det fusk och fiffel och den människoexploatering som har kommit i spåren av de ultraliberala arbetskraftsinvandringsregler som Moderaterna drev igenom för tio år sedan.

Det är viktigt att ha utgångspunkten att svenska löner ska gälla i Sverige för alla. Vi kan inte acceptera att människor utnyttjas av oseriösa arbetsgivare på det sätt som har skett.

Detta är dessutom en klassfråga, en mycket tydlig sådan. Det är en sak om man kommer hit som ingenjör eller läkare. Då har man en mycket starkare ställning. Kommer man hit som städare eller som diskare löper man mycket större risk att bli utnyttjad på det sätt som vi också ser har skett.

Nu stramar vi upp de här reglerna. Jag fick några förslag i tisdags, och vi kommer att gå vidare med dem. De gäller bland annat försörjningskrav och ökade kontroller. Sedan kommer ytterligare regler i november.

Jag ser det som en av de viktigaste frågorna denna mandatperiod att reformera det här systemet, som har fungerat så dåligt.

Anf. 65 EMILIA TÖYRÄ (S):
Fru talman! Jag tackar för svaret.

Precis som ministern nämner är det flera partier som har gjort positionsförändringar och närmat sig oss socialdemokrater på det här området. Jag undrar om ministern har några fler kommentarer med anledning av det.

Det är väldigt välkommet om vi kan få till en förändring här. Precis som ministern nämner är det väldigt många som utnyttjas på svensk arbetsmarknad i dag på grund av dessa regler.

Anf. 66 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Det var nog ingen tillfällighet att det skedde en del positionsförflyttningar, för det var framför allt efter att det äntligen kom en rapport från de brottsbekämpande myndigheterna – polisen, åklagarna och Ekobrottsmyndigheten – och även Försäkringskassan, Migrationsverket och andra myndigheter som jobbar mot organiserad kriminalitet. När de så att det fanns starka kopplingar mellan arbetskraftsinvandringsreglerna och organiserad kriminalitet vaknade ytterligare några partier, och vi fick det politiska tryck som vi nu har och som vi kan arbeta med för att äntligen strama upp de här reglerna. Det är faktiskt på tiden.

Aborträtten i Polen

Anf. 67 JANINE ALM ERICSON (MP):

Fru talman! Under lång tid har hotet om en nästan helt borttagen aborträtt legat över de polska kvinnorna. Trots massiva protester i höstas, liksom nu, kommer det hotet att förverkligas. Att mänskliga rättigheter också är kvinnors rättigheter verkar inte Polens regering hålla med om.

Det är en politik som dödar kvinnor. När möjligheten till laglig abort förbjuds tar desperata kvinnor i stället till andra medel. Många är de som mist livet genom egna försök med olika tillhyggen eller genom att gå till andra, oseriösa aktörer som erbjuder en lösning.

Att detta sker i Europa i dag, i ett land mycket nära oss, är naturligtvis helt oacceptabelt. Därför vill jag fråga Ann Linde: Vad kan Sverige göra för att få Polens regering att ändra sig, och vad avser Sverige att göra framöver?

Anf. 68 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Tack, Janine Alm Ericson, för frågan!

Detta är ju ett förskräckligt beslut som tyvärr har tagits och som gör att det i princip är omöjligt att få säkra och lagliga aborter i Polen. Aborter försvinner ju inte för att man har förbud, utan det är de säkra aborterna som försvinner.

Mänskliga rättigheter, särskilt kvinnors och flickors rättigheter inklusive sexuell och reproduktiv hälsa, är prioriterade frågor i vår bilaterala relation med Polen. Jag har själv personligen tagit upp just denna fråga med mina olika utrikesministerkollegor. Det har ju varit på det här sättet länge och blivit sämre med åren. Vi verkar också generellt tillsammans med andra inom EU och inom She Decides-rörelsen för att försöka påverka Polen att ändra de här besluten.

Prot. 2020/21:76
4 februari

Frågestund

Anf. 69 JANINE ALM ERICSON (MP):

Fru talman! Tack så mycket för det svaret! Det är oerhört viktigt att vi gör precis allt vi kan för att få till en förändring, naturligtvis i laglig riktning.

Ser ministern att det finns någonting som vi i Sverige, genom EU eller själva, skulle kunna göra för att hjälpa de polska kvinnorna direkt i den situation som nu ändå kommer att råda ett tag framöver?

Anf. 70 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Polska kvinnor har ju möjlighet att göra abort till exempel i Sverige. Tidigare hade vi ett krav på att vara svensk medborgare för att få göra abort i Sverige. Det är nu borttaget.

Samtidigt är det regionerna i hemlandet som ska betala, eller så sker betalningen via försäkringslösningar och så vidare. Om det inte täcker kostnaderna eller om regeringen inte vill betala får kvinnan göra det själv. Men möjligheten finns.

Situationen i Ryssland och Sveriges samarbete med de baltiska länderna

Anf. 71 HANS ROTHENBERG (M):

Fru talman! Det som händer i Ryssland upprör en hel värld. Det upprör framför allt det ryska folket. När Aleksej Navalnyj blev dömd till 3 ½ års fängelse – lagom för att han inte ska kunna ställa upp i nästa presidentval – gick människor ut på gator och torg.

Litauens utrikesminister har sagt att den här katastrofen som vi ser kommer att behöva undersökas noggrant av många längder gemensamt men framför allt genom de internationella organen, såsom OSSE.

Många gånger är balterna väldigt snabba på att agera – snabbare än de nordiska länderna. Jag skulle vilja fråga utrikesminister Ann Linde: Vad har Utrikesdepartementet gjort, och vilka resurser avsätter man för att koordinera aktiviteter med de baltiska länderna och likasinnade? Och vilka OSSE-mekanismer avser utrikesministern i sin roll som ordförande att aktivera?

Anf. 72 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Tack, Hans Rothenberg, för frågan!

Jag hade möjlighet att på plats, med egna ögon, se demonstrationerna och inte minst de otroligt skarpa polisiära insatser som gjordes. Jag kom hem från Moskva i går.

Jag tog där upp frågan om Navalnyj och krävde hans frisläppande och att alla som har arresterats i samband med demonstrationerna de senaste tre veckorna också ska släppas fria.

Som Hans Rothenberg förstår var det inga lätta diskussioner att ha öga mot öga med Rysslands utrikesminister. Men självfallet backar vi inte från detta en sekund och agerar direkt både inom EU och inom OSSE. På nästa möte kommer vi att fortsätta att diskutera vad som nu blir fortsatta reaktioner från EU. Det finns redan sanktioner med anledning av förgiftningen av Navalnyj.

Anf. 73 MICHAEL RUBBESTAD (SD):

Frau talman! Min fråga går till statsrådet Matilda Ernkrans.

I december 2020 larmade Sveriges Radio om att 395 miljoner kronor i studielån som betalats ut till nu vuxna män från Afghanistan riskerar att aldrig återbetalas. Av den anledningen ställde jag en skriftlig fråga till statsrådet om hur hon avser att agera för att säkerställa att dessa lån återbetalas. Svaret blev att återbetalning av lån från utlandet generellt har ökat och att statsrådet bevakar frågan.

CSN driver in skulder i utlandet via telefonsamtal, mejl och brev. Om man inte erhåller svar måste skulden drivas in med hjälp av domstol. När det gäller Afghanistan är det inte bara väldigt kostsamt utan i praktiken omöjligt, enligt myndigheten själv. Afghanistan ligger dessutom i botten vad gäller länder där studenter frivilligt återbetalar sina studielån. Inga rapporter visar på att återbetalningen från den här regionen ökar.

Min fråga till statsrådet är således fortfarande hur hon avser att agera för att säkerställa att dessa lån återbetalas Sverige och det svenska folket.

Anf. 74 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Jag vill börja med att säga att gymnasieutbildning verkligen ökar möjligheten till jobb och egen försörjning. Jag är själv i hög grad barn av svensk utbildningspolitik. Utan generösa studiemedel, utan utbyggd gymnasieutbildning, utan utbyggd högre utbildning i hela landet hade det inte varit möjligt för mig att genomföra den utbildning som jag har kunnat genomföra. Det här är någonting som är väldigt grundläggande. Folk behöver kunna utbilda sig livet igenom och i hela landet.

Det här är någonting som vi står för mycket starkt. Men ska vi ha de här generösa utbildningsplatserna och studiestödssystemet måste man naturligtvis också betala tillbaka sina studielån. Därför har CSN i uppdrag att driva in de skulder som människor har om de inte betalar sina studielån. Vi har också gett utökade medel till CSN för att öka indrivningstakten. Det har visat resultat.

Naturligtvis är det här ett arbete som vi noga fortsätter att följa med grund i att människor ska kunna utbilda sig livet igenom.

Alkohollagstiftning och minskad smittspridning

Anf. 75 RICKARD NORDIN (C):

Fru talman! Min fråga går till Tomas Eneroth.

För någon timme sedan aviserade regeringen återigen att man förlänger alkoholstoppen. Det här slår hårt mot restaurang- och krögarnäringen runt om i Sverige. Det är en redan hårt utsatt bransch som väntar på de pengar som den skulle ha fått för länge sedan.

Min fråga blir då: Varför använder regeringen den lagstiftning som var till för att reglera alkoholkonsumtion till att reglera smittspridning? Vi har nu en annan typ av lagstiftning på plats som skulle kunna vara mer rättvis. Grannrestaurangen som serverar snabbmat kan ha öppet dygnet runt medan dessa restauranger och krogar måste stänga klockan 20.30.

Frågestund

Min fråga till statsrådet blir: Var finns rättvisan, och varför kan inte regeringen använda den lagstiftning som nu finns på plats för att reglera just smittspridning och inte alkoholkonsumtion?

Anf. 76 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack, Rickard Nordin, för frågan!

Låt oss komma ihåg vad som är huvudsyftet med de regleringar vi nu gör. Det är att begränsa smittspridningen. Detta görs dessutom i ett läge när vi ser en ökning av smittspridningen, inte minst i grannländer, men vi ser också en risk i Sverige med det muterade virus som nu sprider sig.

Då är det viktigt att minska de sociala kontaktytorna. Alkoholförsäljning efter klockan 20 tror jag alla inser faktiskt bidrar till att fler människor kanske blir något mer oförsiktiga, träffas i fler sammanhang och bidrar till en potentiellt ökad risk för smittspridning. Därför måste vi använda alla verktyg som finns, vare sig det är pandemilag eller alkohollagstiftning eller andra tillämpliga medel, för att se vad som är effektivast för att få en begränsning av smittspridningen.

Vi är naturligtvis beredda att pröva olika möjligheter, men i detta skede är väl det allra viktigaste att se till att vi använder de verktyg som riksdagen nu har gett regeringen för att begränsa smittspridningen fullt ut.

Stöd till studenter med funktionsnedsättning

Anf. 77 ILONA SZATMARI WALDAU (V):

Fru talman! Min fråga går till statsrådet Matilda Ernkrans.

Ida-Maria har en grav synskada och är rörelsehindrad. Hon pendlar till studieorten med hjälp av ledsagning. Nu behöver hon flytta till studieorten, men hon får inte ledsagning i den kommunen och kan därför tvingas avsluta sina studier.

Det finns ett stöd och det finns krav på lärosätena att de ska underlätta för studenter med funktionsnedsättning att studera. Men hur ska studenterna kunna börja studera om de inte kan flytta till den nya studieorten på grund av att LSS tolkas så olika? Vad tänker statsrådet göra för att studenter ska kunna flytta till en studieort och inte behöva tacka nej till eller avbryta sina studier för att de inte får det stöd de behöver?

Anf. 78 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack för frågan, Ilona Szatmari Waldau!

Det här är naturligtvis en oerhört angelägen fråga. Vi vill att också studenter med funktionsvariationer och funktionsnedsättningar ska kunna ta del av högre utbildning. Det finns också speciella stöd för att underlätta för detta.

När det gäller den person som ledamoten lyfter fram här i exemplet verkar det vara flera olika delar som man behöver ta hänsyn till. Jag pratar gärna vidare om det med ledamoten, men det är ingenting som jag här och nu kan leverera ett svar på mer än att det är klart att vi ska se till att vår högskola är öppen för en bred rekrytering där många som klarar kraven för högre utbildning också ska kunna genomföra en utbildning i den form som de behöver.

Just i dag, ska jag säga, sker de allra flesta utbildningar på distans.

Anf. 79 PIA STEENSLAND (KD):

Fru talman! Min fråga går också till Matilda Ernkran.

Så kallad precisionsmedicin ger rätt behandling till rätt patient i rätt tid. Det är nyckeln till framtidens patientcentrerade vård. Men för att nå det nationella målet att Sverige ska vara ett föregångsland när det gäller att införa precisionsmedicin i sjukvården krävs mer än de satsningar som regeringen nu gör i forskningspropositionen.

Vi kristdemokrater menar att det krävs konkreta nationella handlingsplaner som utgår från life science-strategin för att säkra långsiktig forskning och implementering av precisionsmedicin i vården. Inte minst måste hälsodata kunna användas på ett ändamålsenligt sätt, och regleringen i och med den rådgivande funktionen vid Vetenskapsrådet räcker inte.

Det krävs justering av lagar och förordningar. Det krävs också att varje medicinsk bedömning i regionerna måste göras för patientens bästa.

Hur kommer regeringen att säkerställa dels användning av hälsodata, dels att tillgång till precisionsmedicin ges till varje patient oavsett var i landet patienten bor?

Anf. 80 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Jag vill tacka för frågan.

Vi har precis presenterat för riksdagen en forsknings- och innovationsproposition om mycket stora investeringar i svensk forskning och innovation på 3,6 miljarder över fyra år. Redan i år blir det 3,4 miljarder. Det är en mycket stor satsning. Vi gör också breda och stora satsningar på hälsa och välfärd, också på precisionsmedicin.

Det är såklart enkelt att önska mer. Men jag är väldigt stolt över det vi kan göra gemensamt i mitten av svensk politik.

Vi inrättar också en rådgivande funktion i Vetenskapsrådet när det gäller hälsodata. Vi ska komma ihåg att man får dela hälsodata för forskning, förutsatt att man har etiskt godkännande. Den rådgivande funktionen på Vetenskapsrådet kan alltså komma att spela en praktisk och viktig roll. Det är i alla fall min bedömning.

Om vi behöver göra mer ska vi naturligtvis fortsätta att titta på det.

Översyn av den arbetsintegrerade lärarutbildningen

Anf. 81 ROGER HADDAD (L):

Fru talman! Jag vill uppmärksamma problemen med den stora lärarbristen och med stora avhopp på flera inriktningar på lärarutbildningen. En viktig konsekvens blir en pedagogisk segregation i utsatta områden. De elever som behöver de mest och bäst utbildade lärarna får inte det. Vi har också en stor andel obehöriga lärare, inte minst i viktiga ämnen som matematik och naturkunskap.

Det är därför bra att regeringen försöker arbeta med det på olika sätt, till exempel med kortare pedagogisk utbildning och arbetsintegrerad lärarutbildning. En verksamhet som jag särskilt vill lyfta fram är TFS, Teach for Sweden, som bidrar tillsammans med Luleå tekniska universitet.

Jag har en fråga till statsrådet med anledning av att vi ser att avhoppsfrekvenser och genomströmning skiljer sig åt. Är regeringen beredd att göra en översyn av den arbetsintegrerade lärarutbildningen för att stödja dem som har god genomströmning och hög kvalitet och som bidrar till att minska lärarbristen, inte minst i matematik?

Anf. 82 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack, Roger Haddad!

Vi delar verkligen engagemanget för att det ska kunna utbildas fler lärare och för att vi ska ha en lärarutbildning som håller hög kvalitet och som fler vill och kan söka. Särskilt Liberalerna bidrar mycket aktivt i regeringens arbete i den frågan.

Vi har också gemensamt sett till att bygga ut den högre utbildningen, inte minst lärarutbildningen, över hela landet och att det finns flera olika vägar in till lärarutbildningen. Den arbetsintegrerade lärarutbildningen är en sådan väg. Det finns även den kompletterande pedagogiska utbildningen, som vi också ska utveckla ytterligare. Det förslaget har skickats på remiss. Och vi förstärker arbetet med läraryrket och så vidare.

Jag tycker att vi har ett bra arbete på gång i mitten av svensk politik. Jag ser fram emot att fortsätta det.

Konferens om kärnvapennedrustning

Anf. 83 DANIEL ANDERSSON (S):

Frau talman! Min fråga går till statsrådet Linde.

Nyligen svors Joe Biden in som president i USA efter en så att säga intressant tid på olika sätt. De viktiga frågorna hamnar i nytt ljus, och framtiden känns aningen mer hoppfull. Det får mig att fundera på hur möjligheterna för Stockholmsinitiativet gällande kärnvapennedrustning kommer att arta sig med Biden som president.

Vilken förhoppning har statsrådet inför den NPT-konferens om icke-spridning och nedrustning som är planerad att hållas senare i år?

Anf. 84 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Tack för frågan, Daniel Andersson!

Det så kallade Stockholmsinitiativet inför NPT-konferensen som Sverige har tagit tillsammans med 15 andra länder är ett viktigt och ett av få fungerande nedrustningsinitiativ som finns just nu. Det handlar om att minska kärnvapens roll i doktriner, om att öka transparensen kring arsener och nukleär teknologi och om att återuppbygga samarbete och kommunikationskanaler.

Vi har haft tre ministerkonferenser, senast nu i januari i Jordanien, för att få upp stödet för detta. Utöver de 16 länder som utgör grunden i Stockholmsinitiativet har vi nu fått fler att ansluta sig, bland annat Belgien, Luxemburg, Filippinerna, Danmark, Azerbajdzjan, Island och Portugal.

Jag är förhoppningsfull i fråga om att den nya Bidenadministrationen ska ha en mer konstruktiv inställning till NPT.

Anf. 85 LOTTA OLSSON (M):

Fru talman! Min fråga går till Tomas Eneroth, som är representant för regeringen. Den handlar om de inskränkningar som regeringen har fått möjlighet att göra i och med pandemilagstiftningen och som får stora effekter för verksamheter. Vi har hört här i kammaren om bland annat restaurangbranschen, att man inte får åka över gränsen och så vidare.

Jag undrar hur regeringen planerar för detta. Det är naturligtvis mycket som händer under en pandemi. Men i en krissituation är det extra viktigt att vara ännu mer grundplanerad och att sedan fortsätta att förändra den planering man har.

Det är svårt för verksamheter att från den ena veckan till den andra helt stänga sin verksamhet och säga upp sin personal. De får hela tiden förhålla sig till det här. Dessutom kan man även som anställd förlora halva sin inkomst.

Hur planerar regeringen?

Anf. 86 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack för frågan, Lotta Olsson!

Det stämmer att pandemin är svårförutsägbar. Det gäller även hur viruset sprids. Inte minst den senaste tiden har vi, med tanke på den muterade varianten av viruset, varit tvungna att agera väldigt snabbt. Då är det svårt att ha framförhållning. Det handlar exempelvis om flygstopp under jul- och nyårshelgen och stängda gränser från flera länder.

Det handlar om att både ha beredskap att agera snabbt och hitta bra och omfattande stödssystem för dem som drabbas, vilket vi har enats om i riksdagen. Det kan gälla a-kassa eller stöd direkt till näringarna för att rädda jobb och företag.

Regeringen arbetar utifrån flera olika scenarier som Folkhälsomyndigheten beskriver. Det finns också en tydlig vaccinationsstrategi utifrån tillgången till vaccin. Vi ska också ha en väl fungerande kommunikation om vilka olika handlingsalternativ som finns. Till exempel kunde förslag om reglering av alkoholförsäljning redovisas vid dagens presskonferens.

Undantag från covid-19-test för asylsökande

Anf. 87 JENNIE ÅFELDT (SD):

Frau talman! Häromdagen fattade regeringen äntligen, långt efter många andra länder, beslut om att det ska krävas ett negativt testresultat för covid-19 för att en utlänning ska få komma in i Sverige. Denna förändring är välkommen. Man kan bara föreställa sig hur många tusentals svenskar som hade varit i livet om en sådan regel hade kommit på plats redan förra våren.

Dock förekommer vissa undantag från kravet på negativt testresultat. Vissa är självklara, såsom svenska medborgare och personer som är bosatta i Sverige. Men asylsökande – personer som vi inte vet vilka de är, varifrån de kommer och om de verkligen har ett skyddsbehov eller bara hittar på – ska släppas in utan att ta test.

Frågestund

Jag vill fråga justitie- och migrationsminister Morgan Johansson om det verkligen är rimligt att vem som helst ska kunna säga "Jag behöver skydd" och då få komma in i Sverige, trots att man kan sprida coronasmitan?

Anf. 88 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Sverige är liksom alla andra länder bundet av de internationella regelverk som finns för asylsökande. Det innebär att den som kommer till gränsen och söker asyl för att man behöver skydd också ska tas emot av det landet. I det avseendet skiljer sig inte Sverige från några andra länder, såvitt jag vet. Om vi skulle börja säga något annat och utestänga människor på grund av pandemin skulle vi bryta mot de internationella regelverken.

Syftet med regelverken är faktiskt att ge människor skydd. Ibland låter det på Sverigedemokraterna som att det är hejsan svejsan och att det kommer människor som över huvud taget inte har något behov av skydd. Så är det inte. De människor som kommer hit och som efter en prövning beviljas uppehållstillstånd har många gånger flytt från förtryck, krig och andra umbäranden. Dem måste vi kunna fortsätta att ta ansvar för, också i en pandemisituation.

Kollektivtrafik i hela landet

Anf. 89 ANNE-LI SJÖLUND (C):

Fru talman! Min fråga går till infrastrukturminister Tomas Eneroth. Det finns i dag en stor oro bland landets regionala kollektivtrafikmyndigheter inför 2022 för att resandet ännu inte ska ha återhämtat sig så att intäkterna blir i nivå med vad de var före pandemin. Risken finns att det blir försämringar i utbudet, vilket inte minst kan komma att drabba landsbygden.

Centerpartiet är berett att verka för goda förutsättningar för kollektivtrafik i hela landet. Jag vill fråga ansvarigt statsråd: Har regeringen någon plan för hur man inom det som är statens ansvar kan bidra till att snabbt öka resandet i kollektivtrafiken igen, eller har man förslag på åtgärder för att överbrygga de förlorade biljettintäkterna tills resandet har återhämtat sig?

Anf. 90 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack, Anne-Li Sjölund, för en väldigt bra fråga!

Vi gör omfattande insatser för att säkerställa det som är samhällsviktiga transporter. När pandemin inträffade var naturligtvis den första prioriteringen att stoppa och förhindra smittspridningen och se till att sjukvården hade rätt insatser. Men att rädda jobb och företag och se till att samhällsviktiga transporter fungerar har varit en viktig prioritering. Godstransportsystemet fungerar väl.

Utöver de generella statsbidrag som kommuner och regioner, som är ansvariga för kollektivtrafiken, har fått har vi dessutom fattat historiska, nya beslut med öronmärkta statsbidrag från regeringen till kollektivtrafikmyndigheterna. Först blev det 3 miljarder, och för detta år har det hittills

blivit 2 miljarder kronor. Dessa är villkorade i någon mening för att upprätthålla volymen så att människor kan åka smittsäkert.

Jag utesluter inte att vi kommer att behöva göra ytterligare insatser. Kollektivtrafiken är ju otroligt viktig för dem som inte kan köra bil eller jobba hemifrån och vill ta sig till jobbet på ett säkert sätt.

Prot. 2020/21:76
4 februari

Frågestund

Statligt stöd till kollektivtrafiken

Anf. 91 JENS HOLM (V):

Fru talman! Jag har en fråga på samma tema, nämligen kollektivtrafiken i vårt land.

Nyligen kom Svensk Kollektivtrafik med sin senaste prognos där de pekade på att kollektivtrafiken tappade ungefär 7,5 miljarder kronor förra året. Prognosen är att man troligen kommer att tappa lika mycket till, 7,5 miljarder, det här året. Detta är en direkt följd av våra uppmaningar om att man ska undvika att resa kollektivt om man kan det.

Ministern nämnde de direkta statliga stöd som regeringen har gått in med. Det gäller 3 miljarder förra året, och nu har man för i år aviserat ytterligare 2 miljarder. Men, Tomas Eneroth, i ljuset av att prognosen är att kollektivtrafiken kommer att tappa 7,5 miljarder kronor och då man tidigare har tappat lika mycket förra året räcker inte 2 miljarder kronor. Eller anser ministern att 2 miljarder kronor räcker? Kollektivtrafiken ska ju utvecklas, inte avvecklas, så vad mer avser ministern att göra för kollektivtrafiken?

Anf. 92 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag delar engagemanget för kollektivtrafiken. Den är otroligt viktig, inte minst i detta läge. Som jag sa tidigare: Det gäller de som inte kan ta bilen till jobbet eller jobba hemifrån och ändå vill kunna resa på ett säkert sätt. Det gäller också dem som arbetar inom kollektivtrafiken.

Vi ska dock komma ihåg att huvudansvaret för kollektivtrafiken vilar på landets regioner och kommuner. De har huvudansvaret. Vi har därför ökat de generella statsbidragen mer än någonsin för att man ska kunna täcka upp det inkomstbortfall eller det biljettintäktsfall som finns. Därutöver ger vi nu öronmärkta statsbidrag på upp till 5 miljarder kronor. De sista 2 miljarderna sätts i relation till vilken volym man har. Vi har ju sett att man i några regioner har dragit ned i kollektivtrafiken, trots att behoven är stora och vi inte ska bidra till ökad smittspridning.

Jag utesluter som sagt definitivt inte att vi kan komma att behöva återkomma med ytterligare stöd. Kollektivtrafiken är nämligen otroligt viktig för många. Vi ska värna den.

Tillgången till utbildning

Anf. 93 JOHANNA HARALDSSON (S):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till ministern för högre utbildning och forskning, Matilda Ernkrans.

Många företag och offentliga verksamheter uppger att de har allt svårare att hitta folk med rätt kompetens och kunskaper till sina tjänster. Samtidigt ökar behovet av att vidareutbilda dem som redan är anställda. Digita-

lisering och robotisering gör att förändringarna på arbetsmarknaden går allt snabbare. I coronapandemins spår finns mycket som talar för att struktumvandlingen kommer att gå ännu snabbare.

Sveriges förmåga att konkurrera med kunskap och kompetens på en alltmer globaliserad marknad är beroende av att människor i vårt land kan ställa om flera gånger under arbetslivet. Vi behöver också ha ett utbildnings- och studiefinansieringssystem som möjliggör livslångt lärande. Jag är övertygad om att en allt snabbare teknisk utveckling på arbetsmarknaden kommer att kräva ett mer utbyggt och flexibelt utbildningssystem.

Jag vill fråga ministern vad regeringen gör för att ge människor i hela landet möjlighet att hänga med i denna utveckling.

Anf. 94 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack för frågan! Ja, jobb och utbildning genom livet och i hela landet är verkligen prioriterat för regeringen. Det är det för att vi vet att förändringar på arbetsmarknaden försätter människor i situationer där de behöver utbilda sig kanske flera gånger i livet. Då måste vi ha ett utbildnings- och studiefinansieringssystem som möter det. Det här försökte jag också ge uttryck för vid en tidigare fråga från Sverigedemokraterna.

Om man på riktigt och på allvar ska känna hur viktigt det är att man har rätt utbildning för rätt jobb måste man ha de erfarenheterna och kunskaperna med sig. Då vet man hur viktigt detta är. Vi vet det. Vi har byggt ut utbildningsplatserna med 144 000 sedan 2015. Vi har förstärkt utbildningsmöjligheterna och studiestödmöjligheterna. Vi har även förstärkt tilläggslånet. Dessutom möjliggör vi snart för studiemedel högre upp i ålderna.

Vägunderhållet

Anf. 95 SOFIA WESTERGREN (M):

Fru talman! Min fråga handlar om vägunderhåll och går till infrastrukturminister Tomas Eneroth.

Fru talman! Menar vi allvar med att hela landet ska leva behövs också vägar till hela landet. Vägnätet är samhällets blodomlopp där transporter måste ut till varje del.

Riksdagens bilnätverk anordnade i går ett seminarium om potthål och eftersatt vägunderhåll. Allvarliga potthål finns i hela landet, från söder till norr och även i Stockholm. Dalsland larmar om undermåliga vägar i en skrivelse till Västra Götalandsregionen. I stället för att stärka vägnätet har hastigheterna sänkts från 90 till 80 kilometer för hela 121 mil i vårt vägnät.

Fru talman! Jag vill därför fråga infrastrukturministern vad han planerar för att ta tag i vägunderhållsskulden så att vägarna uppdateras till framtida behov av fler transporter.

Anf. 96 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Det är en mycket angelägen fråga. Vi har valt att satsa mycket på vägunderhåll. Trafikverket har aldrig haft så mycket resurser som nu. I den nationella planen avsatte vi 164 miljarder kronor till vägunderhåll efter år av underinvesteringar när inte minst en moderatledd re-

gering valde att lägga pengar på skattesänkningar i stället för på nödvändig infrastruktur.

Sedan dess har vi i nästan varje budget skjutit till resurser för potthålsbekämpning. I den senaste budgeten aviserade vi – och det har nog fattats beslut om nu – 1,5 miljarder i öronmärkta resurser för vägunderhåll på landsbygden. Det är otroligt viktigt ur trafiksäkerhetssynpunkt och för att det ska finnas en tillgänglighet i hela landet att vi har bra resurser för våra vägar. På detta sätt säkerställer vi också att infrastrukturesatsningar görs i hela landet, i stad såväl som på landsbygd.

Vinterväghållningen

Anf. 97 THOMAS MORELL (SD):

Fru talman! Jag vill rikta min fråga till infrastrukturminister Tomas Eneroth. Jag fortsätter på samma tema men vill tala om vinterväghållning.

De senaste veckorna har vi sett att E20, E4, riksväg 40, riksväg 23 och så vidare har haft stopp i trafiken på grund av att framkomlighetsproblemen har varit omfattande. Detta påverkar industrier och viktiga transporter till livsmedelsbutiker och sjukvård. Så här kan vi inte ha det i ett modernt samhälle, vilket har påtalats flera gånger tidigare.

Statsrådet säger att Trafikverket har tillräckligt med pengar för att klara det hela. Vi kan konstatera att de inte gör det. Trafikverket säger också att de har ett modernt sätt att sköta väghållningen på vintern. Vi kan konstatera att inte heller det fungerar. Facebook översvämmas av bilder på folk som åker skridskor ute på de stora Europavägarna. Det här duger inte.

Min fråga till statsrådet är: Vad avser ni att göra för att förbättra läget?

Anf. 98 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag tackar Thomas Morell för en mycket angelägen fråga.

Vi ska komma ihåg att det först och främst inte finns några budgetrestriktioner. Hur snön faller pendlar mellan åren, och därför ska det inte vara några budgetrestriktioner när det gäller snö- och halkbekämpning. Här finns alla möjligheter för Trafikverket att göra rätt insatser, nu med hjälp av modern teknik där man mäter och tittar på var insatserna gör bäst nytta.

Dessutom har den här regeringen infört vinterdäckskrav på tunga fordon. Det var tidigare inte ett lagkrav. Vi överväger om vi ska gå vidare med ytterligare krav när det gäller EU-trailrar som blockerar vägarna. Här är det naturligtvis viktigt både att polisen gör rätt insatser i form av kontroller på våra vägar och att den som köper transporter har ett ansvar att säkerställa att transporterna följer de regler som finns. Jag blir bekymrad när jag ser inte minst östeuropeiska trailrar stå längs våra vägar med dåliga däck. Det är inte acceptabelt. Det är fråga om ökade kontroller och ökat ansvar för dem som beställer transporter.

Sexuellt våld mot barn på nätet

Anf. 99 MARIA STRÖMKVIST (S):

Fru talman! Jag ställer min fråga till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson.

Många har farit illa det senaste året på grund av pandemin. Tyvärr utnyttjas också barn och ungdomar sexuellt på olika sätt av vuxna. Det är inget nytt, men polisen har sett en ökning under året.

Om en gärningsman tvingar ett barn att våldta sig självt, och det sker över internet, hänger dagens lagstiftning inte riktigt med. En gärningsman tar kontakt med en flicka på sociala medier. Där instrueras flickan att stoppa in saker i sitt eget underliv och skicka videor av sig själv till gärningsmannen.

På grund av att det skickas en video och inte sker en livestreamning döms gärningsmannen för sexuellt övergrepp mot barn, inte för våldtäkt mot barn – ett brott med lägre straffvärde. Jag menar att det är samma övergrepp. Filmer skickas fram och tillbaka. Vad ska regeringen göra åt detta?

Anf. 100 Justitie- och migrationsminister MORGAN
JOHANSSON (S):

Fru talman! Jag kan bara instämma i det Maria Strömkvist säger, nämligen att denna lucka måste åtgärdas.

Vi gjorde mycket under förra mandatperioden när det gäller att bekämpa sexuellt våld. Mest känt är kanske samtyckeslagstiftningen, som jag menar är den viktigaste straffrättsliga reformen som vi genomförde. Lagen utgick från den enkla men självklara principen, nämligen att sex ska vara frivilligt. Är det inte frivilligt handlar det om ett övergrepp. En sådan lagstiftning fick vi på plats, vilket har lett till att antalet fällande domar i våldtäktsärenden har sett ut att öka kraftigt de senaste åren.

Det har också rekryterats över 350 särskilda utredare till polisen, som jobbar med fokus på brott mot kvinnor och barn samt relationsnära våld. Det satsar vi mycket på.

Precis som Maria Strömkvist säger måste vi göra mer också i den här delen. Vi tillsätter därför en utredare som ska se över sexualbrott på nätet. Jag får ett betänkande från utredaren i mars, och då kommer vi naturligtvis att gå vidare till riksdagen för att täppa till den lucka som Maria Strömkvist pekar på.

Partiöverläggningar om Sveriges säkerhetspolitik

Anf. 101 HANS WALLMARK (M):

Fru talman! Jag vänder mig till utrikesministern.

Det naturliga hade varit att vi hade ställt frågor om Ryssland och Navalnyj, men vi är några ledamöter som kommer att ha en särskild debatt med utrikesministern i morgon, så jag sparar den frågan till morgondagen.

Därför tänkte jag ställa en fråga med anledning av det svaga parlamentariska stöd som regeringen har i Sveriges riksdag och de ganska stora säkerhetspolitiska utmaningar vi står inför. Det handlar om att vi fortsätter att fördjupa det säkerhetspolitiska samarbetet med Finland, och det handlar om vår relation med Storbritannien nu när landet har lämnat EU i och med brexit. Det handlar om en eventuell så kallad solidaritetsförklaring som ska rikta sig mot Storbritannien. Det handlar om utarbetandet av en ny nationell säkerhetsstrategi från regeringens sida, och slutligen handlar det om att en stor majoritet av Sveriges riksdag har ställt sig bakom tanken på en Nato-option.

Anf. 102 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Jag tackar Hans Wallmark för frågan, och jag ser fram emot interpellationsdebatterna i morgon om Ryssland och Navalnyj.

Det finns en rad olika vägar där regeringen har samråd, information, diskussion och konsultation med riksdagen, till exempel i utrikesutskottet och inför EU-nämnden, där många utrikesfrågor som har föregåtts av diskussioner i utrikesutskottet tas upp. Vid särskilda tillfällen har vi också möjlighet att informera och rådgöra med riksdagen i Utrikesnämnden. Sedan finns naturligtvis också Försvarsberedningen, där den typen av diskussioner förs.

Jag anser att det finns en bra relation när det gäller att diskutera säkerhetspolitiska frågor så som det ser ut i dag mellan regeringen och riksdagen. Det är ett välfungerande och uppskattat samarbete, och jag hoppas att det är ömsesidigt.

Regeringens syn på övergreppen i Afrin

Anf. 103 MARKUS WIECHEL (SD):

Fru talman! Under 2018 gick Turkiet tillsammans med allierade jihadist-ister, bland annat den så kallade Syriska nationella armén, till angrepp mot den i huvudsak sekulära kurdiska provinsen Afrin i nordvästra Syrien. Resultatet blev en etnisk rensning där 80 procent fördrevs för att i stället ersättas med i huvudsak sunniaraber från Idlibprovinsen i Syrien.

Den så kallade Syriska nationella armén är en gerillagrupp som bildades av den så kallade syriska interimregeringen, som har fått EU:s samt Sveriges stöd. Som enda parti motsatte sig Sverigedemokraterna de rådsslutsatser som uttryckte stöd för dessa förövare. Av den anledningen undrar jag varför det är så tyst från regeringen om denna etniska rensning och om utrikesministern ångrar att Sverige uttryckt stöd för dessa förövare.

Anf. 104 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Utvecklingen när det gäller Turkiets offensiv mot de norra delarna av Syrien har fördömts av regeringen och av mig när det hände och vid ett flertal tillfällen efteråt. Det är inte så att vi har varit tysta om de övergrepp som har skett, och det är inte så att vi ser lätt på det här, som antyds i frågan. Tvärtom är det mycket allvarligt och något som regeringen hela tiden jobbar emot.

Demokrati, mänskliga rättigheter och rättsstatens principer måste naturligtvis gälla i även de här områdena.

Bilmålvakter

Anf. 105 TERES LINDBERG (S):

Fru talman! År 2014 antog riksdagen en lag för att komma till rätta med de så kallade bilmålvakterna. De används för att undkomma trafik- och fordonsrelaterade skatter och avgifter. Den lagen gick ut på att krono-

fogden kan beslagta själva fordonet, och lagen visade sig i mångt och mycket vara verkningsslös.

Fyra år senare var det totala skuldberget 1,9 miljarder, och de 100 mest skuldtyngha stod tillsammans för 370 miljoner och var registrerade ägare för över 25 000 fordon.

Detta var en av anledningarna till att regeringen 2020 lade fram ett förslag, som riksdagen fattade beslut om, om att ge fordon med obetalda felparkeringsavgifter på mer än 5 000 kronor körförbud. Det är angeläget att komma till rätta med bilmålvakterna eftersom det många gånger handlar om organiserad brottslighet.

Jag har följande fråga till infrastrukturministern: Kommer den nya lagstiftning som har gällt sedan den 1 januari att lösa problemen med bilmålvakter?

Anf. 106 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Jag tackar för en bra fråga.

Bilmålvakter är ett gissel och är ett sätt att bedriva organiserad brottslighet – ekonomisk brottslighet – i Sverige, och det har varit brist på insatser för att stoppa denna brottslighet. Vi har successivt arbetat med att täppa till de luckor som finns och försvåra möjligheten att använda bilmålvakter. Senaste exemplet på lagstiftning vi har drivit igenom har visat sig ge resultat. Vi pressar på och ökar intäkterna genom ökad indrivning av skulder.

Med det utredningsarbete som inte minst Björn Hansson har lett och lämnat förslag på, har vi skaffat oss ytterligare verktyg som jag hoppas att riksdagen kommer att ställa sig bakom för att ordentligt stoppa bilmålvakterna. Det är illegal verksamhet, och det är ett sätt att utnyttja människor. Här har vi äntligen skaffat oss med hjälp av gediget utredningsarbete möjlighet och verktyg för att pressa tillbaka bilmålvakterna. Det är inte en mänsklig rättighet att äga tusen bilar. På det här sättet skapar vi möjligheter att stoppa den illegala handel som det innebär med bilmålvakter.

Plastpåseskatten och nedbrytbara påsar

Anf. 107 MATS SANDER (M):

Fru talman! Min fråga går till Tomas Eneroth som representant för regeringen.

Världen översvämmas av plastprodukter. Helsingborgsföretaget Gaia Biomaterials har utvecklat nedbrytbara påsar, som ser ut som plastpåsar. De kan användas upp till 50 gånger och sedan komposteras, även i en enkel hemmakompost. Skatterättsnämnden anser i sin dom att påsen ska beskattas som en plastpåse.

Innovationen är utvecklad tillsammans med EU:s miljöprogram Life, och materialet kan beskrivas som ett nytt ersättningsmaterial för plast. Det väntas kunna ersätta 80 procent av alla volymplaster, ungefär 300 miljoner ton globalt på årsbasis. Det borde vara självklart att denna påse ska undantas från plastpåseskatt.

Jag undrar hur statsrådet ser på detta och vilka åtgärder han anser att regeringen ska vidta.

Anf. 108 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S):

Fru talman! Tack, Mats Sander, för en viktig fråga! Vad det handlar om är att vi under lång tid har sett hur plastanvändningen ökar. Inte minst har detta märkts i våra hav, som varit fulla av plastprodukter världen över. Sverige har tagit ledningen, inte minst under Isabella Lövins ambitiösa arbete för att rädda våra hav, när det gäller att driva igenom lagstiftning för att begränsa plastanvändningen. Plastpåseskatten är ett exempel på verktyg som vi använder oss av. Jag tror faktiskt att vi alla här kan erkänna att vi nu inte använder lika mycket plastpåsar som tidigare.

Men detta har också bidragit till att industrin börjar forska fram alternativa användningar och nya material som kan användas. Självklart ska vi bejaka den utvecklingen. När det gäller om det här domstolsutslaget får effekt framöver förutsätter jag att det nu pågår ett arbete för att se hur vi fortsatt kan stimulera alternativ till de giftiga plaster som annars har använts.

På detta sätt bidrar vi allihop, industrin genom sin utveckling och vi genom vår konsumtion, till att rädda jorden.

Yttrandefriheten i Ryssland

Anf. 109 ARON EMILSSON (SD):

Fru talman! Min fråga går till utrikesminister Ann Linde.

I Sverige firar vi demokratijubileum. På andra sidan Östersjön, närmare bestämt i Ryssland, ser utvecklingen ut att gå i rakt motsatt riktning. Strax före årsskiftet drev man igenom lagändringar för att stänga ned civilsamhället och tysta kritiska röster. I dag kan vi se hur man pressar sociala medieföretag att stoppa Kremlkritisk information och människors förmåga att organisera sig i den fria oppositionen. Yttrandefriheten behöver otvetydigt försvaras mot de makthavare som vill tysta kritiska röster.

Min fråga till utrikesministern är: Vad avser regeringen att göra för att försvara yttrandefriheten och förklara dess fundamentala betydelse för en fri och oberoende demokrati?

Anf. 110 Utrikesminister ANN LINDE (S):

Fru talman! Tack, Aron Emilsson, för en väldigt bra fråga! Som jag precis nämnde kom jag i går hem från Moskva. Där talade jag med utrikesministern men också med ordföranden för senatens – det vill säga andrakammaren i duman – utrikesutskott och ett antal politiker.

Jag tog på båda dessa möten upp yttrandefrihet och det demokratiska utrymmets minskning, liksom den så kallade lagen om utländska agenter, som innebär att personer, journalister och organisationer måste stämpla sig själva som utländska agenter om de till exempel tar emot medel, direkt eller indirekt, från andra länder, exempelvis biståndsmedel från Sverige. Detta gör att de blir stigmatiserade och får svårare att jobba.

Jag träffade också en lång rad frivilligorganisationer under mitt möte.

Frågestund

Anf. 111 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M):

Fru talman! I Sverige har vi en uttalad lärarbrist och en starkt kritiserad lärarutbildning. Jag ser regeringens vilja att göra något åt saken i de förslag om bättre lärarutbildning och fler lärare som nu är ute på remiss. Men jag är rädd för att det förslag som ligger inte alls räcker till. Kritiken är enkel: Kvaliteten på lärarutbildningen är alldeles för låg, och utbildningen ligger inte i linje med det verkliga yrket. Många i yrket kan vittna om detta.

Som jag ser det har ansvarig minister två alternativ. Antingen kan hon förändra verkligheten ute på de svenska skolorna eller så kan hon kraftigt lägga om lärarutbildningen. Jag tror att vi behöver göra både och.

I det förslag från regeringen som nu är ute på remiss saknas några viktiga och fundamentala inslag. Det gäller bland annat hur vi ska kunna attrahera fler män till lärarutbildningen, hur vi ska minska avhoppet samt en plan för hur lärarna kan få fler avlastande kollegor, såsom kuratorer och studiehandledare.

Min fråga till ansvarig minister Matilda Ernkrans i dag är: Är hon medveten om att vi behöver göra långt mycket mer än vad som framgår av de förslag som nu ligger?

Anf. 112 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S):

Fru talman! Tack, Emma Ahlström Köster, för engagemanget för en kvalitativt bra lärarutbildning som finns i hela landet. Vi vet att vi behöver bra lärare i hela landet. Vi vet också att de allra flesta som läser på lärarutbildningen också stannar inom den region där de läst. Detta gör att vi behöver ha lärarutbildning i hela landet för att vi ska klara kompetensförsörjningen.

Vi behöver jobba vidare med kvaliteten; det är alldeles självklart. Här har lärosätena själva ett ansvar, men vi har naturligtvis också ett ansvar att göra detta.

Jag kan lugna ledamoten med att den remiss om en reformerad lärarutbildning som nu ligger ute bara utgör delar av det arbete vi gör i regeringen tillsammans med Centerpartiet och Liberalerna för att förbättra lärarutbildningen. Den remiss som ligger ute är viktig. Här finns till exempel förslag om att vi ska öka den lärarledda tiden genom att sätta mål för varje lärosäte. Vi ska stärka kopplingen mellan teori och praktik och så vidare. Mer behöver göras, och vi har också gjort mer.

Antalet poliser

Anf. 113 KATJA NYBERG (SD):

Fru talman! Enligt statistik från Polismyndigheten har skjutningarna ökat med 10 procent jämfört med förra året. Det var 47 personer som avled och 117 som skadades i 366 skjutningar.

Regeringen säger återkommande att antalet poliser ökar och att det aldrig tidigare funnits så många poliser som det finns nu. Sett till det totala antalet poliser är ökningen marginell; detta gäller dock inte antalet poliser i yttre tjänst.

Men vad som inte nämns är att vi även haft en kraftig befolkningsökning, till största delen beroende på invandring. För tio år sedan fanns det 216 poliser per 100 000 invånare. Men förra året var polistätheten nere på 198 poliser per 100 000 invånare. Antalet poliser per capita i Sverige motsvarar mindre än två tredjedelar av EU-genomsnittet.

Min fråga till Morgan Johansson är: Hur ska denna nedåtgående spiral kunna vändas, när vi faktiskt har färre poliser i dag än vi hade för tio år sedan?

Anf. 114 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S):

Fru talman! Svaret på den frågan är: genom att utbilda fler poliser, genom att se till att fler poliser som har lämnat yrket kommer tillbaka igen och genom att se till att färre poliser lämnar poliskåren. På alla de tre punkterna går det nu åt rätt håll. Vi utbildar nu tre gånger så många poliser som när vi tillträdde. Antalet poliser som lämnar kåren har minskat, och antalet som återvänder till kåren igen, eftersom de ser vilket tryck det finns i poliskåren, hur den nu växer och vilka viktiga uppgifter man har att arbeta med, ökar.

Nu fortsätter vi detta. Vi har på senare år startat polisutbildning på två nya orter, Malmö och Borås. För bara några veckor sedan gick de första kullarna ut därifrån.

Som Katja Nyberg vet jobbar vi med att öka antalet polisanställda med totalt 10 000 fram till 2024. Det målet satte vi upp 2017, och vi är redan halvvägs. Vi ser att det finns mycket goda förutsättningar att klara av det. Expansionen av polisorganisationen kommer alltså att fortsätta på det sätt som jag beskrivit.

Frågestunden var härmed avslutad.

§ 10 Svar på interpellation 2020/21:352 om bedövning av djur vid slakt

*Svar på
interpellationer*

Anf. 115 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Markus Wiechel har frågat mig:

- om jag anser att det är ett problem med import av kött från djur som slaktas på ett sätt som skulle bryta mot svensk djurskyddslagstiftning, och om jag i så fall avser att ändra på detta
- om vi kan förvänta oss att jag agerar för att fasa ut koldioxidbedövning inför slakt
- vilka åtgärder i syfte att säkerställa att djurskyddet vid slakterier stärks som kan förväntas från mig, exempelvis videoövervakning eller hårdare repressalier vid övertramp.

Bestämmelserna om slakt regleras på EU-nivå i rådets förordning (EG) nr 1099/2009 om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning. Enligt förordningen ska alla djur bedövas innan avlivning, men detta krav gäller inte för djur som slaktas med särskilda metoder som påbjuds av religiösa riter,

under förutsättning att slakten sker på ett slakteri. Den svenska djurskyddslagen är strängare än EU-förordningen och slår fast att djur alltid ska bedövas före avlivning. En grundläggande princip i EU-fördraget är att det på EU:s inre marknad råder fri rörlighet för varor. En vara som är lagligen tillverkad eller till salu i ett annat EU-land får därmed även säljas i Sverige.

Koldioxidbedövning är en bedövningsmetod som ofta diskuterats under senare tid, inte minst på EU-nivå, utifrån att forskning visat att djuren upplever smärta och stress när de andas in gasen och att det kan ta 30–60 sekunder innan djuret är medvetslöst. Det behövs mer forskning och kunskap om alternativa metoder till koldioxidbedövning. Statens jordbruksverk ska därför, i enlighet med regleringsbrevet för 2021, följa utvecklingen vad gäller forskning om och analysera möjligheten till användning av alternativa metoder till koldioxid- och elbedövning vid slakt.

Kontroller på slakterier utförs av officiella veterinärer anställda av Livsmedelsverket och länsstyrelsen. De officiella veterinärerna utför djurskyddskontroller i den dagliga, löpande verksamheten, och länsstyrelsen kontrollerar att slakterierna följer djurskyddsreglerna. Vi ska dock komma ihåg att det är slakteriets ansvar att djuren behandlas väl från det att de kommer till slakteriet tills att de avlivas. Kamerabevakning har införts i en del länder i syfte att stärka djurskyddet på slakterier. Det finns flera aspekter att ta hänsyn till vid en diskussion om kamerabevakning på slakterier. Det handlar både om djurskyddet och om skydd för enskildas integritet.

För att se till att vi har effektiva och ändamålsenliga sanktioner vid brott mot djur har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att bland annat se över straffskalorna vid sådana brott. Den särskilda utredaren överlämnade sitt betänkande till regeringen i februari 2020. Regeringen avser att återkomma till riksdagen med en proposition under 2021.

Anf. 116 MARKUS WIECHEL (SD):

Fru talman! Tack, statsrådet, för svaret på interpellationen!

Jag noterar att mycket av svaret ägnas åt att berätta om hur svensk djurskyddslagstiftning tillämpas, hur man agerar och hur detta regleras på EU-nivå. Desto mindre talar statsrådet om de frågor jag faktiskt har ställt rörande just bedövning inför slakt.

Det är tre ganska konkreta frågor. Den första är om det är ett problem med import av kött från djur som slaktas på ett sätt som skulle bryta mot svensk djurskyddslagstiftning och om det finns några ambitioner att ändra på detta. Här ser jag inget svar på frågan. I stället hänvisar statsrådet till bestämmelserna om slakt på EU-nivå. Det är ju just detta som är problemet.

I likhet med statsrådet är jag väldigt stolt över att Sverige ligger i framkant när det gäller djurskyddsbestämmelser, men när man kan kringgå dem är det fortfarande ett stort problem. Djur kan slaktas utan att ha bedövats innan. Kommer statsrådet eller regeringen att agera för att se till att vi får undantag i reglerna eller på något sätt säkerställa att det importerade kött vi köper i mataffärerna följer samma höga säkerhetskrav som svenskt kött?

Min andra fråga var om statsrådet önskar fasa ut koldioxidbedövningen. Det är en bedövningsmetod som i dag bryter mot svensk djurskyddslagstiftning. Vi vet att det är så. Ändå verkar regeringen inte bry sig särskilt mycket om att försöka påskynda en process där man byter ut denna

metod. Det är för mig helt oacceptabelt. Jag förstår inte hur man kan göra så när det handlar om något som bryter mot rådande lagstiftning.

Har regeringen lagt en enda krona på att försöka få fram alternativa metoder, eller har man satt någon gräns för när denna bedövningsmetod ska ha fasats ut? Det är ju en metod som är direkt plågsam för de individer som genomgår den. Det handlar om hundratusentals djur varje år.

Den tredje frågan handlade om att stärka kontrollerna av slakterier. Ja, det sker fler kontroller i dag. Jag noterar att statsrådet faktiskt har svarat att man ser över detta. Det tycker jag är positivt. Men i flera länder finns det i dag videoövervakning av slakterier, och den fungerar. Jag vet inte om statsrådet har några siffror på fall där det inte har fungerat eller några exempel på problem när det gäller exempelvis integriteten för dem som arbetar på slakterierna. Har man tagit något ytterligare steg för att se över hur detta skulle kunna tillämpas i Sverige?

Anf. 117 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Tack, Markus Wiechel, för frågorna! Jag vill dock hävda att jag svarade på dem i mitt inledande inlägg. Men jag ska återupprepa och möjligen utveckla en del av svaren om detta efterfrågas.

Svaret på den första frågan är precis det som jag sa initialt: Sverige är med i EU, och EU har regler både för djurskydd och för hur den inre marknaden fungerar. Det handlar om hur man kan och inte kan säga nej till export och import. Det är det enkla svaret på den frågan.

Sedan har vi i Sverige agerat på de sätt vi kan genom att säkerställa att vi har undantag. Vi har alltså ett starkare djurskydd i Sverige också när det specifikt gäller slakt utan bedövning. Där utnyttjade vi de möjligheter som fanns.

Nyligen var det en domstolsprocess där ett land – jag tror att det var Belgien – ville införa den typen av regler. Sverige hade det sedan tidigare, och Belgien ville alltså införa det efter att kontrollförordningen hade kommit på plats. Då blev det en domstolsprocess, där Sverige agerade och gjorde inlagor. Vi var väldigt glada när domstolens utslag kom, som fastslog att det var möjligt för ett land att införa den typen av sanktioner trots de kontrollsanktioner som finns inom ramen för EU-samarbetet.

Det som är en utmaning är naturligtvis att det finns ett antal olika storheter som står mot varandra, på samma sätt som det också är i nationell lagstiftning. Man väger frågor om religionsfrihet mot fri rörlighet och mot marknadens principer i alla delar. Sverige är väldigt aktivt, framför allt på det djurrättsliga området men också i grunden för fri rörlighet.

När det gäller det djurrättsliga området har vi hela tiden sökt hitta en arena och ett forum för att kunna driva dessa frågor på EU-nivå, för det får stora konsekvenser. Så är det inte minst om man som nation, som vi, vill gå före på detta område och ställa starka krav. Då vill vi inte att våra produkter ska kunna konkurreras ut av länder som har lägre krav.

Vi har fått en del genomslag för detta, framför allt de senaste åren. Jord-till-bord-strategin, som man jobbar med nu, lyfter faktiskt fram djurskyddsfrågorna på ett annat sätt. Vi har skapat en plattform tillsammans med några andra länder – Danmark, Belgien, Tyskland, Österrike, tror jag, och Holland. Där jobbar man med att ta fram manualer och att driva på detta arbete i en riktning som är i linje med det som Sverige vill. Det är viktigt.

Prot. 2020/21:76
4 februari

Svar på
interpellationer

Men det konkreta svaret på frågan om hur man påverkar är att man inte kan påverka så att det inte går att importera. Det går inte så länge det är lagligt i EU, och det är lagligt i de flesta länder i EU. Däremot kan man givetvis göra något som konsument – vi kan väl gemensamt bli bättre på att upplysa konsumenter om detta. Om man vill säkerställa att man inte köper kött som är producerat med dessa metoder kan man välja att köpa från länder som inte har de metoderna. Sverige är ett sådant land. I nuläget är Belgien ett annat. Det finns en handfull sådana länder. Lättast är givetvis att köpa svenskt.

Frågan om koldioxidbedövning har debatterats mycket. Här kan jag bara konstatera att det i nuläget inte finns någon bedövningsmetod som är helt okontroversiell och därmed enkel att ersätta koldioxidbedövning med. Jordbruksverket har därför gett SLU i uppdrag att forska i detta. De lämnade en rapport till SLU någon gång i höstas, vilket föranledde att vi i regleringsbrevet för detta år gav Jordbruksverket i uppdrag att fortsätta följa frågan. Det handlar inte minst om att peka ut vad som krävs för att de metoder som i dag finns på hypotes- och forskningsstadiet ska bli redo för att nå en marknad.

Anf. 118 MARKUS WIECHEL (SD):

Fru talman! Tack, statsrådet, för ett väldigt bra svar, måste jag säga! Har statsrådet som ambition att till exempel skärpa märkningen eller öka möjligheten till märkning av kött för att man ska kunna upplysa konsumenter? Jag tänker på till exempel färdigrätter och restaurangmat. Kommer det att bli tydligare märkt att det är utländskt kött? Många konsumenter, inklusive mig själv, ser det som ett ganska stort problem att man inte vet vad det är för kött man äter.

Den svenska djurskyddslagen är stark, som vi tidigare har konstaterat. Den utmärker sig som en av de bättre i Europa, kanske till och med den bästa. I den bästa av världar skulle den svenska djurskyddslagen vara miniminivå i hela EU. Nu är det tyvärr inte så. Vi lider i många avseenden av en konkurrensnackdel på grund av att vi värnar mycket om djurens välmående i Sverige. Ändå finns det faktiskt problem även i Sverige, vilket vi fick se för inte alls länge sedan. Vissa slaktare och andra missköter sitt arbete i sådan grad att djuren plågas.

Men, som sagt, detta är en konkurrensnackdel. Arbetar statsrådet inom EU för att vi ska kunna möjliggöra en viss begränsning av den fria marknad som finns, i syfte att skydda svenska produkter, i det här fallet kött, när man i andra länder har brutit mot motsvarande svenska djurskyddsregler? På något sätt måste svenska bönder och svenska slaktare tjäna på att de faktiskt bryr sig om djuren på ett helt annat sätt än vad utländska bönder och slaktare gör. Och som konsument bör man känna sig trygg när man köper kött, oavsett varifrån det kommer.

Anf. 119 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Vi jobbar väldigt brett och målmedvetet med dessa frågor. Vi gör det nationellt. Vi stärkte svensk djurskyddslagstiftning så sent som 2019. Det finns ett pågående arbete för att säkerställa att vi har effektiva kontrollmetoder. Det är kanske en av de saker som efterfrågas. Det är uppenbart att det finns ett behov, kopplat till exempelvis medierapportering kring missförhållanden som har funnits på slakterier. Vi har mottagit

en utredning om sanktioner, som vi nu arbetar med. Vi ska komma till riksdagen med det senare under året. Man kan titta på utredningens förslag. Det handlar om att se över brottsrubriceringar och straffskalar i syfte att liksom se till att lagen efterlevs.

Det är bra, men precis som Markus Wiechel säger krävs det att vi parallellt jobbar med att höja djurstandarden på EU-nivå. Det är en väldigt prioriterad fråga för Sverige. Jag upplever, som sagt var, att vi har bidragit till att dessa frågor nu finns på den politiska agendan, vilket de inte gjorde för bara några år sedan. Detta har åstadkommit genom att vi har hittat likasinnade länder som också har det intresset.

I de CAP-förhandlingar som genomfördes strax före jul, exempelvis, var en prioriterad fråga som Sverige drev väldigt hårt att man skulle kunna få del av stöd också för sådant som är nationell lag utöver EU-lag när det gäller att kompensera bönder. Det fick vi inte gehör för inom ramen för rådet. Vi slogs väldigt länge för det. Men jag noterar just nu att frågan har kommit upp igen via EU-parlamentet i trilogerna. Det är bra. Frågan rör sig och får en helt annan tyngd.

Sedan tror jag att mycket av detta handlar om att man behöver börja använda sig av konsumenter och konsumentmakt. Jag tror att det är det som på riktigt driver dessa frågor framåt. I det sammanhanget blir givetvis märkningsfrågorna relevanta. I Sverige har vi väldigt framgångsrika exempel. Branschen själv införde Sverigemärkning på flera produkter. Framför allt när det gäller kött har det fått ett enormt genomslag. När man ser att köttkonsumtionen totalt sett går ned ser man att konsumtionen av svenskt kött går upp. När medvetna konsumenter kan göra informerade val påverkar det faktiskt marknaden, och många konsumenter vill välja bra producerade grejer. De är också beredda att betala lite extra för det.

Därför är den diskussion som finns i EU just nu om både djurskyddet och märkningsfrågan – det är en annan fråga som ligger på EU:s bord och som är kopplad till från-jord-till-bord-strategin – intressant. Man talar inte i första hand om ursprungsmärkning, som är en annan fråga, utan det handlar om att ge information om näringsinnehåll och möjligen om klimatavtryck och annat. I den debatten behöver vi fundera på hur man möjligen också kan få in djurvälfrågor. När jag tänker på den frågan är den inte i första hand kopplad till om det är slaktat med halal- eller koschermetoder. Utifrån ett svenskt perspektiv har vi kanske i första hand ett intresse av att visa att vi har låg antibiotikaanvändning när det gäller vårt kött.

Det finns ett antal frågor som handlar om att säkerställa att konsumenter kan göra medvetna och informerade val. Svenska konsumenter har visat att de väljer bra kvalitet och sådant som är bra producerat. Jag tror att också europeiska konsumenter i ganska stor utsträckning skulle vara beredda att göra sådana val.

Anf. 120 MARKUS WIECHEL (SD):

Fru talman! Då landar vi i ytterligare en fråga som jag är lite intresserad av, med tanke på konsumentmakt och att konsumenter ska bestämma. Den rör offentlig upphandling. Vi ser hur offentliga verksamheter, som skolor, sjukhus och så vidare, måste förhålla sig till upphandling. Det innebär att det ofta blir det billigaste köttet som köps in, som kanske i många fall innehåller mycket antibiotika. Det kan helt enkelt vara kött som kommer från länder som inte alls har samma djurskydds krav som vi har.

Kommer statsrådet att försöka röra detta på något sätt för att stärka djurväl-färden?

Jag återkommer gärna till detta med koldioxidbedövning, som vi har varit inne på tidigare. Det är en metod som redan i dag strider mot svensk djurskyddslagstiftning. Jag är väl medveten om att alternativ i nuläget saknas. Men det finns vissa positiva exempel. Just nu har man – jag vet inte om det var vid Linköpings universitet – kommit fram till att man kan använda någon form av skum, kväveskum av något slag, till grisar. Men regeringen har inte avsatt några medel för att försöka skynda på den processen, vilket Sverigedemokraterna faktiskt har.

Vad gör man för att få fram nya metoder? Har man satt något datum, eller har man någon ambition om att sätta ett datum för när det här kan fasas ut?

Fru talman! Jag har inte så mycket tid kvar här, men jag skulle också vilja höra om statsrådet tittar på exempelvis Tyskland och andra länder som har videoövervakning av slakterier. Överväger man att införa den typen av lagstiftning i Sverige alternativt införa hårdare repressalier när övertramp sker mot djurväl-färden?

Anf. 121 Statsrådet JENNIE NILSSON (S):

Fru talman! Jag börjar bakifrån och försöker att svara väldigt kort och tydligt på frågorna: Jag är inte alls främmande för att se över straffskalor eller titta på om det behövs fler straffgrunder inom ramen för djurplågeri. Jag är heller inte främmande för att titta på vilka verktyg som krävs för att vi ska ha en effektiv kontroll.

Båda dessa saker är grundläggande för att vi ska se till att den djurväl-färds-lag som vi har och som vi i grunden, tror jag, gemensamt är ganska stolta över också efterlevs i praktiken. Båda dessa frågor är värda att titta vidare på, och när det gäller sanktioner är förslag på gång till riksdagen och beräknas komma strax innan eller strax efter sommaren.

När det gäller offentlig upphandling kan jag konstatera att det pågår ett arbete. Jag vet inte vad status är just nu, men det har getts ett politiskt uppdrag att titta på möjligheten att till EU gå in med en begäran om att vi ska kunna ställa krav på att det som upphandlas till offentlig sektor upphandlas i enlighet med svensk lagstiftning. Det betyder att du inte kan säga att man måste upphandla en svensk gris, men du kan säga att man ska upphandla en gris som är uppfödd och slaktad i enlighet med svensk lag.

Arbetet för att ta fram ett sådant underlag att vända sig till Bryssel med finns. Det ligger dock inte på mitt departement, så jag vet inte hur långt man har kommit i den processen.

Vi har också tagit fram och lagt ett uppdrag till Livsmedelsverket om att man ska titta på och ta fram ett underlag för att begära, återigen till Bryssel, att få kräva information om kött exempelvis på restauranger. Det uppdraget är försenat med anledning av corona, men det är på väg.

Sammanfattningsvis pågår en rad olika arbeten i syfte att stärka djurväl-färden i Sverige och att få den att efterlevas på bästa möjliga sätt.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Följande dokument anmälades och bordlades:

EU-dokument

COM(2021) 20 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets rambeslut 2002/465/RIF vad gäller dess anpassning till EU:s regler om skydd av personuppgifter

COM(2021) 21 Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av rådets direktiv 2014/41/EU vad gäller dess anpassning till EU:s regler om skydd av personuppgifter

COM(2021) 37 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om statistik över insatsvaror och produktion i jordbruket och om upphävande av förordningarna (EG) nr 1165/2008, (EG) nr 543/2009, (EG) nr 1185/2009 och rådets direktiv 96/16/EG

Motion

med anledning av prop. 2020/21:84 Extra ändringsbudget för 2021 – Förlängda ersättningar på sjukförsäkringsområdet, stöd till företag och andra åtgärder med anledning av coronaviruset

2020/21:3857 av Jakob Forssmed m.fl. (KD)

§ 12 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 3 februari

2020/21:399 Ungas avtagande framtidshopp

av *Tobias Andersson* (SD)

till kultur- och demokratiminister *Amanda Lind* (MP)

2020/21:400 Adoptioner från Chile

av *Jon Thorbjörnson* (V)

till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2020/21:401 Det svenska arbetsmiljöarbetet

av *Ciczie Weidby* (V)

till arbetsmarknadsminister *Eva Nordmark* (S)

2020/21:402 Brottslighet kopplad till personlig assistans

av *Hans Eklind* (KD)

till justitie- och migrationsminister *Morgan Johansson* (S)

§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 3 februari

2020/21:1589 Polisanställdas utsatthet relaterad till tjänsten

av *Alexandra Anstrell* (M)

till statsrådet *Mikael Damberg* (S)

2020/21:1590 Återinförda skatter

av *Kjell Jansson* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1591 Oanmälda och anmälda kontroller av småskaliga slakterier

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1592 Fusk och slarv inom välfärdssystemet

av *Saila Quicklund* (M)
till statsrådet Ardan Shekarabi (S)

2020/21:1593 Användning av snabbtester för covid-19

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1594 Militärkuppen i Myanmar

av *Fredrik Malm* (L)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:1595 Militärkuppen i Myanmar

av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:1596 En säker strömförsörjning till hushållen

av *Anne-Li Sjölund* (C)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:1597 Medel till nya isbrytare

av *Jimmy Ståhl* (SD)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:1598 Licensjakt på gråsäl

av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1599 Utredningar av bidragsbrott

av *Katarina Brännström* (M)
till statsrådet Ardan Shekarabi (S)

2020/21:1600 Långsiktiga spelregler för hästnäringen

av *Per Åsling* (C)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1601 Hybrit och kvotplikt på stål

av *Betty Malmberg* (M)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2020/21:1602 Brinnande soptippar

av *Lotta Olsson* (M)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2020/21:1603 Krisåtgärdernas faktiska storlek

av *Tobias Andersson* (SD)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1604 Övergångsregler för solceller

av *Betty Malmberg* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1605 Konsekvenser av nya säkerhetskrav i näringslivet

av *Katarina Brännström* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:1606 Barns möjligheter till inflytande hos socialtjänsten

av *Mikael Eskilander* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1607 Revideringen av covid-19-strategin på regeringens hemsida

av *Björn Söder* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1608 Redogörelse för uppdaterad text om den svenska coronastrategin

av *Camilla Waltersson Grönvall* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1609 Utsatta EU-medborgares rätt till vård

av *Christina Höj Larsen* (V)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1610 Utvärdering av narkotikapolitiken

av *Karin Rågsjö* (V)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1611 Tiggeriförbud

av *Christina Höj Larsen* (V)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:1612 Arbetsmiljön under coronatider

av *Saila Quicklund* (M)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2020/21:1613 Snuspolitik baserad på fakta

av *Åsa Coenraads* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1614 Framtidens specialistutbildningar för sjuksköterskor

av *Gudrun Brunegård* (KD)

till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

2020/21:1615 Erdoğans angrepp på den akademiska forskningens frihet

av *Amineh Kakabaveh* (-)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:1616 Fyrspårsavtalet

av *Monika Lövgren* (SD)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:1617 Uppluckring av omedelbarhetsprincipen

av *Katja Nyberg* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1618 Vaccinfusk

av *Clara Aranda* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 3 februari

2020/21:1413 Flytt av statliga jobb till Skaraborg och Västsverige

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Lena Micko (S)

Prot. 2020/21:76
4 februari

2020/21:1387 Kriminalvårdens prioriteringar

av *Ingemar Kihlström* (KD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1381 Återupptagande av trafik på Lysekilsbanan

av *Matheus Enholm* (SD)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:1388 Krisstöd till samhället

av *Jakob Forssmed* (KD)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:1393 Hjälp till krögare

av *Malin Höglund* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1390 En effektiv vaccinering

av *Sofia Westergren* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1389 Effektiv vaccinering

av *Sofia Westergren* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1395 Stöd till organisationer som fångar upp utsatta barn genom samtal

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet Åsa Lindhagen (MP)

2020/21:1398 Ökning av samtal till Bris under julperioden

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet Åsa Lindhagen (MP)

2020/21:1380 Brister i djurhållning

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1383 Den akuta bristen på veterinärer

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1392 En utvärdering av djurskyddslagen

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1396 Åtgärder för att motverka djurplågeri på vissa slakterier

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1401 Förebyggande av djurplågeri på slakterier

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1391 Utökat skydd vid våld i nära relationer

av *Linda Lindberg* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1379 Pojkars skolresultat

av *Betty Malmberg* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:1414 Förlängd markering i belastningsregistret

av *Linda Lindberg* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:1397 De blå näringarna

av *Betty Malmberg* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1399 Landsbygdens konkurrenskraft

av *Ann-Britt Åsebol* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1382 Id-stölder

av *Betty Malmberg* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1403 Utländsk finansiering av extrema religiösa samfund

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:1411 Kapaciteten för inrikesflyget på Arlanda

av *Åsa Coenraads* (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:1375 Stöd till krisdrabbade företag

av *Magdalena Schröder* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:1409 Ansvar för grovt kriminella minderåriga

av *Åsa Coenraads* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1412 Dödsfall av covid-19 i nordiska länder

av *Alexandra Anstrell* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1408 Regeringsförklaringens genomförande

av *Lotta Olsson* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1374 Svenskt agerande för frigivning av Navalnyj

av *Margareta Cederfelt* (M)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:1410 Oskuldsoperationer i Sverige

av *Magdalena Schröder* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1436 Oskuldsoperationer

av *Markus Wiechel* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1446 Utförandet av hymenoplastik i Sverige

av *Elin Lundgren* (S)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1463 Oskuldsoperationer

av *Sara Gille* (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1406 Nekande av inträde i Sverige för religiösa extremister

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:1407 Avslöjande och motverkande av extremistiska hatpredikanter

av *Marléne Lund Kopparklint* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

Prot. 2020/21:76

4 februari

2020/21:1376 Sveaskogs roll som skogsägare
av *Lotta Olsson* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:1373 Vårdköerna under pandemin
av *Magdalena Schröder* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1415 Barns skydd mot islamistisk radikaliserings i skolan
av *Marléne Lund Kopparklint* (M)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:1405 Utvisning av utländska medborgare som utgör ett säkerhetshot
av *Marléne Lund Kopparklint* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:1424 Utvisning av radikala islamister
av *Boriana Åberg* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:1377 Krisledningsförmåga i Västmanland
av *Åsa Coenraads* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:1402 Åtgärder mot organisationer som bidrar till extremistiska och våldsbejakande budskap
av *Marléne Lund Kopparklint* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:1404 Osäker tillgång till el
av *Lotta Olsson* (M)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:1428 Sveriges relation till USA
av *Hans Wallmark* (M)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:1425 Attentaten mot Spånga kyrka
av *Anders Österberg* (S)
till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:1419 Rätten till stöd vid funktionsnedsättning
av *Ali Esbati* (V)
till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2020/21:1433 Kommuners skillnader i företagsklimat
av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:1394 Vätgasstrategi för Sverige
av *Mattias Bäckström Johansson* (SD)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:1431 Lagring av överskottsel
av *Jimmy Ståhl* (SD)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:1457 Nollvision angående asylsökande
av *Björn Söder* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1435 Ovisshet för sjukskrivna
av *Elisabeth Björnsdotter Rahm* (M)
till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2020/21:1442 Järnvägsutbyggnaden mellan Oslo och Stockholm

av Åsa Coenraads (M)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:1438 Arbetslivskriminalitet

av Ciczie Weidby (V)

till arbetsmarknadsminister Eva Nordmark (S)

2020/21:1443 Riktad hjälp till företag

av Lars Hjalmered (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:1427 Språkkrav

av Lars Andersson (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1448 Resurser för att nå bredbandsmålet

av Björn Söder (SD)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:1452 Bredbandsutbyggnad i hela landet

av Jimmy Ståhl (SD)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:1439 USA:s proklamation om Marockos rätt till Västsahara

av Lotta Johnsson Fornarve (V)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:1421 Kostnader vid undersökningar av fornminnen

av Sten Bergheden (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:1441 Politiska rättegångar i israelisk militärdomstol

av Yasmine Posio (V)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:1454 Engångsartiklar

av Yasmine Eriksson (SD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1481 Skatt på engångsartiklar

av Mattias Bäckström Johansson (SD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1432 Uppdatering av beslutsstöd för psykiatriska diagnoser

av Elisabeth Björnsdotter Rahm (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2020/21:1450 Vaccinering inom hemtjänstgrupp

av Sara Gille (SD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1447 Plastpåskatten

av Björn Söder (SD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1453 Plastpåskatt på plastfri miljöpåse

av Lars Hjalmered (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1475 Plastpåskatten

av Angelica Lundberg (SD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1477 Plastpåskatten

av Jessica Rosencrantz (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

Prot. 2020/21:76

4 februari

2020/21:1476 Plastpåseskattens utformning
av *Markus Wiechel* (SD)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1504 Möjliggörande av utveckling och tillverkning av miljö- och klimatvänliga produkter
av *Björn Söder* (SD)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2020/21:1437 Begränsad storlek på kallhyggen
av *Elin Segerlind* (V)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1444 Taxonomireglernas effekter på investeringar i det konventionella jordbruket
av *Staffan Eklöf* (SD)
till statsrådet Per Bolund (MP)

2020/21:1445 Taxonomireglernas effekter på restaurering av betesmarker och biologisk mångfald
av *Staffan Eklöf* (SD)
till statsrådet Per Bolund (MP)

2020/21:1434 Handläggningstider hos Migrationsverket
av *Maria Malmer Stenergård* (M)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1416 Sidas stöd till Ryssland
av *Magdalena Schröder* (M)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2020/21:1451 Krav på munskydd inom kollektivtrafiken
av *Sara Gille* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1455 Bilden av Sverige utomlands på grund av Sveriges hantering av Covid-19
av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:1456 Snöröjning på trottoarer och gångbanor
av *Sara Gille* (SD)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:1420 En nationell vaccinationskampanj
av *Niklas Wykman* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1440 Kemikalieskatten och hållbar resursanvändning
av *Elin Segerlind* (V)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1422 Händelseutvecklingen i Xinjiang
av *Hans Wallmark* (M)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:1449 Fortsatta attacker i Sverige mot kristendomen
av *Björn Söder* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1418 Underhållsskulden på våra vägar och järnvägar
av *Sten Bergheden* (M)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:1430 Återbruk av funktionsdugliga produkter

av *Yasmine Eriksson* (SD)
till miljö- och klimatminister *Isabella Lövin* (MP)

2020/21:1490 Vaccin till alla

av *Sten Bergheden* (M)
till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2020/21:1497 Sänkta drivmedelsskatter under pandemin

av *Sten Bergheden* (M)
till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

2020/21:1470 Skjutningar i Stockholms län

av *Alexandra Anstrell* (M)
till statsrådet *Mikael Damberg* (S)

2020/21:1468 Psykisk ohälsa hos barn och unga

av *Alexandra Anstrell* (M)
till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2020/21:1506 Relationen till Iran

av *Amineh Kakabaveh* (-)
till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2020/21:1528 Konfiskering och beslagtagning av bahaers egendomar i Iran

av *Anders Österberg* (S)
till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2020/21:1491 Energibeskattnings

av *Johnny Skalin* (SD)
till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

2020/21:1499 Effekterna av plastpåskatten

av *Sten Bergheden* (M)
till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

2020/21:1502 Förenkligheter av krisstöd till coronadrabbade företag

av *Lars Hjälmered* (M)
till näringsminister *Ibrahim Baylan* (S)

2020/21:1503 Snabbare utbetalningar av permitteringsstöd till coronadrabbade företag

av *Lars Hjälmered* (M)
till näringsminister *Ibrahim Baylan* (S)

2020/21:1510 Beskattningsunderlaget efter pandemin

av *Johnny Skalin* (SD)
till finansminister *Magdalena Andersson* (S)

2020/21:1460 Kinas kränkningar av Taiwans territorium

av *Markus Wiechel* (SD)
till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2020/21:1546 Kinas hot mot Taiwan

av *Björn Söder* (SD)
till utrikesminister *Ann Linde* (S)

2020/21:1480 Systembolagets ölstudio

av *Maria Malmer Stenergård* (M)
till socialminister *Lena Hallengren* (S)

2020/21:1473 Malmporten i Luleå hamn

av *Linda Modig* (C)
till infrastrukturminister *Tomas Eneroth* (S)

2020/21:1469 Lärarnas makt och befogenheter
av *Björn Söder* (SD)
till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:1515 Trygghet för butiker
av *Lars Beckman* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:1489 Nationell vätgasstrategi
av *Birger Lahti* (V)
till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:1494 Bemanningsföretag inom luftambulansverksamheten
av *Ali Esbati* (V)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1461 Utsatta kristna i Bangladesh
av *Sara Gille* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:1505 Åtgärder för bättre vägar
av *Eric Palmqvist* (SD)
till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2020/21:1478 Hemlöshet bland svenska medborgare
av *Sara Gille* (SD)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1488 Torvens vikt för odling
av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1474 Brottsutvecklingen i Sverige
av *Björn Söder* (SD)
till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1512 Nedstängningsstöd för restauranger
av *Boriana Åberg* (M)
till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1471 Beredskap av kanyler och sprutor
av *Alexandra Anstrell* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1486 Betydelsen av högskoleprovet
av *Lars Püss* (M)
till statsrådet Matilda Ernkrans (S)

2020/21:1472 Åtgärder på EU-nivå för att rädda bin och andra pollinatörer
av *Nina Lundström* (L)
till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2020/21:1507 Brott mot djur
av *Betty Malmberg* (M)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2020/21:1464 Ökad förföljelse av kristna under coronapandemin
av *Sara Gille* (SD)
till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:1508 Restaurangföretagare i coronatider
av *Betty Malmberg* (M)
till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:1467 Migrationsverkets handläggningstider

av *Alexandra Anstrell* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1495 Underlättande för pensionärer på bostadsmarknaden

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2020/21:1487 Våld i skolorna

av *Thomas Morell* (SD)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:1514 Afghanistans konsulat på Lidingö

av *Björn Söder* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:1501 Stämpelskatten

av *Sten Bergheden* (M)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1511 Nyutgivning av skriften Om detta må ni berätta

av *Hans Wallmark* (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2020/21:1458 Spridningen av de nya virusmutationerna

av *Johan Hultberg* (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2020/21:1466 Kvinnors rätt till sexuell och reproduktiv hälsa

av *Nina Lundström* (L)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2020/21:1459 Energiskatten

av *Mattias Bäckström Johansson* (SD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2020/21:1484 Den särskilda beredskapspolis

av *Pål Jonson* (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:1485 Behovet av beredskapspolis för gränskontroll och gränsövervakning

av *Daniel Bäckström* (C)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:1500 Alternativa åtgärder i stället för nationella prov

av *Sten Bergheden* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:1516 Inställda nationella prov

av *Sten Bergheden* (M)

till utbildningsminister Anna Ekström (S)

2020/21:1498 Underlättande av bankkonto för barn

av *Sten Bergheden* (M)

till statsrådet Per Bolund (MP)

2020/21:1483 Daishterrorister som återvänder till Sverige

av *Sara Gille* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2020/21:1513 Terroristorganisationen Daishs framfart

av *Sara Gille* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

Prot. 2020/21:76

4 februari

2020/21:1479 Hot mot demokratin

av *Hans Wallmark* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2020/21:1509 Växtskyddsmedel som förbjuds för privatpersoner

av *Betty Malmberg* (M)

till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2020/21:1492 Avstånd till postombud

av *Lars Beckman* (M)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2020/21:1462 Internationell handel med stulna organ

av *Markus Wiechel* (SD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

§ 15 Kammaren åtskildes kl. 15.43.

Sammanträdet leddes
av förste vice talmannen från dess början till ajourneringen kl. 13.51 och
av tredje vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

JOHAN WELANDER

/Olof Pilo

§ 1 Justering av protokoll.....	1
§ 2 Anmälan om kompletteringsval.....	1
§ 3 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	1
§ 4 Svar på interpellation 2020/21:268 om föräldrapåverkan och föräldraalienation	3
Anf. 1 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	3
Anf. 2 RUNAR FILPER (SD).....	3
Anf. 3 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	4
Anf. 4 RUNAR FILPER (SD).....	5
Anf. 5 FÖRSTE VICE TALMANNEN.....	6
Anf. 6 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	7
Anf. 7 RUNAR FILPER (SD).....	7
Anf. 8 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	8
§ 5 Svar på interpellation 2020/21:301 om konsekvensanalyser i utlänningspolitiken.....	9
Anf. 9 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	9
Anf. 10 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD).....	9
Anf. 11 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	10
Anf. 12 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD).....	12
Anf. 13 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	13
Anf. 14 JONAS ANDERSSON i Skellefteå (SD).....	14
Anf. 15 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	14
§ 6 Svar på interpellation 2020/21:304 om ordningen i svenska domstolssalar	15
Anf. 16 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	15
Anf. 17 BORIANA ÅBERG (M).....	16
Anf. 18 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	17
Anf. 19 BORIANA ÅBERG (M).....	18
Anf. 20 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	19
Anf. 21 BORIANA ÅBERG (M).....	20
Anf. 22 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	20
§ 7 Svar på interpellation 2020/21:353 om utvisningar till Inre Mongoliet.....	21
Anf. 23 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	21

Anf. 24 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V)	22
Anf. 25 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	23
Anf. 26 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V)	24
Anf. 27 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	25
Anf. 28 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V)	26
Anf. 29 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	26
§ 8 Svar på interpellation 2020/21:363 om uppföljning av elevernas kunskapsutveckling under pandemin	27
Anf. 30 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	27
Anf. 31 ROGER HADDAD (L).....	28
Anf. 32 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	29
Anf. 33 ROGER HADDAD (L).....	30
Anf. 34 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	31
Anf. 35 ROGER HADDAD (L).....	32
Anf. 36 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S)	32
Ajournering.....	33
Återupptaget sammanträde.....	33
§ 9 Frågestund	33
Anf. 37 TREDJE VICE TALMANNEN.....	33
<i>Förslag om arbetskraftsinvandring</i>	<i>33</i>
Anf. 38 MARIA MALMER STENERGARD (M)	33
Anf. 39 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	33
Anf. 40 MARIA MALMER STENERGARD (M)	34
Anf. 41 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	34
<i>Gängkriminalitet och ansvaret för sluten ungdomsvård</i>	<i>34</i>
Anf. 42 ADAM MARTTINEN (SD)	34
Anf. 43 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	35
Anf. 44 ADAM MARTTINEN (SD)	35
Anf. 45 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	35
<i>Det nordiska samarbetet i gränshindersfrågor</i>	<i>36</i>
Anf. 46 LINDA MODIG (C)	36
Anf. 47 Utrikesminister ANN LINDE (S)	36
Anf. 48 LINDA MODIG (C)	36
Anf. 49 Utrikesminister ANN LINDE (S)	36
<i>Stöd till taxibranschen.....</i>	<i>37</i>
Anf. 50 JESSICA THUNANDER (V)	37
Anf. 51 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	37
Anf. 52 JESSICA THUNANDER (V)	37
Anf. 53 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	38
<i>Sveriges stöd till Taiwan</i>	<i>38</i>
Anf. 54 HAMPUS HAGMAN (KD).....	38
Anf. 55 Utrikesminister ANN LINDE (S)	38
Anf. 56 HAMPUS HAGMAN (KD).....	38

Anf. 57 Utrikesminister ANN LINDE (S).....	39
<i>Förmånsvärdet för miljöbilar</i>	39
Anf. 58 HELENA GELLERMAN (L)	39
Anf. 59 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	39
Anf. 60 HELENA GELLERMAN (L)	39
Anf. 61 TREDJE VICE TALMANNEN	40
Anf. 62 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	40
<i>Utredningsförslag om arbetskraftsinvandring</i>	40
Anf. 63 EMILIA TÖYRÄ (S)	40
Anf. 64 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	40
Anf. 65 EMILIA TÖYRÄ (S)	41
Anf. 66 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	41
<i>Aborträtten i Polen</i>	41
Anf. 67 JANINE ALM ERICSON (MP).....	41
Anf. 68 Utrikesminister ANN LINDE (S).....	41
Anf. 69 JANINE ALM ERICSON (MP).....	42
Anf. 70 Utrikesminister ANN LINDE (S).....	42
<i>Situationen i Ryssland och Sveriges samarbete med de baltiska länderna</i>	42
Anf. 71 HANS ROTHENBERG (M)	42
Anf. 72 Utrikesminister ANN LINDE (S).....	42
<i>Indrivning av svenska studieskulder i Afghanistan</i>	43
Anf. 73 MICHAEL RUBBESTAD (SD)	43
Anf. 74 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	43
<i>Alkohollagstiftning och minskad smittspridning</i>	43
Anf. 75 RICKARD NORDIN (C)	43
Anf. 76 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	44
<i>Stöd till studenter med funktionsnedsättning</i>	44
Anf. 77 ILONA SZATMARI WALDAU (V).....	44
Anf. 78 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	44
<i>Precisionsmedicin i vården</i>	45
Anf. 79 PIA STEENSLAND (KD)	45
Anf. 80 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	45
<i>Översyn av den arbetsintegrerade lärarutbildningen</i>	45
Anf. 81 ROGER HADDAD (L)	45
Anf. 82 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S).....	46
<i>Konferens om kärnvapennedrustning</i>	46
Anf. 83 DANIEL ANDERSSON (S)	46
Anf. 84 Utrikesminister ANN LINDE (S).....	46
<i>Regeringens pandemiåtgärder</i>	47
Anf. 85 LOTTA OLSSON (M)	47
Anf. 86 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	47
<i>Undantag från covid-19-test för asylsökande</i>	47
Anf. 87 JENNIE ÅFELDT (SD)	47
Anf. 88 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S).....	48
<i>Kollektivtrafik i hela landet</i>	48
Anf. 89 ANNE-LI SJÖLUND (C).....	48

Anf. 90 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	48
<i>Statligt stöd till kollektivtrafiken</i>	49
Anf. 91 JENS HOLM (V)	49
Anf. 92 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	49
<i>Tillgången till utbildning</i>	49
Anf. 93 JOHANNA HARALDSSON (S)	49
Anf. 94 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	50
<i>Vägunderhållet</i>	50
Anf. 95 SOFIA WESTERGREN (M)	50
Anf. 96 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	50
<i>Vinterväghållningen</i>	51
Anf. 97 THOMAS MORELL (SD)	51
Anf. 98 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	51
<i>Sexuellt våld mot barn på nätet</i>	51
Anf. 99 MARIA STRÖMKVIST (S)	51
Anf. 100 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	52
<i>Partiöverläggningar om Sveriges säkerhetspolitik</i>	52
Anf. 101 HANS WALLMARK (M)	52
Anf. 102 Utrikesminister ANN LINDE (S)	53
<i>Regeringens syn på övergreppen i Afrin</i>	53
Anf. 103 MARKUS WIECHEL (SD)	53
Anf. 104 Utrikesminister ANN LINDE (S)	53
<i>Bilmålvakter</i>	53
Anf. 105 TERES LINDBERG (S)	53
Anf. 106 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	54
<i>Plastpåseskatten och nedbrytbara påsar</i>	54
Anf. 107 MATS SANDER (M)	54
Anf. 108 Infrastrukturminister TOMAS ENEROTH (S)	55
<i>Yttrandefriheten i Ryssland</i>	55
Anf. 109 ARON EMILSSON (SD)	55
Anf. 110 Utrikesminister ANN LINDE (S)	55
<i>Förändring av lärarutbildningen</i>	56
Anf. 111 EMMA AHLSTRÖM KÖSTER (M)	56
Anf. 112 Statsrådet MATILDA ERNKRANS (S)	56
<i>Antalet poliser</i>	56
Anf. 113 KATJA NYBERG (SD)	56
Anf. 114 Justitie- och migrationsminister MORGAN JOHANSSON (S)	57
§ 10 Svar på interpellation 2020/21:352 om bedövning av djur vid slakt	57
Anf. 115 Statsrådet JENNIE NILSSON (S)	57
Anf. 116 MARKUS WIECHEL (SD)	58
Anf. 117 Statsrådet JENNIE NILSSON (S)	59
Anf. 118 MARKUS WIECHEL (SD)	60
Anf. 119 Statsrådet JENNIE NILSSON (S)	60
Anf. 120 MARKUS WIECHEL (SD)	61
Anf. 121 Statsrådet JENNIE NILSSON (S)	62
§ 11 Bordläggning	63
§ 12 Anmälan om interpellationer	63

§ 13 Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	63	Prot. 2020/21:76
§ 14 Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	65	4 februari
§ 15 Kammaren åtskildes kl. 15.43.....	74	